חרות

לשלמות המולדת · לקבוץ גלויות · לצדק סוציאלי · לחרות האדם

עתון־יומי תל־אביב | מספר 3787 | יום חמישי, ז׳ באדר, תשכ״ד February 20, 1964 | מחיר 20 אגורה | Herut, Tel Aviv, Israel

מ. בגין: הממשלה אחראית להשמצה ולכזב שב„ספר תולדות ההגנה"

„צבא ההגנה היה של העם שלא הכיר בכם"

לוי אשכול עורר סערת רוחות בכנסת באמרו:

— מאת מ. **אביגן**, סופרנו הפרלמנטרי —

הרשום בספר תולדות ההגנה הוא השמצה וכזב שהמשלה אחראית עליו, היא הרשתה לפתוב אותו, היא עורכת אותו ומפיצה אותו בקרב המשפחות השכולות שבניהן נפלו למען עמנו ו־ארצנו. משום כך אנו תובעים דיון בכנסת, כדי פעם ולתמיד לשים קץ לזוועה המוסרית הזו, לתיקבה הואת שנעשית בישראל. — תביעה זו הו־עלתה אתמול בכנסת ע״י חבר הכנסת, מר מ. בגין, בהצעה לסדר היום בעק־בות שליחת תולדות ההגנה פרק ב׳, על ידי משרד הבטחון למשפחות ש־שיקלו בניהן במערכות ישראל.

ההצעה לקיום דיון בכנס בשאלה זו הודה, לאחר דין ודברים חריפים עם ראש הממשלה (שיצא אתמול מגדרו עקב מבוכת „פרשת דיין") ברוב קולות מפא״י אחה״ע ומפ״ם נגד קולות סיעת תנועת החרות ר־נקודות האיסטרטגיות בסיורה ליברזיוד והחזירו על כנו את הנשיא ליאון מכה, מכנסת, כדי פעם ולתמיד לשים קץ לזוועה המוסרית הזו, לתיקבה הואת שנעשית בישראל. — תביעה זו הו־עלתה אתמול בכנסת ע״י חבר הכנסת, מר מ. בגין, בהצעה לסדר היום בעק־בות שליחת תולדות ההגנה פרק ב׳, על ידי משרד הבטחון למשפחות ש־שיקלו בניהן במערכות ישראל.

ההצעה לקיום דיון בכנס בשאלה זו הודה, לאחר דין ודברים חריפים עם ראש הממשלה (שיצא אתמול מגדרו עקב מבוכת „פרשת דיין") ברוב קולות מפא״י אחה״ע ומפ״ם נגד קולות סיעת תנועת החרות ר־נקודות האיסטרטגיות בסיורה ליברזיוד וחברי הכנסת א. תלמי ממפ״ם נמנעה ב־הצבעה.

הצעתו של חבר הכנסת מ. קול (ליבר־לים) להעביר את ההצעה לדיון בוועדה נת־מכה ב־32 קולות סיעת תנועת החרות, ה־ליברלים, הפועל״ הצעיר״ ובהמנעות מק״י.

מר בגין בנמקו את הצעתו לסדר היום קבע בראשית דבריו שהממשלה עשתה מע־שה שלא ייעשה בשום מדינה דימוקרטית: היא החליטה לכתוב, או ביתר דיוק לערוך את ההיסטוריה של ימינו. מר בגין ציין שבשנתיולדות הבעייה הראשונה על סדר יומה של הכנסת, נתן ראש הממשלה או את אחת התשובות המהימנות ביותר שאפשר לתי־תה במשפר פרלמנטרי. הוא הצנה את המ־ציעים למערכת ספר ההגנה כאילו לא הייתה הממשלה אחראית לעצם הקמתו של מוסד זה ולפעולותיו.

כאן הציג מר בגין באירוניה את שלושת חברי המערכת ההיסטוריות ההיסטוריונים ר־ההיסטוריונית: שלונסקי ריבלין ועזרא בלר־

(סוף בעמוד 2, טורים 3—4)

קרא בעמ׳ 2: מיהו הפרובוקטור?

חוגים בצמרת מפא״י: חולשת אשכול איפשרה לדיין לחדש את הפרשה

מאת יצחק דישי.

— סופר „חרות" בירושלים —

בקרב חלק מצמרת מפא״י הועלו טענות נגד ראש הממשלה מר לוי אשכול, כי בגלל פשרניותו והעדר עמ־דה תקיפה, איפשר לשר החקלאות מר משה דיין להביא להתחדשותה ה־דרמטית של „הפרשה".

הטענה היא כי ראש הממשלה חייב היה לעמוד בתוקף על כך שהוא יענה בעצמו לשאילתא ולהצעות לסדר היום בכנסת. בהקרה זה היה נוקט בתשובה תמקנית ומונע את ההתפתחות כפי שאירעה.

הצד הפרובוצדורלי

יתרה מזו — מסבירים חוגים אלה בצ־מרת מפא״י — מבחינת הפרובוצדורה בכ־נסת לא היתה השאילתא יכולה להיות מופנית אלא לראש הממשלה. בעל הש־אילתה ח״כ מ. סנה (מק״י) היפנה אותה אמנם אל שר החקלאות מ. דיין, אולם יו״ר הכנסת תיקן את הפנייה והודיעה לראש הממשלה. מר ק. לוז הסביר זאת בכך שפניה אל שר היא רק בעניני מש־רדו ולא בעניינים אישיים או גושאים משלתיים־כלליים. מבחינה פרוצדורא־לית היתה חסומה הדרך בפני מר דיין לה־שיב על השאילתא בכנסת. אולם בפגישתו עם ראש הממשלה איים דיין כי יסיק מסקנות וימצא לו דרך אחרת למסור את

(סוף בעמוד 2, טור 6)

בן גוריון מרוצה...

— מאת סופר „חרות" —

חבר־הכנסת דוד בן־גוריון הביע שביעות־רצון מובהרי שר התקלאות בכנסת על פרשת עסק־הביש. מר בן־גוריון המתייב רק מקטע מסוים — הזן בפירסום של השגירות המצרית.

אמש לא היה איש מבין צמרת מפא״י שיהיה מוכן להבהיר, מדוע נשא משה דיין את נאומו, ואמר את שאמר.

היום נפגשים „שריונו" — ולא מן ה־נמוע כי הנושא יעלה על סדר־יומם. מהר תדון בפרשה לשכת־הצמרת.

סגל נבחרת ישראל הובס ע״י „לבסקי" סופיה בתוצאה 4:0

— מאת סופר „חרות" לענייני ספורט —

סגל הנבחרת הישראלית בכדורג־ל הוכם אתמול קשות, כאשר ניגף (פאיצ־מדיון בלומפלילך ביפו) בפני הקבוצה הבולגרית האורחת „לבסקי" סופיה ב־פיפגו ארבעה שערים ללא מענה — 4:0 (4:0).

הבולגארים מחצו את הנבחרת הישר־אלית בפרק־זמן של 15 דקות בלבד! — בדקות 31 עד 45 הבקיעו הבולגארים את כל ארבעת השערים לזכותם ולא הותירו לישראלים כל סיכוי להשיב מלחמה שע־רת במחצית השניה של המשחק. העובדה, שבמחצית השניה נשארה הרשת הישר־אלית „נקיה" נבעה לא ממשחקם המשו־פר של כדורגלניגב אלא מכך שתאבונם של הבולגארים לשערים פג כנראה לאחר הארוחה הדשנה בת 4 השערים...

האשמה העיקרית בתבוסה היתה מע־רכת ההגנה של הנבחרת. השוער יצחק ויסוקר התפיע בתולשתו והיה אשם בל־מחות שניים מהשערים, שחקני הקשר של מרכז השדה גרונמן ומהלל היו חלשים אף הם. בהתקפה הישראלית התבלט לטו־בה רק סטלמך, אך גם הוא התמיין הו־דמנות מצויינת של מאה אחוז להבקיע שער כבוד, בבועטו את הכדור — בהיותו חפשי במרחק של שני מטרים מהשער הבולגרי — לקורה (דקה 49). משחק סוב גילה גם הרין השמאלי גדעון ש־שיתף כבלם שני, וכחם, חלקית אמנם, את הפרצות שבגבו בהגנה באשמתם של פלשל וקצב.

את ארבעת השערים לוכות „לבסקי" סופיה הבקיעו החלוץ המרכזי אספרוחוב (בבעיטה מקורב — דקה 31); הקיצוני השמאלי קוסטוב (ב„פגע" מפתיע מ־27 מ׳ — דקה 36); המקשר השמאלי אילייב (בנגיחה מעל ידי ויסוקר — דקה 40), והמקשר הימני סוקולוב (בפריצה „סו־לנית" — דקה 45).

סגל הנבחרת: יצחק ויסוקר; פל־של, ליאון; גרונדמן, קצב, ש׳ש; הימן (שפיגלר), סטלמך (וקצר), שפ־גלר (סטלמך), מהלל, יאנג.

לבסקי סופיה: אלכסנדרוב; מנ־לוב, איוונוב; דלטקוב, ווצוב, בוריסוב; אבג׳ייב, סוקולוב, אספרוחוב, אילייב, קוסטוב.

שפט ראובן פרינגר לעיני 19,000 צו־פים.

שרת החוץ „הביעה דאגה" בפני שגריר ארה״ב

שרת החוץ הביעה בפגי שגריר ארה״ב את דאגתה המתמדת של ישראל על מעשי תתוקפנות של הסורים שראינו לאחרונה. פגישת שרת החוץ גבי גולדה מאיר עם שגריר ארה״ב מר ו. בארבור נערכה ב־יום ג׳ בערב.

תחזית: מעונן עד נאה

התחזית להיום: מעונן חלקית עד נאה. מידות החום המכסימליות החזויות:

תל־אביב — 19 מעלות, ירושלים — 15, חיפה — 18, טבריה — 21, פמלה — 20 נהריה — לוד — 20, באר־שבע — 20, אילת — 25 מעלות.

ח״כ קול יעלה בפני ההנהלה הציונית

את פרשת „ספר ההגנה"

חבר הכנסת וחבר ההנהלה הציונית מר מ. קול יעלה בפני ההנהלה הציונית את פרשת „ספר ההגנה" מאחר והספר יוצא בהוצאת הספריה הציונית ביחד עם ה־משלה — על כך מסר מר קול בשיחה במסדון הכנסת.

מר קול מסר אתמול במסדון הכנסת, ש־הוש קרא את הספר ומצא בו דברים רבים שאינם בסדר. אם יימשך קו זה של כ־תיבת הסיסטוריה, לא ידוע כיצד יסתבו גם על עניינים אחרים — טען מר קול.

מר קול מסר אתמול במליאת הכנסת שהוא בהחרות על הוצאת הספר הזה לא פחות ממר אשכול, כי הספר מו־פיע בהוצאת הספריה הציונית ביחד עם הממשלה.

כוחות צרפתיים הכאו המרידה הצבאית בגאבון

הנשיא ליאון מבה קיבל את השלטון לידיו

לוברוויל, 19, (ע״צ) כוחות צרפתיים מוטסים, שהוחשו אמש לגאבון מדקאר וברזאוזויל, השתלטו היום על כל ה־נקודות האיסטרטגיות בבירה לוברוויל והחזירו על כנו את הנשיא ליאון מבה, שהודח אתמול בהפיכה צבאית.

שני הצדדים סבלו אבידות קלות. שנה שהכוחות הצרפתיים הפשו את גמל התעיפה, את תחנת השידור ואת שאר עמדות המפתח בבירה.

התערבות הצבא הצרפתי בגאבון באה בתו־קף האמנה הצרפתית־גאבונית על „שמירת הסדר" מן ה־17 במאי 1961, המאפשרת את התערבותה החד־צדדית של צרפת, כ־מקרה שהשלטונות התוקפים אינם יכולים לבקש את עזרתה. מקרה מעין זה אירע אתמול, כאשר קבשיא מבה נעצר ע״י הצבא ואילץ להתפטר.

רמז ראשון להתערבות הצרפתית ניתן בשידור רדיו לברוויל, בו קרא אחד מקציני צבא גאבון, הקפטין בלאר, להכריז להניח את הנשק. „המרידה נדכאה. המשפרת אתנו. הניחו את הנשק — לא יאונה לכם כל רע". הצהיר קפיטן בלאר בשעות הצהריים, בלי להזכיר את מסתבות הצבא הצרפתי.

מר זיאן אובאם, שהודמנה אתמול ע״י „ועד ההפיכה" לראש הממשלה הזמנית, היה יריבו המדיני מספר אחד של הנשיא מבה.

הנשיא מבה מוגר ע״י יחידות צבא גאבון בראשות לויטננט הצנחנים אסונה וילארה יליוענגס הי״אנדרמריה מנבור.

הכוחות הצרפתיים שהוחשו לגאבון ב־בראזאוויל ומדקאר מנו כ־150 איש.

יום בעולם

נציגי בריטניה וארצות הברית גורשו מזנזיבר

זאנזיבר, 19 (ע״צ) — ממשלת זנזיבר ציוותה על הנציב העליון הבריטי, סימתי קרוסתווייט וה־מיופה כח האמריקני, דונלד פטר־סן לעזוב את המדינה תוך 24 שעות — על כך נמסר בהודעה רשמית שפורסמה בזנזיבר.

ממשלת הרפובליקה העממית נקטה בצעד זה, לאור העובדה כי בריטניה וארה״ב לא הכירו במשטר החדש שהוקם במדינה בעקבות המהפיכה שפרצה כאן ב־חדש האחרון.

ממשלת בריטניה טוענת כי לא קיים כל בסתון כי הממשלה הנ־כ־נ־ני תמתמיכה עממית וכי היא שו־לטת למעשה על הטריטוריה של זנזיבר.

חבש מכחישה: איננו מקבלים סיוע צבאי מישראל

אדיס אבבה, 19 (ע״ר) — שר ההסברה החבשי מסר היום כי אין שחר לטענות סומליה כי חבש מקבלת סיוע צבאי מארצות אחרות. השר אמר כי ארצו אינה מקבלת כל סיוע שהוא מישראל בי־נית מתמיכה עמית וכי היא שו־חבש מסוגלת להדוף כל התקפה ללא סיוע מבחוץ.

לדברי הסומאלים, הביאו ב־17 בפברואר 7 משאיות בריטיות חי־לים לבנים, כנראה בריטים, ל־תחנת משטרה בצד החבשי של הגבול. החבשים, טען הדובר, הפגיזו תחנת משטרה סומאלית והרסו למחצה אחד הכפרים ב־אזור.

- בהגיבו היום על האשמות אלה אמר דובר צבאי בריטי בניירובי, כי שום כוחות בריטיים לא חצו את הגבול לחבש.

רומן של „הנסתר" ראה אור לראשונה בברית המועצות

לונדון, 19 (סט״א) — גליון „נואר־ספרואר" של כתב־העת ה־אידי־הסובייטי „סאוועטש היימ־לאנד" הוא הראשון המופיע ב־160 עמודים, במקום 130 ה־עמודים שהיו נהוגים עד כה.

70 עמודים מגליון זה מוקדשים לנוסח המלא של רומן מאת ה־סופר ההודי הסובייטי המנוח „הנסתר" („דער נסתר"). הרו־מאן, „שנת 1905", משתמש ב־מהפכת 1905 ברקע לסיפור. ה־יצירה מתפרסמת עתה זו הפעם הראשונה. שמו האמיתי של „ה־נסתר" היה פנחס כהנוביץ', והוא נולד בברדיצ׳ב.

כן כולל כתב־העת מסה ארוכה מאת עורכו אהרון והרגליס, על הספרות האידית בת־זמננו.

סניי נועד עם הנשיא דה־גול

פריס, 19 (ע״ר) — נשיא א־טליה, מר אנטוניו סניי, נועד היום לשיחה פרטית, בת 45 דקות עם הנשיא דה־גול, שעה קלה לאחר הגיעו לפריס מרומא לבי־קור שיחתם בן 4 ימים.

משקיפים מדיניים אינם מצפים כי הביקור יוליד יוזמה חדשה להידוק האחדות האירופית.

נמצאה תמונת רובנס

בריסל, 19 (ע״צ) — צייר בן 19, שהדה בגבעת ציור של רובנס מהמוזיאון לאומ־נות יפה בבריסל, נצער שעה שטילפן לפקידי המוזיאון וה־ציג להם דרישה לשלם כופר בשיעור כ־40 אלף ל״י — על כך הודיע התובע הכללי של בריסל הערב.

המשטרה מצאה את הציור „ראשי כושים", בביתה של סבתו של הנער. ערכה של התמונה נע בין 600 אלף ל־שלושה מיליון ל״י.

הרשבעה ממשלת פפנדריאו ביוון

אתונה, 19 (ע״ר וע״צ) — ממשלתו החדשה של מר גיאורג פפנדריאו, מהגיה מפלגת איחוד המרכז שזכתה בבחירות הכללית שנערכו ביוון ב־16 בפברואר, הושבעה היום באתונה.

בגו של ראש הממשלה מר אנדריאס פפנדריאו, נתמנה כשר לענייני ראש הממשלה, ושר החוץ לשעבר, מר סטפנוס סטפנופופ־לוסס, לסגן ראש הממשלה.

משלחת פרלמנטרית צרפתית בקהיר

קהיר, 19 (ע״ר) — 5 מחברי האסיפה הלאומית הצרפתית הגי־עו אתמול מאדים אבבה לקהיר, לביקור של 10 ימים במצרים, לשם שיחות על חיזוק יחסי ה־כלכלה והתרבות בין שתי המדי־נות.

זוהי המשלחת הצרפתית הרש־מית הראשונה המבקרת בקהיר מאז חידוש היחסים בין שתי המדינות בשנה שעברה.

הנהלת משחקי אסיה תדון בפרשת אינדונזיה

באנגקוק, 19 (ע״ר) — הועד הפועל של משחקי אסיה יתכנס כאן בשבת הקרובה כדי לפסוק אם הפרה אינדונזיה את תקנות המשחקים, כאשר סרבה בשנה 1962, להעניק אשרת כניסה ל־ספורטאי ישראל ופורמוזה, ש־ביקשו להתחרות במשחקי אסיה בג׳אקרטה.

הועד הפועל מורכב מנציגי אפ־גניסטן, הונג־קונג, אינדונזיה, הודו, מקיסטאן והפיליפינים.

התפטר ראש ממשלת לבנון

ביירות, 19 (ע״ר) — ראש ממ־שלת לבנון ראשיד קרמה, הגיש היום את התפטרות ממשלתו ל־נשיא פואד שיאב.

מאותר יותר פירסם הנשיא שי־אב צו המפזר את הפרלמנט וה־קורא לעריכת בחירות חדשות ב־חודש אפריל הקרוב.

יום בעולם

נציגי בריטניה וארצות הברית גורשו מזנזיבר

זאנזיבר, 19 (ע״צ) — ממשלת זנזיבר ציוותה על הנציב העליון הבריטי, סימתי קרוסתווייט וה־מיופה כח האמריקני, דונלד פטר־סן לעזוב את המדינה תוך 24 שעות — על כך נמסר בהודעה רשמית שפורסמה בזנזיבר.

ממשלת הרפובליקה העממית נקטה בצעד זה, לאור העובדה כי בריטניה וארה״ב לא הכירו במשטר החדש שהוקם במדינה בעקבות המהפיכה שפרצה כאן ב־חדש האחרון.

ממשלת בריטניה טוענת כי לא קיים כל בסתון כי הממשלה נת־כ־נ־ני תמתמיכה עממית וכי היא שו־לטת למעשה על הטריטוריה של זנזיבר.

חבש מכחישה: איננו מקבלים סיוע צבאי מישראל

אדיס אבבה, 19 (ע״ר) — שר ההסברה החבשי מסר היום כי אין שחר לטענות סומליה כי חבש מקבלת סיוע צבאי מארצות אחרות. השר אמר כי ארצו אינה מקבלת כל סיוע שהוא מישראל בי־נית מתמיכה עממית וכי היא שו־חבש מסוגלת להדוף כל התקפה ללא סיוע מבחוץ.

לדברי הסומאלים, הביאו ב־17 בפברואר 7 משאיות בריטיות חי־לים לבנים, כנראה בריטים, ל־תחנת משטרה בצד החבשי של הגבול. החבשים, טען הדובר, הפגיזו תחנת משטרה סומאלית והרסו למחצה אחד הכפרים ב־אזור.

- בהגיבו היום על האשמות אלה אמר דובר צבאי בריטי בניירובי, כי שום כוחות בריטיים לא חצו את הגבול לחבש.

רומן של „הנסתר" ראה אור לראשונה בברית המועצות

לונדון, 19 (סט״א) — גליון „נואר־ספרואר" של כתב־העת ה־אידי־הסובייטי „סאוועטש היימ־לאנד" הוא הראשון המופיע ב־160 עמודים, במקום 130 ה־עמודים שהיו נהוגים עד כה.

70 עמודים מגליון זה מוקדשים לנוסח המלא של רומן מאת ה־סופר ההודי הסובייטי המנוח „הנסתר" („דער נסתר"). הרו־מאן, „שנת 1905", משתמש ב־מהפכת 1905 ברקע לסיפור. ה־יצירה מתפרסמת עתה זו הפעם הראשונה. שמו האמיתי של „ה־נסתר" היה פנחס כהנוביץ', והוא נולד בברדיצ׳ב.

כן כולל כתב־העת מסה ארוכה מאת עורכו אהרון והרגליס, על הספרות האידית בת־זמננו.

סניי נועד עם הנשיא דה־גול

פריס, 19 (ע״ר) — נשיא א־טליה, מר אנטוניו סניי, נועד היום לשיחה פרטית, בת 45 דקות עם הנשיא דה־גול, שעה קלה לאחר הגיעו לפריס מרומא לבי־קור שיחתם בן 4 ימים.

משקיפים מדיניים אינם מצפים כי הביקור יוליד יוזמה חדשה להידוק האחדות האירופית.

נמצאה תמונת רובנס

בריסל, 19 (ע״צ) — צייר בן 19, שהדה בגבעת ציור של רובנס מהמוזיאון לאומ־נות יפה בבריסל, נצער שעה שטילפן לפקידי המוזיאון וה־ציג להם דרישה לשלם כופר בשיעור כ־40 אלף ל״י — על כך הודיע התובע הכללי של בריסל הערב.

המשטרה מצאה את הציור „ראשי כושים", בביתה של סבתו של הנער. ערכה של התמונה נע בין 600 אלף ל־שלושה מיליון ל״י.

הרשבעה ממשלת פפנדריאו ביוון

אתונה, 19 (ע״ר וע״צ) — ממשלתו החדשה של מר גיאורג פפנדריאו, מהגיה מפלגת איחוד המרכז שזכתה בבחירות הכללית שנערכו ביוון ב־16 בפברואר, הושבעה היום באתונה.

בגו של ראש הממשלה מר אנדריאס פפנדריאו, נתמנה כשר לענייני ראש הממשלה, ושר החוץ לשעבר, מר סטפנוס סטפנופופ־לוסס, לסגן ראש הממשלה.

משלחת פרלמנטרית צרפתית בקהיר

קהיר, 19 (ע״ר) — 5 מחברי האסיפה הלאומית הצרפתית הגי־עו אתמול מאדים אבבה לקהיר, לביקור של 10 ימים במצרים, לשם שיחות על חיזוק יחסי ה־כלכלה והתרבות בין שתי המדי־נות.

זוהי המשלחת הצרפתית הרש־מית הראשונה המבקרת בקהיר מאז חידוש היחסים בין שתי המדינות בשנה שעברה.

הנהלת משחקי אסיה תדון בפרשת אינדונזיה

באנגקוק, 19 (ע״ר) — הועד הפועל של משחקי אסיה יתכנס כאן בשבת הקרובה כדי לפסוק אם הפרה אינדונזיה את תקנות המשחקים, כאשר סרבה בשנה 1962, להעניק אשרת כניסה ל־ספורטאי ישראל ופורמוזה, ש־ביקשו להתחרות במשחקי אסיה בג׳אקרטה.

הועד הפועל מורכב מנציגי אפ־גניסטן, הונג־קונג, אינדונזיה, הודו, מקיסטאן והפיליפינים.

התפטר ראש ממשלת לבנון

ביירות, 19 (ע״ר) — ראש ממ־שלת לבנון ראשיד קרמה, הגיש היום את התפטרות ממשלתו ל־נשיא פואד שיאב.

מאותר יותר פירסם הנשיא שי־אב צו המפזר את הפרלמנט וה־קורא לעריכת בחירות חדשות ב־חודש אפריל הקרוב.

בולי הבחירות הלאומי

יום ההופעה: 24.2.1964

השירות הבולאי:
תל אביב־יפו: רחוב פינסקר 2
יפו: שדרות ירושלים 12
ירושלים: בנין הדואר המרכזי
חיפה: סניף הדואר ברחוב הנביאים

לחבר המועצה הארצית
ישראל דשבסקי ומשפחתו
מיטב הברכות והאחלים
להולדת הנכדה

הועד הפועל
של הסתדרות העובדים הלאומית
מרכז קופ״ח לעובדים לאומיים
המרכז להתיישבות
ההנהלה המרכזית של קרן הכישות
המזרחית הארצית
של הסניף העובד והלומד הלאומי

לחבר ההנהלה
מר יהודה איפרמן ורעיתו
להולדת הנכד מיטב הברכות

הסתדרות העובדים הלאומית
מועצת עובדי כתניה
קופת חולים לעובדים לאומיים
נתניה

לחבר ההנהלה
מר ישראל דשבסקי ורעיתו
לנעמי ויאיר מיוחס
ברכות להולדת הנכדה־הבת

סלע חברת שכון בע״מ
של הסתדרות העובדים הלאומית
ההנהלה וחבר העובדים

לידידנו
הודה איפרמן ורעיתו
להולדת הנכד ברכות לבביות

אליעזר אלטמן	משה לב עמי
נתן בן חיים	משה מילוס
נתן בן יוסף	משה מימון
שמעון בר יוחאי	מרדכי ניושוב
יעקב ברמן	מרדכי נס
ברוך גולדשטיין	הרצל נס
יעקב גרוס	מרדכי פטרליץ
מאיר האוס	יצחק פוקס
משה הורביץ, ע״י־ד	משה פרבר
אשר הלפרין	אברהם פרידמן
צבי הרמי	משה פרידנגרלר
יוסף חדד	ח. ש. צפורי
יעקב חפץ (טרטנבריוס)	יצחק קרשטיין
שלמה הישטע	נתן רוזנפלד
דוד יקיר	חיים שמש

ומשפחות־הם

ברכות מקרב־לב
שלוחות
למר מאיר קומרוב
למלאת לו שבעים וחמש
עד מאה ועשרים

בואנוס־איירס, שבט תשכ״ד — הירשקה, יוסף וחני פרומט

לבקשת מורים רבים
יצורף לגליון מחר
של
ידיעות אחרונות
הנוסח השלם
של
מגילת אסתר
בניקוד מלא
בתוספת ציורים
ופירוש תמציתי
השבוע ב־
ידיעות לתלמיד

ישיבת
הנהלת מרכז תנועת החרות
תתקיים ביום ששי, ח׳ באדר תשכ״ד (21.2.64), בשעה 12.00 בצהרים במצודת־זאב תל־אביב.

מי הוא הגורם השלישי

— מאת סופר „חרות" —

שר התקלאות, משה דיין, גילה ב־נאומו בכנסת כי תחילת הפעולות של מה שנקרא עסק־הביש התלו ביומנו של גורם־שלישי — ולא על־פי הוראת שר הבטחון או הקצין הבכיר.

מר דיין סירב אמש, לציין למי התי־כוון באמרו — גורם־שלישי.

להשערתו של קיומו של גורם־שלישי הגיע לאחר ה„פרשה", כאשר כבר לא שרתה בצבא.

ידרשו ברור מפורט במעמד הצנזורה

— מאת סופר „חרות" —

חוגים מדיניים ידרשו ברור מפורט ב־עמדתו של הצנזור, לאור פרשת מחיקת לקים מנאומו של שר התקלאות, משה דיין, שלשום בפרלימנט הכנסת.

נציגי הצנזורה נכחו באולם הכנסת, בעת שהשר דיין נשא את נאומו. כפי שנודע, ם ציפו לכך שהדברי יכללו הודעות ה־וגעות, לדעתם, בבטחון המדינה. המצאם מקום נועד כדי למנוע את הפרסום.

לסופר „חרות" נמסר כי תוך כדי נאומו בר היה בידם התיכון המלא של הבריו — היה גם ברשות הכתבים הפרלמנטריים — הקוא שזירז את מתן ההוראה על גניות בנאום.

יושב־ראש הכנסת, מר קדיש לוז, הכ־את אתמול כאילו הוא היה יושב ראש שלנו ת הוראה למתוק את הנאום מהפרוטיכול.

תכנית סודית של „דה גול" בעית קפריסין

מאת מ. בן אביגדור

סופר „חרות" בפריס

טלגרמה

בידי הנשיא דה גול, מצויה תכנית סודית פתרון בעיית קפריסין, אם כל ההצעות אחרות תיכשלנה — זאת נודע לי מ־קורות מהימנים.

אותם מקורות מוסרים כי התכנית מציעה העביר את כל הטורקים שבקפריסין לשטח במזרח יון, בעבודה עם טורקיה. האי פריסין יאוחד עם יון ואילו הטריטוריה תינתן בה יישבו הטורקים הקפריסאים כעם בודאות" למלחמה בין־עדתית בתי־

בצער רב אנו מודיעים על פטירת
ראש המשפחה בעלי אבינו וסבנו
ר׳ מיכאל (מקס) קליין ז״ל
ההלוויה תצא מבית יום ששי ח׳ אדר תשכ״ד
בשעה 11.30 לפנה״צ מביה״ח איכילוב בת״א
מתאבלים:
אשתו, בניו, כתו והנכדים

בצער רב ובלב שבור הננו מודיעים על
פטירתו של בעלי, אבינו וגיסנו
מר אברהם מנחם בן ישראל ז״ל
ההלוויה תצא מביה״ח איכילוב היום, יום ה׳, ז׳ אדר התשכ״ד (20.2.64) בשעה 2.00 אחה״צ לבית הקברות קרית שאול.
המתאבלים:
משפחת הולנברג (פאריס)
משפחת פרידריך
משפחת פ״ץ
משפחת קמינר

תנועת החרות — המרכז
הועדה להקמת סיעת תכלת לבן בהסתדרות העובדים הכללית — סניף תל־אביב
הערב, ז׳ אדר תשכ״ד, 20.2.64, בשעה 7.30 במועדון התנועה בצפון תל־אביב
בהשתתפות:
ח״כ אריה בן־אליעזר
ד״ר דב דונר, מזכיר ההנהלה
מהנדס אוטו זיידמן, יו״ר הועדה
על סדר היום:
דיון על פעולות הועדה
במרחב תל־אביב

ההיתגרויות של חסורים

זה שלושה ימים שהתחדשה המתיחות בגבול הסורי. יום אחד ירו תותחים סוריים על מטוס ישראלי, אשר חג בשמי הארץ. למחרת היו התנגשויות בין כוחות ישראליים וסוריים, בעקבות חדירתם של סוריים לשטחה של ישראל. ביום השלישי אירעה תקרית הרבה יותר חמורה, שלושה אנשי משמר ישראלי נפצעו קשה ושנים — קל, בשעה שזחל שבו נסעו, עלה על מוקש סוּרִי בגזירת קיבוץ דן, בתוך השטח הריבוני של ישראל.

ישראל הגישה תלונות לוועדת שביתת הנשק, אולם מובן שזו לא תפתור את הבעיה, אם שלטונות דמשק יגמרו אומר ל„חמס" את האוזר.

מה מניע את הסורים לחדש את מעשי־ההיתגרות שלהם בישראל דווקא עכשיו? ידוע שדמשק משתוקקת כל חומן להפר את השקט באזור. היא היתה כמהה לראות את מדיניות־ערב יוצאות למערכה נגד ישראל, ובועידת הפיסגה בקאהיר לפני שבועות אחדים הצהרת הסוריות לפתיחת מעשי־איבה ללא דיחוי. אבל כל שאר משתתפי ה„פיסגה", ובייחוד שליט מצרים, שפכו צונן גים על ראשם של הדמשקאים ו־השאירו את סוריה בודדת בשאיפתה לא לדחות את התמודדות. בלית ברירה, נאלצה דמשק לקבל עליה את דין הרוב המכריע של השליטים הערביים, אשר החליטו על התאפקות. כבואם לידי הכרה כי שימוש בנשק הם יהיה בו משום הרפתקה מסוכנת מאד והם מחפשים דרכים אחרות, כדי להצר את צעדי ישראל. סוריה לא היתה מרוצה מעמדה זאת. אבל לא היתה לה ברירה כיוון שהיא יודעת שאין כוחותיה שלה עצמה משיגים לעמוד מולנו. במערב רווחה לפיכך הדעה הנראה לעין אינם צפויים שום עזרונים באזורי־הגבול, ששום מדינה ערבית לא תפר את הסולידאריות בצעדים, שהם מתכוונים לנקוט כולם ביחד נגד ישראל, ושום מדינה ערבית „לא תדחוק את הקץ" ולא תעשה מעשה נמהר ופזיז. אבל נראה שחשק־ההתגרה בסוריה הוא כה חזק, עד שאין הם יכולים לעמוד בפני הפיתוי להיתגרות בנו והריהם ממשיכים בדרכם כמאז ומתמיד.

האם התקריות של שלשת הימים האחרונים הן תוצאה של יצר־ההיתגרות, או שעל ידי כך רוצים השלטונות בדמשק להסיח את דעת אזרחיהם מאי־השקט הפנימי, מנסיונות של המרידות והתפיכות חדשים לבקרים, המונעים את יציבותו של המשטר בדמשק? או שמא רוצה סוריה לעשות עלי־ידי כך — על גבה של ישראל — חשבון עם נאצר, לגרור אותו בניגודי־לתוקפנות שאינו מעוניין בה עתה ממאה ואחת סיבות?

יודענו שישנם רבים, אשר ייצאו לישראל הבלגה, מתוך נימוק שאם נשיב לסורים מכה אחת אפיים — נשרת בכך את האינטרסים של שליטי דמשק, המהכים בכליון־עיניים להזדמנות שנספק להם למשוך את שאר מדינות־ערב להרפתקה מלחמתית. אך כל גילוי של רפיון־ידים שלנו יעודד את האויב, אשר יראה בחוסר תגובתנו המראה אות לחולשה ולפחד מצדנו. דעה זו — על חולשתנו או פחדנו — עלינו לעקור ממוחות אויבינו בשיטה היעילה ביותר.

ועד טרם שהסורים יעברו מתיגרות קטנות להיתגרויות באמת, מידה גדולה יותר, אנו חייבים להוכיח להם בלשון שאינה משתמעת לרי־פנים שמוטב להם לבלי להתחיל.

השערי חרות

מה מיום

ההימנונים נוגנו ב„ירדן", אך לא בישראל

הידיעה כי בעת טכס־הפרידה שב־ערך לבודאפסט, מלך הבלגים וריעייתו, נוגנו בשדה־התעופה ב„רבת־עמון" ההימנונים של בלגיה ו„ירדן", לעומת זה לא נוגנו ההימנונים הישראלי והבלגי בשעת ביקורם של הארחים הרמים בארצנו, משום שה־בלגים הבעו כי ייצאן צבעון פרטי לביקור.

אף על פי שהעתונים העבריים אינם מצטיינים תמיד בדיוקם, ובא־מירת־האמת, אין להעלות על הדעת, כי בעניין נגינת ההימנונים פירסמו ידיעה כוזבת. יש, אימנה, להניח כי אמנם כך הוא הדבר. מזה מספר שנים, בר, אחד מן השנים: או שהבלגים לא הצנו ל„ירדנים" אותו תנאי שה־ציעו לישראלים, או שהציגותו, אבל תוסיין כשליט של מדינה ריבונית עשה את הישר בעיניו וציווה לנגן את ההימנונים.

העובדה שבישראל לא היה הטקס באותה צורה ובאותו נוסח — משמ־עה, שאנו נחשבים בעיני הדיפלומ־טים הבלגים כנכותני־דרגה לגבי „ירדן", ואמנם שכך חושבים המדי־נאים הבלגים הוכיחה עובדה יותר דוקרת־עין ומכאיבה, שהם התנגדו כי מלכם ומלכתם יעברו מירושלים החדשה, במישרין ליריחו החדשה, מדי שקבלת־פניהם הרשמית לא תיערך ב־בירתנו, ולכן לא היס־סו לכלול את האורחים במסוס מ־ירושלים התחיקה לקפריסין, ומשם — לנוד — ליריחו.

בחוסר־הכבוד שמתחיסים אלינו זרים, אחראים שלטונות ישראל, והגיע הזמן לשים לכך קץ.

★ ★ ★

ההפיכה בגאבון

גאבון היא ארץ רחוקה ומדינה צעירה. ובימים של מאורעות גדולים בחלקים שונים של כדור הארץ, וביחוד בקרבתנו, בקפריסין־ריין הי יוזמאל תמיר, ואילו בראש הרשימה ללשכת המחוזית בתל־אביב — עו"ד דב מילמן, עו"ד מילמן משמש עד הבחירה הקרובות כמוכיר הכללי של לשכת עורכי הדין בישראל, תפקיד בו השכיל לרקום מע־רכת יחסים הדוקה עם כל הגורמים המשפטיים במדינה. חודות למעילי־תו שופרו גם התנאים המקצועיים של עורכי הדין ויש עדיין בין עורכי הדין הנזקקים לשיפור תנאים...

הרשימה כוללת 99 עורכי דין משתי המפלגות ומגבאים לה הישגים גדולים. (ם. ב"ש)

★ ★ ★

„ברווז" רבת עמון

ע תוני „ירדן" פרסמו ביום ראשון את הידיעה על צאתו של הזוג המלכותי הבלגי בעמודיהם ה־ראשונים — ובהבלטה גדולה. מי שטרח לקרוא את הידיעה עד תום לא יכול היה שלא לחייך ולתמוה על המגמליות המיוחדת שהביאה ל„מיבורוק". שם נלחב בפשטות ש־„המלך בודואן ורעייתו סבוילה יצ־או מרבת־עמון בדרכם לבריסל". על ישראל פסחו כליל.

הידיעה צוטטה על־ידי סוכנויות הידיעות. דבר שהציב את תעמלני „ירדן" כמספרי בדיחות. נראה ששר ההסברה הראשון של חוסיין סלאח אבו זייד, שמונה לתפקידו זה, רק לפני מספר ימים, הבין את עדינות המצב אליו נקלע והורה לעתונות החצר לפרסם אחרי יומים ידיעה קטנה האומרת שהווג המלכותי עזב את „מדינת היהודים" בדרכו לבירת הבלגית.

חרות

עתון יומי

העורך א' רמבה

Heruth — Daily Newspaper — Tel Aviv, Israel — P.O.B. 1873 Telephone 229112-3

סודר בדפוס ישראל הודפס בדפוס „חרות"

מצודת זאב — תל־אביב

רח' המלך ג'ורג' 38

טלפונים 3—229112 : 4—225102

מערכת לילה : דפוס „ישראל" ע"י גשר רידינג.

טלפונים : 5—41204

ת.ד. 1878

ירושלים

רח' החבצלת (הסוללה) טל. 23680

חיפה

רח' בן־שמן 4, טלפון 68034

עמוד 2 — „חרות" — 20.2.1964

מ. בגין: הממשלה אחראית לכוב ההשמצה שב„ספר ההגנה"

(פוף מעמוד 1)

לי שכולם כולל ראש המערכת פרופ' ב. דינור הם חברי מפלגת אחת, עליה נמנה גם ראש הממשלה דשר הבטחון ועל אלה הטילה הממשלה לערוך את ההיסטוריה, לא רק של אירגון ההגנה, אלא גם של הארגון הצבאי הלאומי.

אל מערכת כזו ולאדונים אלה, לא פ־ניבו ולא נפנה — הכריז מר בגין בהדגישו כי הממשלה היא האחראית על הוצאה ה־מופרזת הזו, שבשמו של צבא ישראלי, כ־שמח של מדינת ישראל ועל חשבון משלם המסים מתפרסם ספר כזה כמעט בכל עמוד של פרקי האחרון מדובר על „משחק הד־מים" של הארגון הצבאי הלאומי, על תע־לולי האירגון, לא על מלחמותיו לא על תגובותיו לא על הגמול ועל התקפותיו נגד תקפים עלינו לבלותנו אלא „משחק דמים ושל השגות מופרזות לקויות של דוד רויזל והבריו למטקרת האירגון הצ־באי הלאומי..."

מר בגין הדגיש שאם יוציאו את השער של הספר הזה בו כתוב „אבא הגנה ליש־ראל" ויכתבו בו „מפלגת פעולי ארץ יש־ראל — מחלקת ההיסטוריה" או „ארגון תיקי ההגנה", לא תובאנה טענות אל הכנסת ואל הממשלה ולא תועלה הבעייה בפני הכנסת. „את השקרים נוקיע את הכזי־בים נוכיח אולם לא מעל הבמה הזאת הינו מעלים את הבעייה".

היש זועה מוספית חמורה מזו?

המדובר הוא, המשיך מר בגין ואמר, ב־ספר שהמשלה עיוותה לכתוב אותו על־מת שתשבוונו ועל חשבון בינוי. בנים צריכים לקרוא דברים בשם צבא ההגנה לישראל, ומהם עליהם להסיק את המסקנה שעליהם להתבייש באבותיהם. משום שאבותיהם שר־תו באדון שניהל „משחק דמים" וערך תעלולים ומוסיבהם המוסריים היו לקויים. התיתכן זוועה מוסרית יותר המורה מזו ואת הספר הזה מפיצים? שאל מר בגין ומסר ש־הממשלה שלחה 6000 מכתבים בצורת תורר משוכפל ל־6000 משפחות אם הן רוצות לקבל את הספר. כעבור עשרה ימים נתקבלו 1000 תשובות ו־330 תשובות היו שלי־לות. משפחות אלה הודיעו שאינן רוצות את הספר.

מספר זה אומר דרשני — הטעים מר בגין, אם משפחות שכולות התלויות בשמ־דת הבטחון, בגלל מיבמת יהודות מודיעות בכל זאת על סירובן לקבל ספר זה הרי הממשלה צריכה להבין שמשפחות כאלה, ש־בניהן נפלו כשורות האו"ל אינן מוכנות לקבל בשם הממשלה ספר כו אירגון מוש־מץ מושפל ומוצאת נגדו דיבת דמים — ציין מר בגין.

אל תחסום זימן כפזובו

הממשלה אינה מוסרת דין וחשבון ל־עצמה שלפ חשבון המשפחות השכולות ש־השיבו ל„לאו" היא שולחת את ספר ה־הגנה והכוב למשפחות השכולות האחרות. כלום אפשר להשיבה עם אב ששיכל את בנו על חשבון אב שכול אחר? על חשבון מסוי וגרשותיו? ועל חשבון כאבו ו — שאל מר בגין.

הספר מוסיף, שמענו פעם סיסמה שגל־קחה מן המקור: „אל תחסום שור בדישו", סיסמה זו הפכה לאל תחסום זימן בכובו, — אמר מר בגין והתריע שלא יו כלבד שלא התחשבו בבקשת אורחים המציגים ציבור של 140 אלף אורחים, המייצגים ציבור רבו־רבבות חיילים מצבא ההגנה לישראל במי־לואים וכשירות החובה, אלא הוסיפו עוון על חטא ומשכיסים להפיץ ספר זה בקרב המשפחות השכולות.

התקריימנו ונחמנו

בהמשך דבריו חזר שוב מר בגין לכותבי ההיסטוריה בספר ההגנה וציין שאנשים אלה נמנים על מחנה שלא הכיר כלל בזכותו של הארגון הצבאי הלאומי להתקיים וללי־חום. האמת ההיסטורית היא שלא התרשי־מו מיוזמי ההכרזה הזו. התקיימנו ולחמנו! ואמת ההיסטורית שניה היא שהיסטוריונים הללו נימנו על מחוה שניסה להשפיל ולחסל את הארגון הצבאי הלאומי. גם בעודת ה־משכרה הבריטית, ואנשים אלה מקבלים על עצמם לא בשמם, לא על חשבוננו אלא בשם כל העם ובשם צבא ישראל לכתוב את ההיסטוריה של אותו ארגון לוחם ד־משחרר שהם רצו להשמידו ולחסלו — הטעים מר בגין וביקש שוב לשים קץ פעם ולתמיד לזועה המוסרית הזו.

תשובת ראש הממשלה

ראש הממשלה ושר הבטחון מר ל. אש־כול שעלה להשיב להצעה היה אתמול נידו ועצבני ודבריו השיל סערה בכנסת, שת־לוה בקריאות ביניים מושכות ממסמלי סיעת תנועת החרות מזה ומסמלי מפא"י מזה. ראש הממשלה ניסה אתמול להתח־רות עם בן־גוריון ובמקום לפתוח ולהשיב לעניין הוא פתח בדברי התקפה באומרו שיש לשנות את הפסוק שהשתמש בו מר בגין ולהגיד: „אל תחסום דמנו בדמ־גוניה. אין גבול במה שאפשר לומר, ויש גם גבול לדברי בלע".

א. בן־אליעזר: אם כן, אתה יכול להמ־שיך ולדבר.

מ. בגין: מה שאתה אמרת, זוהי דמגוגית שפלה.

ראש הממשלה סגן שלפני חדשים הובאה הצעה בעניין כתיבת הספר ואמר שהקבוצת העוסקת בהכנת הספר אינה זקוקה לאישור אם הם היסטוריונים חשובים, או לא טובים, „זה לא חשוב לכם ואני חושב שגם לא חשוב לעם" ראש הממשלה ניסה לטעון שלגבי תולדות הצבר יש כיום במדינה שנים וחצי מליון נפש שחושבים אחרת מ־140 אלף אורחים.

א. רזיאל נאור: איך אתה יודע זאת?

ב. אשכול: אבל יש פרופורציה.

ז. לנדאו: האמת אינה בעיית פרופורציה.

ראש הממשלה המשיך לטעון שהיסטוריה של מלחמות נכתבות ע"י ממשלות ומוסדות ממשלתיים גם בארצות אחרות, ולדוגמא הוא ניסה להביא את אנגליה שבה פרסמו לאחר המלחמה היסטוריה רשמית של מל־חמת העולם הראשונה ואח"כ השניה.

מ. בגין: באנגליה היו 3 ארגונים צב־איים?

א. רזיאל נאור: איזו השוואה היא זאת?

מול קריאות ביניים אלו זעק פתאום ראש הממשלה כמורו בן־גוריון: צבא ההגנה היה של העם היהודי שלא הכיר בכם.

אז למה אתה כותב על האצ"ל — שאל א. בן־אליעזר.

כאן פרצה סערת רוחות שבה השתתפו הספסלים הקדמיים והאחוריים של מפא"י, קריאות ביניים גברו קריאות ביניים ויו"ר הישיבה הגבי ב. אידלסון שנתפסה אף היא אתמול לעצבנות הוסיפה עוד סערה לסערת הרוחות כאשר החלה לדפוק בפטיש ולקש־מיע הערות והעדכות למלים ודברים הנא־מרים בכנסת.

בתוך סערת הרוחות ניסה לטעון ראש הממשלה שאין זה גזת לסיעת תנועת הח־רות שהעניינים מתנהלים בכנסת פחות או יותר בשקט.

בתשובה לטענה זו קרא מר בגין: האם אנחנו מסרנו אתמול את הודעת דיין?

מ. שופמן קרא לעבר ראש הממשלה: עכשיו אתה מתחרה בבן־גוריון.

„מנהג שנתי".

אשר לטענה שמשרד הבטחון מתכונן לש־לוח את ספר ההגנה למשפחות השכולות השיב ראש הממשלה שזהו מנהג מדי שנה בשנה לשלוח ספר זה או אחר לפי בחירת המשפחה. הוא טען עוד שלאחר שההצעה לסדר היום בעניין זה שהועלתה לפני שבועות מספר הורדה מסדר היום אין לדון יותר בעניין זה.

ראש הממשלה טען עוד שלא כל המס־חות חושבות כמו אלה שסרבו לקבל את הספר.

ם. בגין: זה על חשבון משלם המסים, על חשבונם של משפחות אלה, זאת אני טוען.

„הזאת רעת חקחי"

ראש הממשלה תקף בתריפות את עצם העלאת ההצעה לסדר היום בטעם השגיח, והוא ראה בכך „לפי מיטב טעמי ורוחי אני אומר שיש בזה משום תוגאת דעת הקהל".

ם. שופמן: מי יבול להתחרות אתך אדוני, בתוגאת דעת הקהל?

סוף סוף לאחר דבדים חמרי קשר וש־אין בינם לבין העניין שהועלה לסדר היום חזר ראש הממשלה לעצם העניין, בשוך צם משלוח הספרים, לפנים משורת הדין בוצאת שנתנה למשפחות השכולות אפשרות של בחירה לגבי הספר, לדעתו יש אלפים ורבבות שאמינים בספר ורוצים בו ולכן אין זכות לדרוש שלא לשלוח את הספר.

הוא דרש להוריד את ההצעה מסדר היום.

מ. קול (ליבדילים) עלה לדוכן הכנסת והציע להעביר את ההצעה לדיון בוערת.

הציע נימק את הצעתו בכך שבספר ישנם תיקי התגנה", לא תובאנה טענות אל הכנסת ואל הממשלה ולא תועלה הבעייה בפני הכנסת. „את השקרים נוקיע את הכזי־בים נוכיח אולם לא מעל הבמה הזאת הינו מעלים את הבעייה".

היש זועה מוספית חמורה מזו?

המדובר הוא, המשיך מר בגין ואמר, ב־ספר שהמשלה עיוותה לכתוב אותו על־מת שתשבוונו ועל חשבון בינוי. בנים צריכים לקרוא דברים בשם צבא ההגנה לישראל, ומהם עליהם להסיק את המסקנה שעליהם להתבייש באבותיהם. משום שאבותיהם שר־תו באדון שניהל „משחק דמים" וערך תעלולים ומוסיבהם המוסריים היו לקויים. התיתכן זוועה מוסרית יותר המורה מזו ואת הספר הזה מפיצים? שאל מר בגין ומסר ש־הממשלה שלחה 6000 מכתבים בצורת תורר משוכפל ל־6000 משפחות אם הן רוצות לקבל את הספר. כעבור עשרה ימים נתקבלו 1000 תשובות ו־330 תשובות היו שלי־לות. משפחות אלה הודיעו שאינן רוצות את הספר.

מספר זה אומר דרשני — הטעים מר בגין, אם משפחות שכולות התלויות בשמ־דת הבטחון, בגלל מיבמת יהודות מודיעות בכל זאת על סירובן לקבל ספר זה הרי הממשלה צריכה להבין שמשפחות כאלה, ש־בניהן נפלו כשורות האו"ל אינן מוכנות לקבל בשם הממשלה ספר כו אירגון מוש־מץ מושפל ומוצאת נגדו דיבת דמים — ציין מר בגין.

אל תחסום זימן כפזובו

הממשלה אינה מוסרת דין וחשבון ל־עצמה שלפ חשבון המשפחות השכולות ש־השיבו ל„לאו" היא שולחת את ספר ה־הגנה והכוב למשפחות השכולות האחרות. כלום אפשר להשיבה עם אב ששיכל את בנו על חשבון אב שכול אחר? על חשבון מסוי וגרשותיו? ועל חשבון כאבו? — שאל מר בגין.

הספר מוסיף, שמענו פעם סיסמה שגל־קחה מן המקור: „אל תחסום שור בדישו", סיסמה זו הפכה לאל תחסום זימן בכובו, — אמר מר בגין והתריע שלא יו כלבד שלא התחשבו בבקשת אורחים המציגים ציבור של 140 אלף אורחים, המייצגים ציבור רבו־רבבות חיילים מצבא ההגנה לישראל במי־לואים וכשירות החובה, אלא הוסיפו עוון על חטא ומשכיסים להפיץ ספר זה בקרב המשפחות השכולות.

התקריימנו ונחמנו

בהמשך דבריו חזר שוב מר בגין לכותבי ההיסטוריה בספר ההגנה וציין שאנשים אלה נמנים על מחנה שלא הכיר כלל בזכותו של הארגון הצבאי הלאומי להתקיים וללי־חום. האמת ההיסטורית היא שלא התרשי־מו מיוזמי ההכרזה הזו. התקיימנו ולחמנו! ואמת ההיסטורית שניה היא שהיסטוריונים הללו נימנו על מחנה שניסה להשפיל ולחסל את הארגון הצבאי הלאומי. גם בעודת ה־משכרה הבריטית, ואנשים אלה מקבלים על עצמם לא בשמם, לא על חשבוננו אלא בשם כל העם ובשם צבא ישראל לכתוב את ההיסטוריה של אותו ארגון לוחם ד־משחרר שהם רצו להשמידו ולחסלו — הטעים מר בגין וביקש שוב לשים קץ פעם ולתמיד לזועה המוסרית הזו.

תשובת ראש הממשלה

ראש הממשלה ושר הבטחון מר ל. אש־כול שעלה להשיב להצעה היה אתמול נידו ועצבני ודבריו השיל סערה בכנסת, שת־לוה בקריאות ביניים מושכות ממסמלי סיעת תנועת החרות מזה ומסמלי מפא"י מזה. ראש הממשלה ניסה אתמול להתח־רות עם בן־גוריון ובמקום לפתוח ולהשיב לעניין הוא פתח בדברי התקפה באומרו שיש לשנות את הפסוק שהשתמש בו מר בגין ולהגיד: „אל תחסום דמנו בדמ־גוניה. אין גבול במה שאפשר לומר, ויש גם גבול לדברי בלע".

א. בן־אליעזר: אם כן, אתה יכול להמ־שיך ולדבר.

מ. בגין: מה שאתה אמרת, זוהי דמגוגית שפלה.

ראש הממשלה סגן שלפני חדשים הובאה הצעה בעניין כתיבת הספר ואמר שהקבוצת העוסקת בהכנת הספר אינה זקוקה לאישור אם הם היסטוריונים חשובים, או לא טובים, „זה לא חשוב לכם ואני חושב שגם לא חשוב לעם" ראש הממשלה ניסה לטעון שלגבי תולדות הצבר יש כיום במדינה שנים וחצי מליון נפש שחושבים אחרת מ־140 אלף אורחים.

א. רזיאל נאור: איך אתה יודע זאת?

ב. אשכול: אבל יש פרופורציה.

ז. לנדאו: האמת אינה בעיית פרופורציה.

ראש הממשלה המשיך לטעון שהיסטוריה של מלחמות נכתבות ע"י ממשלות ומוסדות ממשלתיים גם בארצות אחרות, ולדוגמא הוא ניסה להביא את אנגליה שבה פרסמו לאחר המלחמה היסטוריה רשמית של מל־חמת העולם הראשונה ואח"כ השניה.

מ. בגין: באנגליה היו 3 ארגונים צב־איים?

א. רזיאל נאור: איזו השוואה היא זאת?

מול קריאות ביניים אלו זעק פתאום ראש הממשלה כמורו בן־גוריון: צבא ההגנה היה של העם היהודי שלא הכיר בכם.

אז למה אתה כותב על האצ"ל — שאל א. בן־אליעזר.

כאן פרצה סערת רוחות שבה השתתפו הספסלים הקדמיים והאחוריים של מפא"י, קריאות ביניים גברו קריאות ביניים ויו"ר הישיבה הגבי ב. אידלסון שנתפסה אף היא אתמול לעצבנות הוסיפה עוד סערה לסערת הרוחות כאשר החלה לדפוק בפטיש ולקש־מיע הערות והעדכות למלים ודברים הנא־מרים בכנסת.

בתוך סערת הרוחות ניסה לטעון ראש הממשלה שאין זה גזת לסיעת תנועת הח־רות שהעניינים מתנהלים בכנסת פחות או יותר בשקט.

בתשובה לטענה זו קרא מר בגין: האם אנחנו מסרנו אתמול את הודעת דיין?

מ. שופמן קרא לעבר ראש הממשלה: עכשיו אתה מתחרה בבן־גוריון.

„מנהג שנתי".

אשר לטענה שמשרד הבטחון מתכונן לש־לוח את ספר ההגנה למשפחות השכולות השיב ראש הממשלה שזהו מנהג מדי שנה בשנה לשלוח ספר זה או אחר לפי בחירת המשפחה. הוא טען עוד שלאחר שההצעה לסדר היום בעניין זה שהועלתה לפני שבועות מספר הורדה מסדר היום אין לדון יותר בעניין זה.

ראש הממשלה טען עוד שלא כל המס־חות חושבות כמו אלה שסרבו לקבל את הספר.

סגנית יו"ר הכנסת התירה לפרסם חלק מדברי דיין

(פוף מעמוד 1)

כנסת ובעניין זה הוא רשאי להתייעץ עם מי שהוא רוצה, אולם מר רוזטי לא ידע אם אמנם התקיימה התייעצות כזו. לשאלה אחרת אמר מר רוזטי, שהוא יושב בדרך כלל ליד יו"ר הישיבה וירעץ לו בעניין הסמכויות שיש לו בהחלט לתקנון.

לפי התקנון אם יו"ר הישיבה אוסר ל־פרסום קטע כלשהו, הוא צריך להודיע על כך לחבר הכנסת או השר הנוגע בדבר ואמנם הגב' סנהדראי הודיעה לכ. דיין על איסור הפרסום אך לא ידוע אם דיין נשאל להסכמתו למחוק את אשר אמר.

עד כה לא היתי תקדים שתשוכה לש־אילתא נמחקת. מתוך פרוטוקול הכנסת. התמקרא של מ. דיין הוא תמקרה הראשון.

הקטעים מתשובת מ. דיין שהותרו אתמול לפרסום

„מאידך אמרתי כי לפי השערתי המ־עולות הנ"ל החלו לפני מתן ההוראה, ולא לפי הוראה על־ידי שר בטחון או ה־קצין הבכיר.

כן אמרתי כי השערה זו עלתה שנים מספר לאחר 1954, אני באותה את כבר לא שרתתי בצבא.

לסעיף ב': מה הן הסיבות שבגללן נמ־נעתי מלגלות את הדבר לממשלה או לו־עדת חוץ וביטחון של הכנסת, בעת שדנו ב„פרשת לבון", תשובה היא — כי אף שלא היו בידי כל „תגליות" כלומר כל אינפורמציה שהיינו נמצאת או איננה י־כולה להימצא בידי מוסד ממלכתי המוסמך והרוצה לחקור בדבר — אלא היתה לי רק השערה — לא נמנעתי מלהביא אותה בפ־ני העוסקים בדבר באותה תקופה.

בית המשפט הגבוה לצדק ביטל הצע"ת נגד הרב נסים ושר הדתות

השאלה אם הרב נסים מפחן כחוק כרב ראשי או לא, לא נדונה על ידי בית המשפט הגבוה לצדק והניסוקים שניתנו להחלטת בית המשפט לבטל את הצו על תנאי נגד הרב נסים, נגד שר הדתות ונגד ועדת הבחירות לרב־נות הראשיות מתבססים בעיקר על כוו־נות מתקין התקנות לבחירות לרבנות הראשיות שהתכוון לרב נסים כאשר כתב בתקנות „רב ראשי".

הטענות המשפטיות שהעלו חבר מועצת עיריית צפת מר מ. אדרעי, מר ד. סיטון, הדוה הספרדית בתל־אביב ואחרים היו בין היתר כי התקנות לבחירת הרבנות הראשי קובעות תסקידים שונים לרב לישראל ול־מועצה הרבנות הראשית ולמעמד מקץ תוקף כהונתו של הרב נסים כרב ראשי לישראל וכן לא קיימת מועצת רבנות ראשית. על טענות אלה השיב בית המשפט הגבוה לצדק מפי השופט ד"ר י. זוסמן כי מועצת ה־רבנות הראשית קיימת ולמעצה זו התכוון מתקין התקנות, שר הדתות המכיר היסד את המצב בהווה, בצאשר להבהונתו של הרב נסים כרב ראשי הדי אין ספק שמתן־קין התקנות התכוון לרב נסים שעה שהקצה תסקיד ל„רב ראשי". משום כך אין סעם לדון אם הרב נסים מכהן בתוק כרב ראשי אם לאו.

אשכול נפגש עם ראשי אחה"ע בענין צרוף מפ"ם לממשלה

— מאת סופר „חרות" —

ראש הממשלה, לוי אשכול, נפגש אמש עם ראשי אחה"עבודה, ודן עמם בשאלת הצטרפות מפ"ם לממשלה.

קודם לכן נערכה פגישה משותפת של נציגי מפ"ם עם אחה"ע, בה הפעילו האח־רונים לחץ על מפ"ם להצטרף לממשלה.

היום תיערך פגישה של שלוש המפ־לגות בנושא זה.

משלחת מן האנטילים ההולנדים באה לדון בסיוע ישראלי

האפשרות של הגשת סיוע טכני לאיי ה־אנטילים ההולנדיים על ידי ישראל, תידון על ידי משלחת מסתרית בת 3 אנשים מהאנטילים ההולנדיים, שהגיעה אמש ל־ארץ במטוס ק.ל.מ. לביקור של שבוע י־מים.

במשלחת משתתפים מר א. פרוניה, השר לענייני כספים, סעד, חינוך ותרבות, מר ק. ס. הנריקו, מושל האי ארובה, ומר ט. טרומפ, חבר הפרלמנט.

האוזר ייעץ לרבנים השמרנים בארה"ב בסכסוכם עם רבני ישראל בעניני גט

ניו יורק, 19 (ם"א) — הרב היאודור פרידמן, נשיא אסיפת הרבנים השמרנים של אמריקה, הכריז היום כי אירגונו ש־כר את היועץ המשפטי הישראלי לשעבר, גדעון האוזנר, כדי לברר אפשרות של פעולה משפטית נגד הרבנות של תל־אביב, אשר סירבה להכיר בגירושין של אשה יהודית אמריקנית, שנערכו על ידי רב שמרני בבוסטון.

הרב פרידמן אמר, כי האוזנר נשכר לפי שעה רק כדי „לבדוק את הדרכים" שב־הן אפשר לטפל בבעייה לפי החוק הישי־ראלי, וכי אסיפת הרבנים השמרנית טרם החליטה על פעולה משפטית — ו ז־הי אשרשות.

מנהיג „אל ארד": נמשיך בדרכנו ויהיו הקרבנות אשר יהיו

בעקבות החלטת בית המשפט העליון מיום ג' בענין דחיית בקשתה של חברת „אל־ארד", אמר אתמול ניו"ר החברה, מר מנצור קרדוש מנצרת, כי חברתו תמשיך בדרכה־שלה, „יהיו הקרבנות אשר יהיו".

כזכור דחה בית המשפט העליון את בק־שתה של החברה, להוציא צו על תנאי נ־גד הממונה על מחוז הצפון, בשל סרובו להעניק לה רשיון להוצאת שבועון בשם „אל ארד".

יהדות ארגנטינה תשלח מצות ליהודי בריה"מ

בואנוס איירס, 19 (סט"א) — מוצעת קהילת בואנוס איירס אישרה היום פה אחד תוכנית לשיגור מצות ליהודי בריית המועצות, בכסום של כ־3,000 דולר.

בסכום זה יישגרו כ־100 ז'ילות בנות 5 ק"ג כ"א, בו בזמן שנתה מוצעת הקהי־לה היהודית לכל המוסדות היהודיים בארי־גנטינה, לשלוח חבילות מצות ליהודי ב־ריית המ ו ת.

הרעה במצב פצועי המוקשים הסוריים

(פוף מעמוד 1)

המיקוש עצמו נתגלה מקוש נוסף בשלימות כשהוא ממון עדיין מתחת לשכבת עפר. המוקש שהוטמן ע"י החבלנים בכתנה לוכות בהלחמה מקסימלית נתגלה מטיפוס בריטי ישן, דגם 1942, הנמצא בשימוש הצבא הסורי. המוקש פורק ע"י חבלני המשטרה וסולק מהשטח.

מבדיקת רסיסי המוקש שהתפוצץ הוברר כי במקום הונחו לפחות 3—2 מוקשים שהו־נחו אחד על גבי השני לפי שיטת הסנדוויץ הידועה כדי להכביר את עוצמת הנפץ. ואמנם נראה כי שיטה זו היא שגרמה להתבק־עותו של החול בחלקו התחתון, דבר שגרם לפציעתם החמורה של אנשי הסיור. החקירה קבעה עוד מעל לכל ספק כי המוקשים הוטמנו ע"י הסורים כלילה האחרון בלבד שלפני התפוצצותם לצורך זה עשו החבלנים את דרכם למעלה משני ק"מ בשטח ש־ראל בתצומים גם את האיזור המפורז.

נכבו עדיוות הפצועים

משקיפי או"ם גבו אתמול גם עדויות מפי חמשת הפצועים המאושפזים בצפת וב־חיפה ועמדו מקרוב על מצבם התמור. ה־פצועים סיפרו לחוקריהם על נסיבות המקרה ואישרו אמנם שהם נתנו לבצע את סיורם מדי יום ולאחרונה ביצועהו יום לפני המי־קוש, דבר האשר איפוא את הטענת ה־מוקשים ביממה האחרונה.

בשעה מאוחרת יותר נמסר כי שלושה המצועים קשה מבין חמשת אנשי משמר הגבול, שנפגעו בעת שרכבם עלה על מוקש, יצאו מכלל סכנת מוות.

מרסום ד"ר יעקבסון

סגנית יו"ר הכנסת התירה לפרסם חלק מדברי דיין

(פוף מעמוד 1)

כנסת ובעניין זה הוא רשאי להתייעץ עם מי שהוא רוצה, אולם מר רוזטי לא ידע אם אמנם התקיימה התייעצות כזו. לשאלה אחרת אמר מר רוזטי, שהוא יושב בדרך כלל ליד יו"ר הישיבה וירעץ לו בעניין הסמכויות שיש לו בהחלט לתקנון.

לפי התקנון אם יו"ר הישיבה אוסר ל־פרסום קטע כלשהו, הוא צריך להודיע על כך לחבר הכנסת או השר הנוגע בדבר ואמנם הגב' סנהדראי הודיעה לכ. דיין על איסור הפרסום אך לא ידוע אם דיין נשאל להסכמתו למחוק את אשר אמר.

עד כה לא היתי תקדים שתשוכה לש־אילתא נמחקת. מתוך פרוטוקול הכנסת. התמקרא של מ. דיין הוא תמקרה הראשון.

הקטעים מתשובת מ. דיין שהותרו אתמול לפרסום

„מאידך אמרתי כי לפי השערתי המ־עולות הנ"ל החלו לפני מתן ההוראה, ולא לפי הוראה על־ידי שר בטחון או ה־קצין הבכיר.

כן אמרתי כי השערה זו עלתה שנים מספר לאחר 1954, אני באותה את כבר לא שרתתי בצבא.

לסעיף ב': מה הן הסיבות שבגללן נמ־נעתי מלגלות את הדבר לממשלה או לו־עדת חוץ וביטחון של הכנסת, בעת שדנו ב„פרשת לבון", תשובה היא — כי אף שלא היו בידי כל „תגליות" כלומר כל אינפורמציה שהיינו נמצאת או איננה י־כולה להימצא בידי מוסד ממלכתי המוסמך והרוצה לחקור בדבר — אלא היתה לי רק השערה — לא נמנעתי מלהביא אותה בפ־ני העוסקים בדבר באותה תקופה.

בית המשפט הגבוה לצדק ביטל הצע"ת נגד הרב נסים ושר הדתות

השאלה אם הרב נסים מפחן כחוק כרב ראשי או לא, לא נדונה על ידי בית המשפט הגבוה לצדק והניסוקים שניתנו להחלטת בית המשפט לבטל את הצו על תנאי נגד הרב נסים, נגד שר הדתות ונגד ועדת הבחירות לרב־נות הראשיות מתבססים בעיקר על כוו־נות מתקין התקנות לבחירות לרבנות הראשיות שהתכוון לרב נסים כאשר כתב בתקנות „רב ראשי".

הטענות המשפטיות שהעלו חבר מועצת עיריית צפת מר מ. אדרעי, מר ד. סיטון, הדוה הספרדית בתל־אביב ואחרים היו בין היתר כי התקנות לבחירת הרבנות הראשי

חג הכלנית

היגלה משה דיין: מיהו הפרובוקטור?

— מאת שלמה נקדימון —

חלק מן המרגע יצא אולי מן חשק: כתב אחמול עתון „חרות" לראי־שונה: לפי השערת משה דיין התלו מעולות עסק־הביש לפני מתן התלו־ראה. הן התלו שלא לפי מתן ההור־את על־ידי שר הבטחון (פנחס לבון) או הקצין־הבכיר („"). הנושא, שהפעולות התלו בזמת „שלישי", ביקר בו שנים אחדות. השערה זו עלתה אצלו לאחר עסק־הביש, כש־כבר סיים את שירותו בצבא.

★ ★ ★

פגישות

על רקע זה, של גורם שלישי בפגישה, יש לדעת את ההשתלשלות הא־חאה:

חוד

סיור תיור לנפש

ישראליות תצאנה לביקורים בבתי האופנה הגדולים בבירות אירופה

— מאת יהודית וינקלר —

7 כל מדינה מקורות משיכה מיוחדים בתחיים הישראליים. הפסטיבל תועה עיניין ומחמש את דרכו האופיניות. אך צפע קיומו מהזה מקור משיכה לתיירים. יהיה זה אולי מוזגם לומר, כי הללו יבואו במיוחד לפסטיבל (להציגה את חובבי המוסיקה המושבצים) אך לא נחשא לאמת אם נקבע, כי הפסטיבל מהוה אחד תיידי נוסף לגבי התיירות הספר־נצאילית לישראל.

* * *

ב **עקבות דרישה שפורסמה** במ־ דורנו כי החברה הממשלתית לתיירות תוציא לאור מדריך מוסמך לתייר, ולא תס־ תפק בפרסומים תלקיים שאינם משקפים את המציאות התיירית במדינה — יצא בימים אלה בם בסאון עובדי בתי המלון וההארחה בישראל המסונף לאחדון הבינלאומי שמרכזו בשוויץ.

במאמר המערכת קורא הרבעון לחברה־ ה־ ממשלתית לתיירות לגלות תוש משותה יותר ליחסי ציבור ומתיידע נגד שיטות הפרסום של החוברת, שבה ניתן מקום לכתבות־ מ־ טעם המערכת, רק לאלה המשלמים תמורת מודעות. במאמר המערכת מצין: "הפלונאי־ כי החוברת המתימרת להיות מדריך לתייר אינה עונה לא הצרכים.

* * *

ק **בוצת בנקאים** מצרפת תוארת על־ ידי החברה הממשלתית לתיירות בערב פולקלור מיוחד, משולב בתצוגת אופנה ב־ מוצאי־פורים כמלון "רמת אביב" בתל־ אביב.

* * *

ח **ברית הנסיעות** "תדעולים" מגלה ב־ ימים אלה דאגה רבה לאותו ציבור נשים אמידות, שניתנו בסקרנות אופנתית מפותחת. החברה מארגנת טיול לאירופה בו יצדכו ביקורים בבתי־האופנה הגדולים בפא־ ריס, לונדון, מילנו ורומא, ויתנו בהם ב־ תצוגת אופנה.

מזאי "תדעולים" סוענים בקפשנות, כי לפי דרישת בתי־האופנה שבהם יצרבו בי־ קורים, הרוחל לא לשתף בטיול נציגות של כתי־אופנה וחברות מסחריות ישראליות, ש־ כן תצוגות האופנה הן אקספלוסיביות וקיים חשש של התקת הדגמים הנשמרים עויין כמוד.

* * *

מ **פתבר כי התיירות** הצליינית הולכת וגואה — סימן מובהק לכך הם מאמצי מדינות ערב לחבל בטיסות הקבוד תיות לישראל, בשיתוף־פעולה עם מדינות אירופאיות כאנגליה, הולנד ושויין. משל־ חת־תעופה מישראל, שניהלה משא ומתן עם שלוש מדינות אלה, הבהירה כי מאמצי מדי־ נות ערב לחבל בטיסות אלה הנן בעלות אופי פוליטי.

במסגרת ההסדרים עם המדינות הנ"ל יבו־ או לישראל 12 קבוצות צליינים. הצליינים יגיעו ל־ירדן, יבקרו שם במקומות הקדו־ שים לנוצרות, ויעברו דרך מעבר מנדלבאום לישראל, ישהו בה מספר ימים ויסוסו חזרה לארצותיהם במטוס שימתין להם מלוה.

אשר לקבוצות נוספות של צליינים, תי־ נתן להם זכות הסיסה רק באמצעות חברות התעופה הלאומיות של המדינות הקשורות בנסיעה, בהתחשב במדיניות התעופה הלאו־ מית שלהן. זכות עדיפות לביצוע הטיסות תינתן לחברות הלאומיות המקיימות שירות סדיר וקבוע בין שתי המדינות.

* * *

כ **מאתיים עשירים אדף** תיירים בי־ קרו בישראל בשנת 1963, לעומת 83.000 תיירים בשנת 1959 והדחה תנקי ש־ ענף התיירות הבנים הסתכם בשנה זו ב־ קרוס ל־45 מיליון דולר, לעומת 15 וחצי מיליון דולר בשנת 1959. על ידי כך תפש השיבוחה של "אי־ מלשמש נושא למחקר קרטוגרפי ולנסיונות מיפוי שונים ומשונים. מפות רבות עוסקות בהארת נושאים תנ־עיים, אחרות — בכיבושיהם של נופעי־ה־ צלב, ומאוחרות יותר — בתאור מס־ עין של כובש זה או אחר.

שפע של דוג־ מאות ביתם למקום הנכבד אותו תפסה א"י בקרטוגרפיה הקדומה ניתן לר־ אות בימים אלה במוזיאון לאמנות תדישה בחיפה, ה־ מוצגות ע"י המר־ זיאון הימי. האוסף בנסיעה, בהתחשב במדיניות התעופה הלאו־ מית שלהן. זכות עדיפות לביצוע הטיסות בני הזוג הגדלר מ־ בואנוס־איירס, ר־ את היזמה לתע־ רוכה נתן מנהלו, מר אריה בן־אלו.

מתוך שפע מ־ פות עתיקות אלו אנו למדים הן על שיטות המיפוי ה־ עתיקות והן על השיבוחה של "אי־ גורמים אלמנטריים כמו קנה־מדה, רו־ חות השמים וגב־ הים — לא מיל־ או כל תפקיד ה־ מפות העתיקות. גודל המקומות ו־ מיקומם נקבע לפי תשיבוחם הרעיונית. כך, למשל, נמצאת ירושלים במרכות של הארץ ממש (ו־ הארץ במרכז העולם), והיא תופסת ל־ מעלה משלישי שטחה של א"י. מציירי המפות אשר רצו לצייר את ירושלים בכל גדלה והמצע תית קצר מהשתרע — הקדישו אחת מפינת המפה לציור מפורט של עיר הקודש.

* * *

מן המפות העתיקות מפתבר גם כי מקומו של הצפון בקצה העליון של המפה, זוהי המצאה מורדנית לחלו־ ־ ־. במפות הקדומות בוחר לו כל מצייר את הכיוון הרצוי לו לפי נסיו־ תיו האישיות. ברבות מן המפות נמ־ צא דוקא המזרח בחלק העליון של המפה.

בתערוכת מפות ארץ ישראל מכל הזמנים:

הים התיכון מופיע באילת

מעלה ממחצית שטחה של א"י. מציירי המפות אשר רצו לצייר את ירושלים בכל גדלה והמצע תית קצר מהשתרע — הקדישו אחת מפינת המפה לציור מפורט של עיר הקודש.

* * *

בפסוקים. במפה תב"ית מוצאים אנו „בשטחים הלבנים" ציורי אירועים מתוך התנ"ך, כמו מחנות אוהלים של בני ישראל הנודדים במדבר, משה ואהרון משקיפים על הארץ, מלחמות בין בני ישראל ושכניהם, או גם ציור של שני המרגלים הנושאים אשכול ענבים ב־ מוט בשניים.

גם במפות מודרניות יותר אין הקרטו־ גרף אוהב „שטחים לבנים" והוא ממלאם בשיירות גמלים או סתם באנשים הע־ סקים בעיסוקים שונים. הים הגדול מלא כמעט בכל המפות באניות מפרש שטות ובמפלצות המאיימות לבלוע אותן.

כמעט כל המפות מעוטרות במסגרות דקורטיביות. המסגרת כוללת זר של צורים קשוטים כמו אשכולות ענבים ופרחים או סידורות של גוש־ אלם שונים (תמונות מחיי אברהם אבינו, יונה והדג, סמלי השבטים וכו'). על אף אי דיוקים גיאוגרפיים רבים, אשר ניתן לגלות במפות העתיקות, הרי הן משמשות מקור חשוב ומעניין להכנת המנטליות של הדורות הקודמים ולהכרה החש'בות שתפסה ארץ־ישראל במחשבתם.

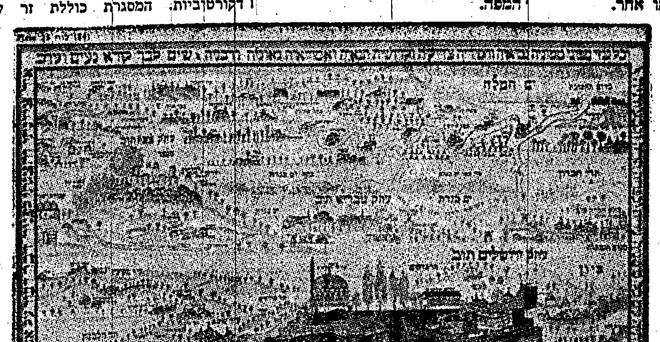

אפשר להסביר זאת בכך שהגוסע אשר הגיע לא"י דרך הים צייר את הארץ כפי שנתגלתה לפניו מבוון הים, כלומר לפניהם המורח, משמאלם הצפון ומ־ ימינם הדרום. אך במפות אחרות מופיע דוקא הדרום „למעלה" ולפעמים אף המערב.

מציירי המפות הקפ־דו שלא להשאיר במפותיהם שטחים ריקים והיו מלאים כל „שטח לבן" בציורים שונים או ציורים קטנים של אנשים, בעלי־חיים וצמחים.

אלף מכוניות נוספות בכבישים מדי חודש

מאת י. דל"ת

המכונית הפרטית ההדורה ואביזרי־ נוחיות ביתיים, מפשיכים לכבוש את מקומם בישראל, בצד גידול בלתי־ פוסק של נצרכי־סער. הנתונים שי־ פומו בימים אלה בכמס מצביעים על תיזוקה של המגמה בשנת 1963.

בולט המעבר לכלים משוכללים יותר, בעוד שבעבר השתדלו להיכנס למועדון עצמו של בעלי הנכסים הללו.

בתקופה אפריל־דצמבר 1963 ייבאו מחוץ־לארץ 7650 מכוניות נוסעים, לי־ עומת 4790 בתקופה המקבילה בשנת 1962. ההוצאה למטרה זו עלתה ל־90 מליון ל"י, לעומת 30 מליון ל"י.

ברשימה זו כלול מספר גדול יותר של מכוניות בינוניות וגדולות. בעבר התרכז הייבוא במכוניות קטנות בעיקר. מספר המכוניות הבינוניות עלה מ־850 — ל־1800 באותו פרק זמן.

גידול מתון יותר היה בצריכת מכו־ ניות מהייצור המקומי. הוא עלה מ־ 1170 ל־1350. מספר זה אינו משקף, כמובן, את העלייה בייצור של כלי רכב בארץ שהתרכז בסוגים אחרים של כלי רכב.

מזגני־אויר ומקררים

גם השימוש במזגני־אויר מתחיל ל־ התרחב.

ואלו המספרים: באפריל—דצמבר 1962 נרכשו 4300 מזגני־אויר ואילו באותם רת מקרים דומים רבים וחמורים שאינם מ־ גיעים להליכים משפטיים בגלל כל מיני סי־ בות. היה מגרתר לשמוע את העצתו של מר צימרינג מהממד"ל שורש להקים ועדת לשיפור מני העיר. לדבריו, הוא הגיע למסק־ נה זאת, בראותו מרפסת ברחוב ירושלים פינת רחוב עקיבא אשר „עושה רושם רע, יוצא־דופן ואף מסוכן לצבור".

לשם אינפורמציה: מר צימרינג התכוון לבית ישן מאוד.

*

איך נראה המצב בבנינים חדשים, שבניי־ תם היא בלתי־אפשרית בלי אישור מועצת העיר, בה מר צימרינג הוא חבר בעל תש־ מעה ניכרת? אכן, נוח להרהיק עדות. נע־ זור, איפוא, למר צימרינג לראות את העני־ נים בארור יותר אקטואלי.

נסה להתאמץ קצת: יגש לרחוב תתם־ סופר פינת רחוב עקיבא ויתבונן בבית־ענק אשר נמצא בשלבי בנייתו האחרונים. בנין זה שאחוני הבניה שלו הם גבוהים בממדי־ הם הבלתי־רגילים אף בבני־ברק הממפקת לתלונין בששת זה, נבנו מרפסות הבולטות כחלל הצר (המדובר בקומת קרקע) של ה־ רחוב הנסף, אשר עושה רושם של סמטה צרה ומחוקה. ועדיין זה לא הכל: מדרגות הכניסה לבית העיקר הונחו בחוץ, על המד־ רכה, שאף היא כמעט שאינה קיימת היות שהשוה גם הוא נבלע ע"י הבניה. ספר הדאיג אף את הקבלן והמהנדס שהחליטו להתקין סבכות־ברזל כדי למנוע אסונות ל־ עוברים ושבים או כלכוס לבית.

מר צימרינג חייב, איפוא, לדעת, שאמנם יש צורך דחוף בדוגה ל־ש־ פ־ו־ר־ ה־ע־י־ר, אבל לא כדי לשפר את פניה הדומים של מועצת העיר כי אם את „פני" הדור. הכוונה להרכב רה של בני־ברק ומעימה עליה מטען כבד של שגיאות פאטאליות המתגלות בה רתת־ נקמנה בה בצורה התמורה ביותר לתקופה ארוכה מאד.

*) „חרות", ס.25.7.63.

מנהל „שותי התה" התפטר — המחלקה ממשיכה

מאת **אליקים פדרמן**, סופר „חרות"

אין זו המצאה ואף לא פרוזיה אלא קטע מנוף מלא עשבים שוטים, נוף ועצוב שכרכזו בבנין המצאה ברחוב ירושלים, בו שוכנת עירית בני־ברק.

בזמנו פורסמה בעתונות *) כתבה בכותר: „התפקיד הנמצא לפקיד", כה הובאה בקורת על בקלתו של הרב יעקיבה לכבודה בעיריה בתורת „מרכז מחלקת המקיומות". ב־ זמן אמר, אמר ולא פירש, התפקיד אך לא הצ־ דק, קבע עובדה ולא הסביר מה קרה.

מר שבתאי, אליו הופנתה השאלה הסמ־ תיעה, בקש לדחון ב־מחלקת שותי־התה־ אשר קיימת עדיין ושעל גורלה ראש העיר לא דיווח. אך גם הפעם לו „דיווחו" של אהרוני גוביץ' עמוה לו והזכירו שוב את הסדר הפרלמנטרי. הוא התחמק מדיון. המועצה כולה ישבה, לא בפעם הראשונה, עיוומה בעניותה, בחוסר כשרונה המנהלי ובהעדר כוות מעיניליה.

* * *

וערה לשפור „בני־ העיר

עיריין מתנפס בכרכזו של רחוב ע־ קיבא בני־ברק כנין לא נמור — בהה־ אם לצו־ הריסה של בית בית המשפט, — על שנכנה אמנם כאישור וע־ דת בנין עירים אולם בניגוד ל־ חוק; וחנה עיריית בני־ברק קבלה כבר סנוקרית נוספת מבית המשפט על שאישרה תוכנית בניה דומה.

הפעם קרה דבר ברחוב חזון־איש. מר קליין, בעל בית קפן, בו היא מתגורר, הוש־ תע־קרבות יתירה". אליו של בית משותף אשר בניתר החלה בשכנותו. הוא פנה מיד לבית המשפט ובקש עזרה, ואמנם העזרה המבוקשת ניתנה לו.

לאור מקרה זה, שהנו מהבודדים, אם המ־ דובר בפניה לבית המשפט, אך השיק לשו־ כום עצוב וקודר: לא הועילו כל הקידה והשתחוויה של נשיאנו למול ה„אב־הק־ דוש", והוא נשיאנו היה נאלץ בטרם הפיג יגיעת רגליו האצות ויגיעת ברכיו הפקות מכרוע — לשנס מתניו ולאוץ תל־אביבה כדי לקבל את התודה המלג־ רפית של „האב הקדושי", שנשלחה אליו לשם דוקא...

אך מי אשם למען השם? מי אשם, במרכאות, כמובן: הרב הראשי נשים הוא ולא אחר? אילו היה לרבנו הראשי קצת קידים מנהליים במפעל טכסטיל „אוס־ אר", אשר תוקם באפקים בתמיכת ה־ ממשלה, ואשר מעסיק כיום כ־350 עוב־ דים כולם תושבי המקום, כפי שגם אנו ובני משפחותינו נמנים עליו.

בהיותנו מוטרדים בעבודתנו היום־יו־ מית, לא התפנינו בעבר לקחת חלק פעיל בנהול העיירה.

ראשי מוסדות אחרים, שהואילו להצ־ טרף אל מכתבנו זה — מצבם דומה.

כאשר, לפני שנים מספר, ירדנו לכאן מצפון האריי, ראינו לנגד עינינו את שממון המקום, אך קיוינו, שממשלת יש־ ראל תתן את דעתה על פתוח מקום זה, כפי שעשתה זאת בעיירות פתוח אחרות כמו קרית־גת ודימונה.

לאבונגן, לא נוכחנו לראות מגמה כ־ זאת, ולהיפך, — המצב התברואתי התח־ נוכי והחברתי במקום הדרדר במשך הזמן הזה מטה מטה, עד אשר אין אנו רואים דרך אחרת אלא לפנות אליכם ביחד את־ כם לאלה, אשר שותפים לאחריות לגבי פתוח המדינה ועתידי האומה.

קצר הנייר מכדי שנוכל לתאר באמצ־ עותו את כל העוובה, העוני, הסבל וה־ דלות, שעיניכם ראות במקום זה.

מוצאים אנו לתתבונן האנושית לזוקק ולהזעיק את עזרתכם לשנוי המצב מן היסוד.

ודאי לא בעלמו מעיניכם מאמרי עתי־ נאים, אשר מעל דפי עתוניהם תארו את עיקר בעיותינו־בעיקים של 8,500 תו־ שבים ובתוכם אלפי ילדים, אשר בתוך כבד זה מתרוצצים בחוצות מוזנחים ו־ יחפים, ומדביקים את המחלות אחד לך־ עהו, ואת אזלת ידם של המוסדות הרפו־ איים המקומיים להתגבר על התפשטותן הצדרוזם של עובדים סוציאליים להדרכת התעיגיה המיגימלית — את אבות העיר, אשר במצב הקפטרופלי השורר במקום, מצאו לעצמם זמן לזון על רכישת מכו־ נית לראש המועצה והוצאות אחזקתה, פתוח מוסדות תיים ודמי אשל לעובדי־ אשר אינם נמנים על תושבי המקום — על המגזר העצום של הלמדות בבתי־הספר המקומיים, בגלל העדר מחנכים שיראו את ילדיהם לבוא בשעריו בחיניך עתיד האומה — את הל־ וונת העולים צעוה בלתי יעילה, אשר גרמה למאות מובטלים, אי יכולת לספק להם העסוקה ואי התאמתם לעבודה יצו־ נית, ואשר בתוצאת מכל זה נופלים מע־ מסה על גבם של משלמי המסים העיר־ ניים, אשר אגב, איגם נופלים ברמתם מהמסים, אשר משלמים תושבי ערים מ־ פותחות — את הגשאות על עדות שונות, אשר אין אוש שיזאל להכוונתם בהתאם לרעיון קבוץ הגלויות.

אופקים (32 תתימות).

* * *

משרד החינוך מציע לבטל בחינות הבגרות בערבית

ביום עיון של המורים לערבית מכל ה־ ארץ, שהתקיים בחדרה ביום ד' 12.2.64, דנו המורים בהצעת הנהלת משרד החנ־ וך לבטל את הבחינה בין ערבית והיס־ טוריה בבחינות הבגרות, ולהכריח את תלמידי כתות י"ב להבחן בהיסטוריה ל־ לא בערבית.

בתום הדיון החליטו המורים להסביר את דעתם עמדתם בשאלה זו אצל כל הגורמים הנוגעים לכך:

המורים לערבית בכל הארץ הרגיש־ רדה גדולה מהצעה זו, שפירושה פגיעה חמורה בהוראת הלשון הערבית בכל בתי הספר במדינה ופגיעה ביוקרתם ובמעמדם של מורי המקצוע. המורים לערבית מתנב־ דים בתוקף ההצעה זו ויתנגדו לה בכל האמצעים התוקיים העומדים לרשותם. הצעה זו מבטלת את ערכה של הערבית, כשפה זרה שניה בבתי־הספר התיכוניים במדינה ומעיערת את מעמדם של מורי המקצוע בבתי־ספר אלה.

המורים מביעים בזה את השתוממותם על אנשי משרד החינוך והתרבות, שבזי־ ציעם הצעה זו, התעלמו מאותן מחזורות לכל המחייבות את ממשלת יש־ ראל ובודאי את משרד החינוך שלה, ל־ טפח את לימוד השפה הערבית, לקדמו ולפתחו.

האם אין די בכך, שאנו מוקפים מד־ נות ערביות דוברות־כותבות ערבית?

האם אין די בכך, שעוד כמה מדינות ערביות הן אויבות לנו אף שאינן גובלות אתנו?

האם אין די בכך, שבקרבנו מצוי מיעוט גדול ותוסס דובר ערבית?

האם אין די בכך, ששפתנו העברית, לכל רבדיה, נלמדת ונחקרת על פי הער־ בית?

הבחירה בין המקצועות ערבית והיס־ טוריה, כפי שהדבר היה והווה, מקלה על תלמידים רבים, אשר אין רצונם לה־ בחן בהיסטוריה מסיבות שתעמן עם ה־ נבחנים, בכל אופן ברור הוא — וזו דעתם של המורים להיסטוריה גם־כן — שה־ הכרת להבחן בהיסטוריה יגדיל את אתו־ הנכשלים בבחינות הבגרות במקצוע זה. כך שההיסטוריה גם היא לא תהיה נטכה על השבון הערבית. יש לציין בצער ש־ מכך יקופחו מאות תלמידים בכל הארץ, שמעדיפים ערבית על פני היסטוריה, אך הדבר גמע מהם.

בוגרים רבים שעברו בחינות בגרות ב־ ערבית, המשיכו את לימודיהם באוני־ ברסיטה בפקולטה למדעי המורח, לחוגית השונים, ואחר־כך נקלטו בתפקידים רבים ומגוונים במשרדי הממשלה ובמוסדות השכלה רבים (משרדי הבטחון, החוץ, ראש הממשלה, הכנסת, בבתי־ספר יסודיים, תי־ כוניים ומורים באוניברסיטאות).

צורף אברהם

אבועפיה מאיר, מוראד שאוף

מורים לערבית

* * *

מפא"י — והדת

הגני, משה זבולוני, הגר במילנו, אשר מקבל מדי יום ביומו את העתון של תנו־ עתנו. ברצונו לציין בסיפוק רב ובהר־ קרת רבה של המאמרים של מר עמנואל כץ, אשר מופיעים מידי שבוע בעתוננו.

יש לציין שפרי עטו נחרט בזכרוני ה־ יות והוא מטיב לעבות בצורה הנכונה והיפת לשאלות שונות כגון: דת וציבור. מר עמנואל כץ מוכיח במאמריו שדת יש־ ראל הוא אחד מיסודות התוזך של עם ישראל, ומה שמקשר באמת בין יהודי הגולה והתפוצות ובין מדינת ישראל הרי היא הדת, גם הנוצרים מכבדים את תורתנו הקדושה. לעומת זאת בצער רב יש לציין את שנאתם לדת של אלה ה־ יושבים מאחורי ההגה של הממשלה. מס־ פיק שמנהיגי מפא"י הין לומדים משפט אחד מהתנ"ך והוא „ואהבת לרעך כמוך". מילנו **משה זבולוני**

* * *

בזכות הראשון־לציון

ה„אבא הקדוש" „חזר לבסיסו" ברומא ואנו מתפנים עתה, אחרי שנתנו קצת מ־ ניגת ה„הכנות" ומיגיעת הדהדה למגילו — לעשות סיכום של ה„פרשה", התס־

מכתב גלוי מאופקים לשרים שפירא וגובריז

הקורבנות טוענ האורך

כום עצוב וקודר: לא הועילו כל הקידה והשתחוויה של נשיאנו למול ה„אב־הק־ דוש", והוא נשיאנו היה נאלץ בטרם הפיג יגיעת רגליו האצות ויגיעת ברכיו הפקות מכרוע — לשנס מתניו ולאוץ תל־אביבה כדי לקבל את התודה המלג־ רפית של „האב הקדושי", שנשלחה אליו לשם דוקא...

אך מי אשם למען השם? מי אשם, במרכאות, כמובן: הרב הראשי נשים הוא ולא אחר? אילו היה לרבנו הראשי קצת קידים מנהליים במפעל טכסטיל „אוס־ אר", אשר תוקם באפקים בתמיכת ה־ ממשלה, ואשר מעסיק כיום כ־350 עוב־ דים כולם תושבי המקום, כפי שגם אנו ובני משפחותינו נמנים עליו.

בהיותנו מוטרדים בעבודתנו היום־יו־ מית, לא התפנינו בעבר לקחת חלק פעיל בנהול העיירה.

ראשי מוסדות אחרים, שהואילו להצ־ טרף אל מכתבנו זה — מצבם דומה.

כאשר, לפני שנים מספר, ירדנו לכאן מצפון האריי, ראינו לנגד עינינו את שממון המקום, אך קיוינו, שממשלת יש־ ראל תתן את דעתה על פתוח מקום זה, כפי שעשתה זאת בעיירות פתוח אחרות כמו קרית־גת ודימונה.

לאבונגן, לא נוכחנו לראות מגמה כ־ זאת, ולהיפך, — המצב התברואתי התח־ נוכי והחברתי במקום הדרדר במשך הזמן הזה מטה מטה, עד אשר אין אנו רואים דרך אחרת אלא לפנות אליכם ביחד את־ כם לאלה, אשר שותפים לאחריות לגבי פתוח המדינה ועתידי האומה.

קצר הנייר מכדי שנוכל לתאר באמצ־ עותו את כל העוובה, העוני, הסבל וה־ דלות, שעיניכם ראות במקום זה.

מוצאים אנו לתתבונן האנושית לזוקק ולהזעיק את עזרתכם לשנוי המצב מן היסוד.

ודאי לא בעלמו מעיניכם מאמרי עתי־ נאים, אשר מעל דפי עתוניהם תארו את עיקר בעיותינו־בעיקים של 8,500 תו־ שבים ובתוכם אלפי ילדים, אשר בתוך כבד זה מתרוצצים בחוצות מוזנחים ו־ יחפים, ומדביקים את המחלות אחד לך־ עהו, ואת אזלת ידם של המוסדות הרפו־ איים המקומיים להתגבר על התפשטותן הצדרוזם של עובדים סוציאליים להדרכת התעיגיה המיגימלית — את אבות העיר, אשר במצב הקפטרופלי השורר במקום, מצאו לעצמם זמן לזון על רכישת מכו־ נית לראש המועצה והוצאות אחזקתה, פתוח מוסדות תיים ודמי אשל לעובדי־ אשר אינם נמנים על תושבי המקום — על המגזר העצום של הלמדות בבתי־הספר המקומיים, בגלל העדר מחנכים שיראו את ילדיהם לבוא בשעריו בחיניך עתיד האומה — את הל־ וונת העולים צעוה בלתי יעילה, אשר גרמה למאות מובטלים, אי יכולת לספק להם העסוקה ואי התאמתם לעבודה יצו־ נית, ואשר בתוצאת מכל זה נופלים מע־ מסה על גבם של משלמי המסים העיר־ ניים, אשר אגב, איגם נופלים ברמתם מהמסים, אשר משלמים תושבי ערים מ־ פותחות — את הגשאות על עדות שונות, אשר אין אוש שיזאל להכוונתם בהתאם לרעיון קבוץ הגלויות.

אופקים (32 תתימות).

* * *

משרד החינוך מציע לבטל בחינות הבגרות בערבית

ביום עיון של המורים לערבית מכל ה־ ארץ, שהתקיים בחדרה ביום ד' 12.2.64, דנו המורים בהצעת הנהלת משרד החנ־ וך לבטל את הבחינה בין ערבית והיס־ טוריה בבחינות הבגרות, ולהכריח את תלמידי כתות י"ב להבחן בהיסטוריה ל־ לא בערבית.

בתום הדיון החליטו המורים להסביר את דעתם עמדתם בשאלה זו אצל כל הגורמים הנוגעים לכך:

המורים לערבית בכל הארץ הרגיש־ רדה גדולה מהצעה זו, שפירושה פגיעה חמורה בהוראת הלשון הערבית בכל בתי הספר במדינה ופגיעה ביוקרתם ובמעמדם של מורי המקצוע. המורים לערבית מתנב־ דים בתוקף ההצעה זו ויתנגדו לה בכל האמצעים התוקיים העומדים לרשותם. הצעה זו מבטלת את ערכה של הערבית, כשפה זרה שניה בבתי־הספר התיכוניים במדינה ומעיערת את מעמדם של מורי המקצוע בבתי־ספר אלה.

המורים מביעים בזה את השתוממותם על אנשי משרד החינוך והתרבות, שבזי־ ציעם הצעה זו, התעלמו מאותן מחזורות לכל המחייבות את ממשלת יש־ ראל ובודאי את משרד החינוך שלה, ל־ טפח את לימוד השפה הערבית, לקדמו ולפתחו.

האם אין די בכך, שאנו מוקפים מד־ נות ערביות דוברות־כותבות ערבית?

האם אין די בכך, שעוד כמה מדינות ערביות הן אויבות לנו אף שאינן גובלות אתנו?

האם אין די בכך, שבקרבנו מצוי מיעוט גדול ותוסס דובר ערבית?

האם אין די בכך, ששפתנו העברית, לכל רבדיה, נלמדת ונחקרת על פי הער־ בית?

הבחירה בין המקצועות ערבית והיס־ טוריה, כפי שהדבר היה והווה, מקלה על תלמידים רבים, אשר אין רצונם לה־ בחן בהיסטוריה מסיבות שתעמן עם ה־ נבחנים, בכל אופן ברור הוא — וזו דעתם של המורים להיסטוריה גם־כן — שה־ הכרת להבחן בהיסטוריה יגדיל את אתו־ הנכשלים בבחינות הבגרות במקצוע זה. כך שההיסטוריה גם היא לא תהיה נטכה על השבון הערבית. יש לציין בצער ש־ מכך יקופחו מאות תלמידים בכל הארץ, שמעדיפים ערבית על פני היסטוריה, אך הדבר גמע מהם.

בוגרים רבים שעברו בחינות בגרות ב־ ערבית, המשיכו את לימודיהם באוני־ ברסיטה בפקולטה למדעי המורח, לחוגית השונים, ואחר־כך נקלטו בתפקידים רבים ומגוונים במשרדי הממשלה ובמוסדות השכלה רבים (משרדי הבטחון, החוץ, ראש הממשלה, הכנסת, בבתי־ספר יסודיים, תי־ כוניים ומורים באוניברסיטאות).

צורף אברהם

אבועפיה מאיר, מוראד שאוף

מורים לערבית

* * *

מפא"י — והדת

הגני, משה זבולוני, הגר במילנו, אשר מקבל מדי יום ביומו את העתון של תנו־ עתנו. ברצונו לציין בסיפוק רב ובהר־ קרת רבה של המאמרים של מר עמנואל כץ, אשר מופיעים מידי שבוע בעתוננו.

יש לציין שפרי עטו נחרט בזכרוני ה־ יות והוא מטיב לעבות בצורה הנכונה והיפת לשאלות שונות כגון: דת וציבור. מר עמנואל כץ מוכיח במאמריו שדת יש־ ראל הוא אחד מיסודות התוזך של עם ישראל, ומה שמקשר באמת בין יהודי הגולה והתפוצות ובין מדינת ישראל הרי היא הדת, גם הנוצרים מכבדים את תורתנו הקדושה. לעומת זאת בצער רב יש לציין את שנאתם לדת של אלה ה־ יושבים מאחורי ההגה של הממשלה. מס־ פיק שמנהיגי מפא"י הין לומדים משפט אחד מהתנ"ך והוא „ואהבת לרעך כמוך". מילנו **משה זבולוני**

* * *

בזכות הראשון־לציון

ה„אבא הקדוש" „חזר לבסיסו" ברומא ואנו מתפנים עתה, אחרי שנתנו קצת מ־ ניגת ה„הכנות" ומיגיעת הדהדה למגילו — לעשות סיכום של ה„פרשה", התס־

הגל החדש בתנועת המושבים

נהלל הכריחה חבר קשיש למכור נכסו למושב בשליש מערכו

לוקי־הדעות שנתגלעו לפני שנים מספר על דמותו החברתית של מושב העובדים בין חברי תנועת המושבים, התרייסה בזמן האחרון עד כדי איום בפלוג תנועת המושבים.

העילה למאבק המר משמשת חוקת השיפוט החדשה של מושב־העובדים, שנהגלת תנועת־המושבים עומדת להגיש לאישור לתקיקה בכנסת כמערכת חוקים ממשלתית במקום החוקה הפנימית הקודמת, אשר שונתה כשנות מושב העובדים עצמו. חוקה זו חוברה ונוסחה בשעתה בעיקר בהשראתו של הוגה רעיון מושב העובדים אחד מראשוני מיסדי נהלל, אליעזר יפה המנוח.

בראש סיעת השוללים את החוקה המוצעת התיצב נסיך אליעזר יפה, אשר כאביו, בשנים האחרונות לחייו, נאבק בגלל אי שלמות עם חידושים מסויימים, שהשתרשו למורת רוחו בחיי הפרט והכלל במושב העובדים.

על חמישה עקרונות יסודיים, ביסס אליעזר יפה וחבריו את קיומו ויעודו של מושב־העובדים, אחרי מלחמת העולם הראשונה ואלו הם:

● **עבודה עצמית**: אי ניצול עבודת הזולת במשק החקלאי של הפרט בכל צורה שהיא.

● **שיווק משותף**: מכירה וקניה לצרכי הפרט והכלל במושב באמצעות מכשירי שיווק ואספקה קואופרטיביים מקומיים וארציים, שיוקמו למטרה זו, בלבד.

● **עזרה הדדית**: חבר מושב שיחלה או יאבד את כושר עבודתו — עיבוד משקו החקלאי מוטל על הציבור כולו כחובה ולא כחסד.

● **בעלות הלאום על הקרקע**: כלומר: על כל אדם, בהצטרפו למסגרת של מושב־העובדים, להשלים בליבו עם הרעיון, שהוא בבחינת יהרג ובל יעבור לכל חבר־מושב נאמן, שעיבודו את האדמה עליה התנחל וממנה מוציא הוא את לחמו, (בלי הבדל באם עיבוד זה נמשך שנה אחת בלבד או יובל שנים), אינו מקנה לו בעלות כלשהי על נכסי קרקע אלו.

במקרה שחבר מושב החליט, מאיזו סיבות שהן, לנטוש את נחלתו לעזוב את המושב לגמרי או להסתדר בעבודה או בתפקיד אחר, במושב עצמו, אסור עליו לפי חוקת המושבים, התואמת במקרה זה את עיקרי חוזה החכירה של הקק"ל, לבצע עיסקות כל שהן בשטח אדמתו הקודם, שעמדה לרשותו כדי להתפרנס ממנה בלבד.

במקרה זה עוברת הקרקע חזרה כנכס לאומי למושב. (במקרה של נטישת מושב שלם על־ידי מתישביו חוזרת האדמה ישירות לקק"ל).

וועד המושב, כרשות מבצעת, באישור אסיפת החברים, מחליט לאיזו מטרה להשתמש בשטח אדמה זה, מבלי שמחזיקה הקודם יהיה רשאי לתבוע פיצוי כספי כלשהו בעד אדמתו שעובדה, לפעמים במשך עשרות שנים רבות.

בעלות וקנין הפרט על נכסיו: (בניגוד לקרקע שייכים לפי עקרונות המושב כל נכסי דניידי והדלא נייד הקיימים בשטח הנחלה החקלאי לבעל הנחלה).

כל הנכסים האלו הם קניניו האישיים של המתנחל הוא האחראי והנושא בעול לפרעון החובות במקרה שהם רובצים על נחלתו והוא הרשאי להנות מפירותיה ומפירותיה המביאה לו עד יגיב על היחס ה־ כלתי־הוגן כלפיו.

בראש הועד המרכזי של מושב־העובדים עומדת הנהלת הציונ לעתיד, שהנה הגוף המוסמך לתיירות בתחום הישראלי. הפסטיבל תועה עיניין מהזה מקור משיכה לתיירים. יהיה זה אולי מוזגם לומר, כי הללו יבואו במיוחד לפסטי־ בל (להציגה את חובבי המוסיקה המושבצים) אך לא נחשא לאמת אם נקבע, כי הפסטיבל מהוה אחד תיידי נוסף לגבי התיירות הספר־ נצאילית לישראל.

* * *

ב **עקבות דרישה שפורסמה** במ־ דורנו כי החברה הממשלתית לתיירות תוציא לאור מדריך מוסמך לתייר, ולא תס־ תפק בפרסומים תלקיים שאינם משקפים את המציאות התיירית במדינה — יצא בימים אלה בם בסאון עובדי בתי המלון וההארחה בישראל המסונף לאחדון הבינלאומי שמרכזו בשוויץ.

במאמר המערכת קורא הרבעון לחברה־ ה־ ממשלתית לתיירות לגלות תוש משותה יותר ליחסי ציבור ומתיידע נגד שיטות הפרסום של החוברת, שבה ניתן מקום לכתבות־ מ־ טעם המערכת, רק לאלה המשלמים תמורת מודעות. במאמר המערכת מצין: "הפלונאי־ כי החוברת המתימרת להיות מדריך לתייר אינה עונה לא הצרכים.

* * *

ק **בוצת בנקאים** מצרפת תוארת על־ ידי החברה הממשלתית לתיירות בערב פולקלור מיוחד, משולב בתצוגת אופנה ב־ מוצאי־פורים כמלון "רמת אביב" בתל־ אביב.

* * *

ח **ברית הנסיעות** "תדעולים" מגלה ב־ ימים אלה דאגה רבה לאותו ציבור נשים אמידות, שניתנו בסקרנות אופנתית מפותחת. החברה מארגנת טיול לאירופה בו יצדכו ביקורים בבתי־האופנה הגדולים בפא־ ריס, לונדון, מילנו ורומא, ויתנו בהם ב־ תצוגת אופנה.

מזאי "תדעולים" סוענים בקפשנות, כי לפי דרישת בתי־האופנה שבהם יצרבו בי־ קורים, הרוחל לא לשתף בטיול נציגות של כתי־אופנה וחברות מסחריות ישראליות, ש־

סוגיות מבני ברק:

מנהל „שותי התה" התפטר — המחלקה ממשיכה

מאת **אליקים פדרמן**, סופר „חרות"

אין זו המצאה ואף לא פרוזיה אלא קטע מנוף מלא עשבים שוטים, נוף ועצוב שכרכזו בבנין המצאה ברחוב ירושלים, בו שוכנת עירית בני־ברק.

בזמנו פורסמה בעתונות *) כתבה בכותר: „התפקיד הנמצא לפקיד", כה הובאה בקורת על בקלתו של הרב יעקיבה לכבודה בעיריה בתורת „מרכז מחלק

בגלויות ישראל

התעלומה מאחורי התאבדותם של "מחצית הנאשמים" במשפט לימבורג

שלושה משפטים נגד החמישה. מה היה אחד הקצינים הבכירים במרד ההיטלראי "ט-4" שהיה אחראי לביצוע תכנית ה"אי-מאנסויק" — הריגת היסודות ה"בלתי-יעיליים". בעקבות תכנית זו גרצחו 200 אלף אנשים שהרופאים הנאציים מצאו אותם לקויים בשכלם. במעולות אלו התי-חילו הגרמנים עוד לפני פרוץ מלחמת העולם, במטרת לטהר את ה"גוף העליון" ממכתי הגורל. בשנת 1941 הופסקה ה-דריפה אחרי תוללי-נפש גרמניים, והציוד ואתי הנאזים שנועדו להשמדת היסודות המיותרים בקרב העם הגרמני גרתמו ל-מבצעים חשובים יותר — חרושת המוות שהופעלה נגד מיליוני היהודים בשטחי הכיבוש.

פרופ ד"ר וורנר הירזה

ד"ר הירזה נעצר מיד אחרי תום ה-מלחמה על־ידי כוחות הצבא האמריקניים. אולם ב־1947 הצליח לברוח ממעצרו. הוא שינה את שמו לפריץ מאוהדה ובעזרת ידידיו הרופאים הצליח להתעלם על המשטרה שחיפשה אחריו. בשנים האחרונות נתמנה אפילו ליועץ רפואי במשרד התברואה של מדינת שלוניוב־טולשטין. אך כאשר הרגיש שהתיפושים בפיסקא ה„מסורתית", „ציות לחוראות", הרי נתקלים אנו כאן במקרה מיוחד ב-מינו: מאימתי הפלו הגרמנים לכובד נשים יהודיות, ירו בגברים, כשאמהו-תיהם, בשותיהם אחיותיהם ובנותיהם, „רק גורשו אל הביצות"? במלך הדיון המשפטי נדאי יוכיחו עובדות זו סניגוריהם ושופטיהם של הנאשמים.

המשפט בעיר קיל

משפט שני נגד קצין ס.ס. המואשם ברצח יהודים נפתח בעיר קיל. הנאשם הוא האנס גראלפס. המואשם ברצח 1500 יהודים בערים ביאליסטוק, בראנובייץ, פינסק ומוגילב, כאשר פיקד על „יחי-דת סונדר" של ה־ס.ס. בבילו־רוסיה. פיקודיו שותפיו־לפשע שלא הובאו לדין.

שנים כבר התאבדו

המשפט השלישי שנפתח בעיר הגר-מנית לימבורג ביום ג' השבוע הוא אולי המעניין ביותר. שלושה מתוך ארבעה הנאשמים עשו דין לעצמם בטרם הובאו בפני המשפט. ורק אחד מהם — האנס העלמאן תפס את מקומו על ספסל ה-נאשמים. מצב זה דאי יעורר את רתי-מתם של שופטיו וישמש עילה מצויינת לסניגורו לבקש שיתיחסו אליו במידת הרחמים. שותפו למשע הד"ר וורנר הירזה, בן ה־62, אחד המוחות מאחורי תכניתו של „גוע האוגנים", תלה את עצמו ביום ה' שעבר בתאו בבית־הכלא.

יום אחד קודם לכן קפץ מבנין מש-רדים רב־קומות בקלן הנאשם השלישי באותו משפט פרידריך טילמאן, ומצא את מותו על מדרכת הרחוב.

הנאשם הרביעי, גרהארד בונה, נעלם באוגוסט שעבר מגרמניה בהיותו משו-חרר בערבות ומניחים שהוא נמצא ב-אחת מארצות דרום אמריקה. התובע ב-כללי של מדינת האסן, אשר הגיש את התביעה נגד הארבעה, רמז כי יתכן שמאחורי שורת מקרים מוזרים אלה מסתתר קשר שמם למנוע את עריכת המשפט. התובע לא גילה אם יש בידיו עדויות לאישור גירסתו.

אולם אין ספק שבריחתו של בונה אורגנה על־ידי ידידיו הנאצים, שתיכ-ננו גם את בריחתו של הירזה. כדי למנוע אפשרות זו העבירו שלטונות מדינת ה-אסה את הנאשם מכלא לימבורג, בה עמד להיערך משפטו, אל בית הסוהר בעיר בוצבאך שם נתקטו אמצעי זהירות מיוחדים כדי למנוע את בריחתו.

החגורה מילאה תפקידה...

כאשר נשאל השבוע התובע באור כיצד קרה הדבר שלמרות אמצעי הז-הירות נמצאה בידי היידה חגורה עליה תלה את עצמו, השיב: „אלמלא היתה לו חגורה היה משתמש בסדין או בכר-תנתו". ומבהל בית־הסוהר בעיר בוצבאך מוסיף: „סוף סוף אי אפשר להשאיר אדם ערום בתאו".

גם התחנות הגרמנית בזעזוע לעזרתו של המתאבד. ה„פרנקפורטר אלגמיינע צייטונג" כתב בקשר למקרה: „שלילת החפצים האישיים מאסיר ושמירה מת-מדת עליו עומדים בניגוד להשמדת היסודות המיותרים בקרב העם הגרמני גרתמו ל-מבצעים חשובים יותר — חרושת המוות שהופעלה נגד מיליוני היהודים בשטחי הכיבוש.

ד"ר הירזה נעצר מיד אחרי תום ה-מלחמה על־ידי כוחות הצבא האמריקניים. אולם ב־1947 הצליח לברוח ממעצרו. הוא שינה את שמו לפריץ מאוהדה ובעזרת ידידיו הרופאים הצליח להתעלם על המשטרה שחיפשה אחריו. בשנים האחרונות נתמנה אפילו ליועץ רפואי במשרד התברואה של מדינת שלוניוב־טולשטין. אך כאשר הרגיש שהתיפושים בפיסקא ה„מסורתית", „ציות לחוראות", הרי נתקלים אנו כאן במקרה מיוחד ב-מינו: מאימתי הפלו הגרמנים לכובד נשים יהודיות, ירו בגברים, כשאמהו-תיהם, בשותיהם אחיותיהם ובנותיהם, „רק גורשו אל הביצות"? במלך הדיון המשפטי נדאי יוכיחו עובדות זו סניגוריהם ושופטיהם של הנאשמים.

ספרות אמנות

מ. אגף

זלמי שניאור

(חמש שנה למותו)

בעל חלומות גדולים ודימיונות נשגבים ונפש סוערת ומזג רוגש וכשרון בלתי רגיל מעטים אל על, היה מראשית דרכו ביצירה, ובת שירו זורקת אש ולהבה סביבה ובלהבי גברים ונתרבים ובגבורי עולמות חדשים ובחלום והזוי. שירת הסבע שלו: «בהרים», «דגים», «שירי הגורל» ועוד. הם מעין המשך לשמים מספרים כבוד אלי וברכי נפשי» של משורר תהלים. לא תנו המונגלים, והוא פורץ גדרים ומרחיבם שהנחילו ראשונים, ומוחק גבולות שנדרו קדמונים.

שירת שניאור, היא שירת הסער והרעם. הוד טלעי הרוח עד נשמע מתוכם.

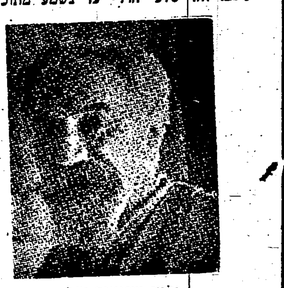

זלמן שניאור ז"ל

ומעוף־נשר לה וצלילית קשים כפלדה ורכים כקשה כאהד. שכן לא רק את המקובל והמוככם הוא מבקש בשיריהו, כי אם את הרגש המרוטש אסון על העולם ואדה שבבוראו. וכות זה הוא מורה, מתי קומתו ומתפרץ ושואף לחדש יום יום מעשי בראשית, לברוא עולם חדש ואדם חדש. המקור את כסא אלוהיו הזקן ו־בואו יבוא״). ואחמה אלון (״זר לא אלון״). אולם בעוד ששפרה של הגבורת עדבי צעיר לבין סטוזנטית יהודייה. הרי • פיסורים עבריים מחיי הערבים, הוצאת ״עם הספר״, 357 עמודים, בקריכת יוסף אריכא, עריכה כלי ניית — אהרון אמיר

מן הצד:

פרס בסרבי

סמעט שכבה־סערת פרס־ברנר ועמה גם הסיעון המחודש נגד ריבוי הפרסים — וכי בר נתעורר מאז בכמה וכמה פרסים חד־ שים. לומר לו, כי אמנם הסיעון — סיעון אוזק הוא, אך צולמנו כמובן נותה, הנה הוכרז על פרס ספרות־שנתי עוד אחד. הפעם ע״ש יצחק גרינ־ בוים לרגל הופעת ספרו ״גאומים בסיים הפולני״ ולקראת יום הולדתו ה־85 — והרי זה באמת צידוק־בבוד ראוי לבעל יובלו. אילו היה זה הפרס הטרי היחיד, ודאי שהיינו מ־ בדכים עליו, וגם אילו דמו לו אותם הפר־ סים הצעירים שנולדו בחדשים האחרונים, לא היינו מונעים אף מהם את ברכת ״כן ירבו״ — סוף־סוף הוא הוקם לפני הקורא סים כדי להרבות קנאת־סופרים ויוצרים, הנה גם הוק לא תועיל להשפעתם.

אלא דא עקא שלבו־לומו־פרסים זה, ש־ אינו יודע שבע נחלותה לאחרונה תופעה המוזהת והמקוננת עד מאד — מתנהג לפרס הסרס ע״ש יעקב סיכמן, האילן ה־ גדול שצמח על אדמת בסרביה, כי על כן נועדו פירותיו של הפרס אשר נחלה בו, דק לסופרים ויוצאי בסרביה בלבד, ביים־אריה־ דרבבל גלעד, עליהו נחור, יעקב רימון, סיפורים: י״ד ברקוביץ, דליה, רבי־ קובינץ, יוחנן שבתאקי. מאמרים: ש״י פנואלי, ד״ר יוסף שכטר, משה בן־ שאול, א״ב יפה, גרשון שקד, יאן קוס, משה גיל, רינה ליטוין, חיים רמבוב, אריה טוקטובר, מרדכי עובדיהו, חיים תדר. מכונגית הספרים — ברוך קרוא, ג׳ קרסל, יהושע א׳, גלבוע.

— שהכיר את הערבים על בוריים, ועל כן היטיב לתאר דמויות שונות מקרב בני עם זה. לעומת זאת ניכר בהם בסופרים הערביים יותר, כי היכרותם עם המצי־ מנה את פשעיהם של שליטי עולם, המבי־ אים באולתם המרושעת אסון על העולם ומכינים בתכסיהם הפשלים מרחץ דמים לעמיהם בחוון נביאי־ זה, נשמעה גם אזהרה המורה לישראל סבא, שבניו הם המיד הקרבן הראשון בכל אנדרלמוסיה הבאה לעולם.

את קולו של נכד הנביאים ונין ה־ מכבים ובאצא ברינני ירושלים, אנו שומ־ עים מכל שיר ושיר של שניאור ואדיר וגא ומרומם קול זה, בשעה שהנסיך האציל, בנו של העם התעיק, מלך ה־ לאומים, מתישב לויכוח עם העמים, אשר נצחונו של סיטוס בירושלים, הכריעו אכנם את ישראל, אך נצחונם זה הוא ממלחם ובקרב של ירושלים, והכרעו כל העמים האלילים ואין צדק נמור ואין יופי קיים, כשהעיז הכוח מושתנה במרוצת הזמנים ואין התמדה וקיום עולמי ועל כן יש ערך רק להתקוממות נגד היום.

שניאור מזג בקרבו גם משורר נפלא וכבירי בדורו וגם מספר גאוני בעל יכולת תיאורית ועיצובית בלתי רגילה, שהעמי־ דה אותו בכתל המזרח של משוררי וגם ומספרי העולם.

סיפורים מחיי הערבים

זה שנים אחדות, שהוצאה ״עם־ הספר״ עוסקת בפרסום אנתולוגיה מעני־ ינת, אשר המבנה־המשותף שלהן הינו ״סיפורים בני־זמננו״, בעריכתו הכללית של מר אהרון אמיר, סופר ומו״ל. לאחרונה הופיע הכרך השביעי בסידרה זו — סיפורים מחיי הערבים — בעריכתו של מר יוסף אריכא.

קובץ הסיפורים העבריים על חיי־ הערבים יחודי, כי הסיפורתם עם המצי־ אות הערבית, שעריה בארץ, היתה ש־ תית יותר מאשר על ראשוני בוני ה־ מושבות, ואי לכך הם משקיפים על בנין של ישמעאל באמצעות משקפיים פולימים. כזה, למשל, הוא סיפורו של אהרון אמיר עצמו, שיש בו יותר שיח פולימי מהכרת הדמות הערבית.

אולם מעיקרו של דבר זהו קובץ־סיפורי מענין ומאלף, אשר בהילקחו יחדיו מ־ כתבים שונים ומסורים בהם סופרמו ה־ סיפורים — הריהו מעניק תמונה, הכיצד ראה דור שלם של סופרים, החל בחמדה בן־יהודה אל מוכר־התאנים שלה, וכלה בחמדה לעולם.

את קולו של נכד הנביאים ונין ה־ מכבים ובאצא ברינני ירושלים, אנו שומ־ עים מכל שיר ושיר של שניאור ואדיר וגא ומרומם קול זה, בשעה שהנסיך האציל, בנו של העם התעיק, מלך ה־ לאומים, מתישב לויכוח עם העמים, אשר נצחונו של סיטוס בירושלים, הכריעו אכנם את ישראל, אך נצחונם זה הוא ממלחם ובקרב של ירושלים, והכרעו כל העמים האלילים. היהדות נכשה את כל הגויים מבפנים כי הושפעו שלא מודעת מספר הספרים והוא נבלע בתרבותם, תרבות הנצרות והאיסלם.

שניאור מזג בקרבו גם משורר נפלא וכבירי בדורו וגם מספר גאוני בעל יכולת תיאורית ועיצובית בלתי רגילה, שהעמי־ דה אותו בכתל המזרח של משוררי וגם ומספרי העולם.

• סופרת היא גם שירתו, ולמרחקים הפ־ ליגה ונורעות עולם תבקה ועולמות חדשים בגילתה. למעמי בסן האדמה הביאתנו ולמצולות ים הורידתנו, לסכנות הרי עד ועלתנו, את רזי הבריאה לחשה מזהב

דן מרגלית

גברה השפעתו של נאצר בעולם הערבי:

עיראק מסגלת לעצמה מדיניות פרו־נאצרית, "ירדן" מביעה אהדתה לקהיר — סוריה מבודדת

קרנו של שליט מצרים הקולונל נאצר בעולם הערבי עלתה בשפר עות האחרונים בצורה בולטת, וזאת על אף מלחמת חרמים בתימן שיריעות על החרפתה הגיעו כי ימים האחרונים ולמרות המשבר הכלכלי והאינפלציה הדוחרת חי גורמים להתמרמרות בקרב האוכ־ לוסיה המצרית. קרנו של נאצר עלתה מאחר והצליח ל„תמרן" בין הזרמים הערביים השונים ולזכות באהדתם הגלויה של מנהיגי מדי־

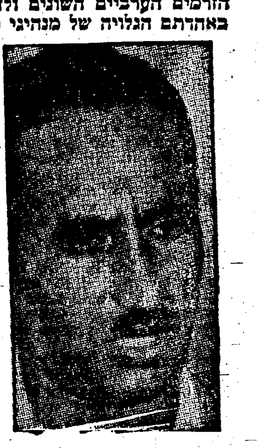

נשיא עיראק
מדיניות פרו נאצרית

נות ערביות שלא רצו עד לפני מספר שבועות ביקרו של השליט המצרי.

כדי להבין את משמעות העליה בערכם של המניות הנאצריות בעולם הערבי, יש לסקור את המצבים במספר מדינות ערביות המרכזיות אליהן בדרך־כלל את עורכי הסוציאל־נטיו", שעל הקמתה הכריז נאצר לפני קריבה לשנה.

● **מדיניותו של עראף**

בעיראק הורגשה מאז הפיכת־הנגד האח־ רונים ולהגלייתם של שרים. עקידים בכירים וקציני צבא בבתים לשעבר מאנשי מפלגת הבעת'. הורגשה התקרבות ממשית בין נאצר לעראף. נשיא של עיראק חשף את הלוט מעל המדיניות הבסיסית של התקרבות לקהיר. במסגרת זו אף נערכו הפגישות שתוארו כ„ידידותיות ביותר" בין שליטי מצרים ועיראק.

המשך לקו פרו־נאצרי זה של עיראק מצאנו בתמיכת התקשורת המצרית בעיראק בניגוד החימוש והתדהמה בצבאות שתי המדינות ולהידוק יחסי המסחר ושיתוף השעולה הכלכלי בכל התחומים. על ההסכם האחרון חתם שר הכלכלה המצרי, אחמד נוגדי, שהגיע בראש משלחת גדולה לבגדאד.

יומיים לאחר סיום ביקורה של המש־ לחת הכלכלית המצרית בבירה העיראקית, הודיע נשיא עיראק על צאתה הקרובה של משלחת עיראקית בראשותו של ראש הממשלה גנראל טאהר יחיא לביקורו המתוכנן של שליט מצרים הקולונל נאצר בעיראק.

● **מפלגה יחידה נוסח נאצר**

ואם היו ספקות בקשר לקו הפרו־ נאצרי הברור בו נוקטת עיראק, בא צעדו האחרון של הנשיא עראף וחיסל אותם כליל.

הכוונה היא להודעה ברבר תיכ־ נון הקמתה של מפלגה יחידה בעיראק שתיקרא „חזית הכוחות" ושתכלול בתוכה „את כל החוגים האזרחיים הנאמנים כמדינה".

פירושו של דבר חיסולה, גם באופן רשמי, של מפלגת הבעת' והצאצאה אל מחוץ לחוק במדינה זו שלושה עד לפני מספר חדשים בלבד. מפלגה זו שעראף מתכנן הקמתה בעיראק היא חיקוי ברור של מפלגת־השלטון במצרים, „האיחוד ה־ ערבי הסוציאל־נטי", שעל הקמתה הכריז נאצר לפני קריב לשנה.

● **מדיניותו של עראף**

אך לא רק עיראק גילתה לאחרונה התנהגות פרו־נאצרית מיוחדת. בעקבותיה, אם כי בצורה מאופקת יותר, הלכה גם „ירדן". חוסיין, המלך ה„ידידי". החליט שהגיעה עת לשליט המצרי ושלחו לעברו חיוכים קורצים ומפתים.

ובתוך המשולש החדש נאצר—עראף— חוסיין בולטת בידידותה הלא־כל־כך מוזיקה של סוריה הבעת'יסטית, ה„איש החזק" במדינה זו (עד כתיבת שורות אלה...) גנראל אמין אלחאפז' וחבר עוזריו ריואים בראשה מרובה את התנכרות המסכנה הנאצרית. דאגה זו גדל והולכת נוכח המסכוכים בצמרת, ההדחות ההדדיות־הנגד בקרב הקצונה והפקידות הבכירה והת־ פשטות המהומות הבינעדתיות בצפון ה־ מדינה ובמרכזה. סוריה יודעת כי נאצר לא ירשה לעצמו לפתוח ב„פרק־חדש" ביחסים עמה. הפעולות שיינקטו על־ידי מדינה בעת'יסטית זו מכוונת איפוא לכ־ לום לעת־עתה את התחירה הנאצרית, ועל מדוכה זו יושבת עתה הוועידה הכלל־ ערבית של מפלגת ה„בעת".

בתוך מערך חדש זה בזירה הערבית לא נשתנה המצב בתימן וגם היחסים בין מצרים לערב־הסעודית נשארו כפי שהיו, על אף מאמצי קהיר ל„טהר" את האוויר". המשלחת המצרית בראשותו של סגן נאצר, מרשאל עבד אלחכים עאמר, תנסה לשפר יחסים אלה. אך לשווא הקרוב לא צופים שינוי דרסטי בנושא.

אך למרות זאת עלה ערכן של מניות נאצר בעולם הערבי, דבר המתבטא גם בהצהרותיו המחוצות יותר ויותר נגד ישראל והמדברות על „סיבוב שני שאין ממנו מנוס". ותוצאה זו תלך כנראה ותגבר — ככל שמעמדו של נאצר יתחזק בעולם הערבי.

— מאת סופר „חרות" לענייני ערביים —

רושם של הנשיא עבד אלסלם עארף מנסה להרחיק את אנשי מפלגת ה„בעת" מהשלטון ולכונן משטר לאומני שישמור על עצמאותה, „יתודה ועושרה של עיראק. זו היתה נקודת המוצא למסע בו פתחו שארף ותומכיו בתוך עיראק — לסילוקם של האלמנטים הבעת'יסטיים ה„מסוכ־ נים".

אך בד בבד עם השלכתם לבתי־סוהר ולתליית־ם של שרים, עקידים בכירים וקציני צבא בבתים לשעבר מאנשי מפלגת הבעת', הורגשה התקרבות ממשית בין נאצר לעארף. נשיא של עיראק חשף את הלוט מעל המדיניות הבסיסית של התקרבות לקהיר. במסגרת זו אף נערכו הפגישות שתוארו כ„ידידותיות ביותר" בין שליטי מצרים ועיראק.

המשך לקו פרו־נאצרי זה של עיראק מצאנו בתמיכת ההסכמים לאיחוד מדי־ ניות החימוש והתדהמה בצבאות שתי המדינות ולהידוק יחסי המסחר ושיתוף השעולה הכלכלי בכל התחומים. על ההסכם האחרון חתם שר הכלכלה המצרי, אחמד נוגדי, שהגיע בראש משלחת גדולה לבגדאד.

יומיים לאחר סיום ביקורה של המש־ לחת הכלכלית המצרית בבירה העיראקית, הודיע נשיא עיראק על צאתה הקרובה של משלחת עיראקית בראשותו של ראש הממשלה גנראל טאהר יחיא לביקורו בעיראק.

● **מפלגה יחידה נוסח נאצר**

ואם היו ספקות בקשר לקו הפרו־ נאצרי הברור בו נוקטת עיראק, בא צעדו האחרון של הנשיא עארף וחיסל אותם כליל.

הכוונה היא להודעה ברבר תיכ־ נון הקמתה של מפלגה יחידה בעיראק שתיקרא „חזית הכוחות" ושתכלול בתוכה „את כל החוגים האזרחיים הנאמנים כמדינה".

פירושו של דבר חיסולה, גם באופן רשמי, של מפלגת הבעת' והצאצאה אל מחוץ לחוק במדינה זו שלושה עד לפני מספר חדשים בלבד. מפלגה זו שעראף מתכנן הקמתה בעיראק היא חיקוי ברור של מפלגת־השלטון במצרים, „האיחוד ה־ ערבי הסוציאל־נטי", שעל הקמתה הכריז נאצר לפני קריב לשנה.

● **מדיניותו של עראף**

בעיראק הורגשה מאז הפיכת־הנגד האח־ רונים ולהגלייתם של שרים. עקידים בכירים וקציני צבא בבתים לשעבר מאנשי מפלגת הבעת'. הורגשה התקרבות ממשית בין נאצר לעארף. נשיא של עיראק חשף את הלוט מעל המדיניות הבסיסית של התקרבות לקהיר. במסגרת זו אף נערכו הפגישות שתוארו כ„ידידותיות ביותר" בין שליטי מצרים ועיראק.

המשך לקו פרו־נאצרי זה של עיראק מצאנו בתמיכת ההסכמים לאיחוד מדי־ ניות החימוש והתדהמה בצבאות שתי המדינות ולהידוק יחסי המסחר ושיתוף השעולה הכלכלי בכל התחומים. על ההסכם האחרון חתם שר הכלכלה המצרי, אחמד נוגדי, שהגיע בראש משלחת גדולה לבגדאד.

יומיים לאחר סיום ביקורה של המש־ לחת הכלכלית המצרית בבירה העיראקית, הודיע נשיא עיראק על צאתה הקרובה של משלחת עיראקית בראשותו של ראש הממשלה גנראל טאהר יחיא לביקורו בעיראק. הביקור הוא אף „מפגן" של אהדת הנוער הבעת'יסטי ברחבי עיראק, „הדף החדש" שנפתח ביחסי עיראק־מצרים

אריה בן־אליעזר - בן חמישים

מנחם בגין / אחי אריה

עם אחי ורעי אריה בן־אליעזר גמרתי לראשונה לפני למעלה מחצי יובל שנים, בכנוס העולמי של בית"ר. בכנוס ההוא, שנתקיים בשלהי הקיץ הגורלי של שנת 1938, תתוכחנו, בנו־זכותו ובהשתתפותו של ראש בית"ר, על דרך ההשגמה של הציונות הממלכתית. דיבר בו, בממורש ובמודגש, על מלחמת שחרור שבלעדיה אין עוד לראות אפשרות של הקמת המדינה העברית בזמן הנראה לעין. הכרה זו באה לבטוי בשנוי אחת ממצוותיו של הנדר הבית"רי, שנוסח בכנוס קודם על ידי זאב ז'בוטינסקי, ראש בית"ר נתן את הסכמתו לשנוי המרצע. וזכותי וזכותי לקבע עובדה זו, באשר גם ביחס אליה כיזבו מחבריו של הספר המתקרא „תולדות ההגנה", בספרם, כי זאב ז'בוטינסקי התנגד להצעת הנוסח החדש, שנתקבל כביכול על אף התנגדותו הראשונה. לא מיניה ולא מיקצתיה. האמת, הידועה לי באורח אישי, היא, כי זאב ז'בוטינסקי הסכים שבמקום המלים המקוריות „אכין זרו־עי להגנת עמי ולא אשא זרועי אלא לתגנה", יהיה כתוב „אכין זרועי לה־גנת עמי ולכבוש מולדתי". מאז כך נזדרים בני בית"ר בימים ובלילות, באהל ובשדות, בימים אחרונים, בימי ציפה, אף במרחקים, למלחמה בשלטון הבריטי, הנועל את שערי המדינה, דרך הגלוי של ההשמדה ההמונית, עליה כבר נודע מי ברבים. הוא בא למולדת להשפיע למען פתיחתה של מערכה או של מה שנקרא בלעז The direct action המקובל שוחחנו בת־קופה היה שעות רבות, לא רק בימים אלא גם בלילות, אשר בבתי־נתנו לא היה הבדל רב ביניהם: אלה אף אלה אפלים היו. אמרנו איש לרעהו, כי אין דרך אלא אחת: לחכי־ריז מרד ולעשותו.

הייתי עדיין חייל בצבא הפולני שהביאני מרוסיה לארץ־ישראל. רבים היו הידידים, אשר תבעו ממני לשכה רוק מצבא זה. לא הסכמתי. סיבות להלחטתי נראות לי כה מובנות, עד שאינני רואה צורך לעמוד עליהן. מי שלא אבה להבין אז, לא יראה להבין גם היום, ומי שלי־גלג על ה„רומנ־טיזם", יבושם לו הלעג. משיכה כת־פיים תמפיק בשבילו.

* * *

אריה הבין, אך הוא גם רצה שאש־תחף באורח פעיל במערכה, בה־ה־ארגון הצבאי הלאומי עמד לפתוח. הוא לא דרש ממני לערוק, אך עשה מאמצים, במרץ ובחכמה בלתי משו־ערים, כדי לשחררני מן השרות בצבא הפולני למען השרות בחיל המחתרת העברי. והוא הצליח. אמנם כן, מאמ־צים רבים נעשו גם לפני כן על ידי ידידי למען שחרורי; ראש וראשון לעשייתם היה שמשון יוניצ'מן ז"ל, אבל מבחינת התוצאה הישירה והחיו־בית יש לציין, כי שוחררתי מן הצבא הפולני, בסוף שנת 1943, הודות לפ־עולתו של אריה בן־אליעזר.

* * *

היינו יחד במחתרת. שרתנו יחדיו את האומה על ידי הארגון הצבאי ה־לאומי על דרך הפרולטר־יון ההילכתי והמאבק המוסיאלי, אלא על נתיב הגאולה הלאומית. אבל בנתיב זה היו שבילים שונים. הנה אחיו הגדולים ממנו בשנים הצטרפו ל„הגנה", ואילו הוא, האציל והלשקות ולהלבשת תריסר נפשות ולתת חינוך לעשרה ילדים — לאדם מטופל בלי עין הרע בבנים ובנות לא היה אז מבחר של קורות־פרנסה. הארץ עוד עמדה אצבעות יד אחת. ובתי־מגורים רבים לא היו. ובימים ההם לא ספיקו ממנו בשנים — לא של המנדטור הבריטי, ולא של השלטונות היהודיים, הסוכנות והועד־הלאומי — שיכון לעולים חדשים, כפי שנעשה הדבר עכשו. משפחת ובריובסקי — זהו שם־משפחתו של אריה בן־אליעזר — סעמה את סעם העוני והדחקות במלוא־חריפותם. שנתיים התגוררה המשפחה באוהל, ועוד שמונה שנים בצריף. אבא עבד עבודות־פרך בכל ידי השיגה: הילדים ככל אשר יכלו — עזרו לשאת את רבים, ולמדו בית־ספר תיכון, הגאלצים תוך כדי לימוד לכלכל את עצמם, ליתן שהתורים אין ביכלתם למלא את כל צרכיהם של הבנים. לא רק דמי־כיס לביתור לא היתה יכולה לתקוע בידי בנה, אריה. אלא אפילו לקניית ספר ומחברת — לא היתה הפורוטה מצויה בקלות, והתלמיד באלץ לרכוש לעצמו בעמל־כפיו את החסר.

משפחה פרולטרית במלוא־משמעותה של המלה, ולפי מסיבות־חיין ותנאי־המקורים של המשפחה, היה בחורון מועמד ל„נוער העובד" או אפילו להרחיק לכת עד כדי המפלגה הקומוניסטית, מרוב מרירות על המחסור. אבל בית ובורובסקי — בית ציוני היה עוד בוילנה, רק בזכות זה הוא נמנה עם חיל־החלוץ, אשר עלה לארץ־ישראל בהנף השטר של הציונות המתגשמת. כי בירירה היתה למשפחה: להגר לאמריקה או לעלות לארץ־ישראל. ואלמלא היה חלום ציון מתגנן בנפש אבא ואמא, כי אז היתה ההכרעה נופלת לצד מדינת־קולומבוס — לא אחת מדינות־אמריקה הדרומית, אשר היה להישען בימים הראשונים, כשהמהגר עודנו „ירוק", והעיקר: אמריקה — מוניטין יצאו לה בין יהודי־הגלות כ„מדינת־הזהב". ותמימים רבים חשבו, כשם שעוד יש החושבים עד היום הזה, כי כסף מתגלגל שם בחוצות, וצריך רק להתכופף כדי להרים חופן שם של מטבעות־זהב ושטרי־כסף, דולרים ירוקים, מלוא־היד. ואף על פי כן הכריעו אבא ואמא: ארץ־ישראל, אף שידעו כי לא „לקקו בה דבש" בכוונם בידים ריקות לארץ, שהישוב העברי צעד בה את צעדיו הראשונים.

את הנשמה הציונית, אשר העדיפה את האידיאל על הנוחיות — ירש אריה מאבא ואמא. ביום של שמחה שלו, ודאי יאתה תהילה להם. כל בן מכבד את אביו. אבל אולי מתחת לסף־ההכרה היה רגש זה של תודה לאב, על אשר בחר בארץ־ישראל במקום מדינת־ההזהב של קולומבוס — המורה הגדול נסתלק. נשארנו לבדנו. אברהם יאיר, אשר אף הוא היה, אם כי לא באורח רשמי, בכנוס העולמי דוורשא, נרצח. מפקדנו הראשי, דוד רזיאל, נפל בקרב. אנא אנו באים? איך נמצא את הדרך? כולנו שאלנו שאלות אלו. יש ותשובה לא נמצאה. לעתים, היו התשובות מרובות מדי.

בימים ההם של חיפושי דרך שאל־תי ידידים: היכן אריה בן־אליעזר? זכרתי את דבריו ואת שיחותינו ובטוח הייתי, כי הוא יוכל לתרום תרומה, אולי מן המכריעות, לא רק לבקשת הדרך אלא גם למציאתה. נאמר לי, כי הוא באמריקה. ברוך השם על אשר ניצול, אמרתי בלבי, אך חבל שאיננו פה, עמנו.

* * *

כעבור שנה בא אריה לארץ־ישראל. הוא הגיע אלינו כשליחו של הועד להקמת צבא עברי, שהיה במרוצת הימים לוועד העברי לשחרור האומה. מה רבה היתה שמחת הפגישה אחר הפרידה הממושכת! הסתבר, כי, כפי שאנחנו בארץ־ישראל שאלנו: היכן אריה בן־אליעזר, כן הוא בא לש־אול: היכן אנחנו? במלים אחרות, אריה ציפה, אף ממרחקים, למלחמה בשלטון הבריטי, הנועל את שערי ה־ארץ בעשם ימי ההשמדה ההמונית. עליה כבר נודע מי ברבים. הוא בא למולדת להשפיע למען פתיחתה של המערכה או של מה שנקרא בלעז The direct action המקובל שוחחנו בת־קופה היה שעות רבות, לא רק ב־ימים אלא גם בלילות, אשר בבתי־נתנו לא היה הבדל רב ביניהם: אלה אף אלה אפלים היו. אמרנו איש לרעהו, כי אין דרך אלא אחת: לחכי־ריז מרד ולעשותו.

הייתי עדיין חייל בצבא הפולני שהביאני מרוסיה לארץ־ישראל. רבים היו הידידים, אשר תבעו ממני לש־רוק מצבא זה. לא הסכמתי. סיבות להלחטתי נראות לי כה מובנות, עד שאינני רואה צורך לעמוד עליהן. מי שלא אבה להבין אז, לא יראה להבין גם היום, ומי שלי־גלג על ה„רומנ־טיזם", יבושם לו הלעג. משיכה כת־פיים תמפיק בשבילו.

* * *

אריה הבין, אך הוא גם רצה שאש־תחף באורח פעיל במערכה, בה־ה־ארגון הצבאי הלאומי עמד לפתוח. הוא לא דרש ממני לערוק, אך עשה מאמצים, במרץ ובחכמה בלתי משו־ערים, כדי לשחררני מן השרות בצבא הפולני למען השרות בחיל המחתרת העברי. והוא הצליח. אמנם כן, מאמ־צים רבים נעשו גם לפני כן על ידי ידידי למען שחרורי; ראש וראשון לעשייתם היה שמשון יוניצ'מן ז"ל, אבל מבחינת התוצאה הישירה והחיו־בית יש לציין, כי שוחררתי מן הצבא הפולני, בסוף שנת 1943, הודות לפ־עולתו של אריה בן־אליעזר.

* * *

היינו יחד במחתרת. שרתנו יחדיו את האומה על ידי הארגון הצבאי ה־לאומי על דרך הפרולטר־יון ההילכתי והמאבק המוסיאלי, אלא על נתיב הגאולה הלאומית. אבל בנתיב זה היו שבילים שונים. הנה אחיו הגדולים ממנו בשנים הצטרפו ל„הגנה", ואילו הוא, האציל והלשקות ולהלבשת תריסר נפשות ולתת חינוך לעשרה ילדים — לאדם מטופל בלי עין הרע בבנים ובנות לא היה אז מבחר של קורות־פרנסה. הארץ עוד עמדה אצבעות יד אחת. ובתי־מגורים רבים לא היו. ובימים ההם לא ספיקו ממנו בשנים — לא של המנדטור הבריטי, ולא של השלטונות היהודיים, הסוכנות והועד־הלאומי — שיכון לעולים חדשים, כפי שנעשה הדבר עכשו. משפחת ובריובסקי — זהו שם־משפחתו של אריה בן־אליעזר — סעמה את סעם העוני והדחקות במלוא־חריפותם. שנתיים התגוררה המשפחה באוהל, ועוד שמונה שנים בצריף. אבא עבד עבודות־פרך בכל ידי השיגה: הילדים ככל אשר יכלו — עזרו לשאת את רבים, ולמדו בית־ספר תיכון, הגאלצים היו אין נערים לכלכל את עצמם, ליתן שהתורים אין ביכלתם למלא את כל צרכיהם של הבנים. לא רק דמי־כיס לביתור לא היתה יכולה לתקוע בידי בנה, אריה. אלא אפילו לקניית ספר ומחברת — לא היתה הפורוטה מצויה בקלות, והתלמיד באלץ לרכוש לעצמו בעמל־כפיו את החסר.

משפחה פרולטרית במלוא־משמעותה של המלה, ולפי מסיבות־חיין ותנאי־המקורים של המשפחה, היה בחורון מועמד ל„נוער העובד" או אפילו להרחיק לכת עד כדי המפלגה הקומוניסטית, מרוב מרירות על המחסור. אבל בית ובורובסקי — בית ציוני היה עוד בוילנה, רק בזכות זה הוא נמנה עם חיל־החלוץ, אשר עלה לארץ־ישראל בהנף השטר של הציונות המתגשמת. כי בירירה היתה למשפחה: להגר לאמריקה או לעלות לארץ־ישראל. ואלמלא היה חלום ציון מתגנן בנפש אבא ואמא, כי אז היתה ההכרעה נופלת לצד מדינת־קולומבוס, שבה חיו כבר קרובי־משפחה, עליהם אפשר היה להישען בימים הראשונים, כשהמהגר עודנו „ירוק", והעיקר: אמריקה — מוניטין יצאו לה בין יהודי־הגלות כ„מדינת־הזהב". ותמימים רבים חשבו, כשם שעוד יש החושבים עד היום הזה, כי כסף מתגלגל שם בחוצות, וצריך רק להתכופף כדי להרים חופן שם של מטבעות־זהב ושטרי־כסף, דולרים ירוקים, מלוא־היד. ואף על פי כן הכריעו אבא ואמא: ארץ־ישראל, אף שידעו כי לא „לקקו בה דבש" בכוונם בידים ריקות לארץ, שהישוב העברי צעד בה את צעדיו הראשונים.

את הנשמה הציונית, אשר העדיפה את האידיאל על הנוחיות — ירש אריה מאבא ואמא. ביום של שמחה שלו, ודאי יאתה תהילה להם. כל בן מכבד את אביו. אבל אולי מתחת לסף־ההכרה היה רגש זה של תודה לאב, על אשר בחר בארץ־ישראל במקום מדינת־ההזהב של קולומבוס —

סגן יו"ר הכנסת אריה בן אליעזר וסגן יו"ר האסיפה הלאומית הצרפתית, ריימון שמיטלי, בחגיגות מלאת 20 שנה להכרזת המרד נגד השלטון הבריטי בארץ־ישראל על־ידי האצ"ל.

יוסף שופמן / להט והגיון

א.

סתו שנת 1943. המלחמה בעיצומה. הידיעות מיקודות אירופה אוימות, ובטילות מרה שתורה על כולנו. בארץ ממשיכים הבריטים בממדיות ההתנכלות בזכויותינו. שערי עמוק ארץ נעולים בפני פליטים יהודים, אף בפני אותם המעטים שהצליחו להימלט מהתופת הנאצי. הקשר עם העולם החיצוני קלוש ו־רופף, בפרט בגלל הצנזורה הצבאית החמורה על מכתבים ומברקים. קשר חי איננו קיים, כי אפשרויות התחבורה בשביל אורחים הם כמעט בלתי אפשריים. רק־אנשי־ה־מסכנות היהודית והאמריקאית ושל „הישוב המארגן" יש להם אפשרות, בתחבי הבריטים, להיתפך לתוך אירוניים הסכים למעבר לימים. בפני אנשים שלנו השערים סגורים, לכל היותר אפשר להגיע למצרים.

והנה ביום בהיר אחד מופיע בתל־אביב איש צעיר ונאה, מלובש אלגנטית, אשר נפל כאילו מן השמים, הוא בא ישר מ־אמריקה. היה זה אריה בן־אליעזר.

* * *

אריה בן־אליעזר הוא אחד מאנשי הסגולה של דור התקומה, כפי שהכר־תים בימי הנעורים, במגור המתחרת ובתנועה המדינית לאחר הקמת המדי־נה. נכונות ההקרבה שלו שיעור אין לה; ולחכמת לבו ולתבונתו המדינית אין ערוך. הגם הוא במתיבלים? ב־תוקף הלוח, המציעיר דפיר, אין ברירה אלא להודות, כי גם רע אהוב זה, הצעיר ברוחו מעולי ימים, הנו כבר בן חמישים. ותפילה, שהיא הברכה, נישאת למחומים למענו ולמען כולנו: יתן לו האלוהים בריאות טובה ואר־כות ימים, כולנו זקוקים לו. והוא עוד יזהיר בפעלן הלאומי.

ד"ר יוחנן בדר (צבי) / 20 שנה עם א"ה

לפי חשבון פשוט, כשהכרתיו היה בן 30, כי עברו כבר 20 שנה מאז. אני, נפגשתי בפעם הראשונה עם אריה בן־אליעזר בתור שליח הגיע דרך טהראן למולדת, בשלהי הבריטית את שמו ואת תפקידו של אריה. עוד הספקנו, אשתי ואני להי־פגש אחו במלון „ידין" בתל־אביב, בו חיפש מחבוא. הוא ידע שסיכויו ל־המשיך ולהסתתר מועטים הם. מסר לי תפקידים מרובים ומרתיקי־לכת, פולי־טיים וארגוניים, שאמנם בימים הללו לא היתה לי יכולת למלא אותם. נפרדנו בערב הזוא — וזו היתה פרידה ל־4 שנים תמימות.

* * *

במלחמת־שיחרור מתחרתית — חיי מה־נה ריכוז ובית סוהר, איפה אלא חלק מן המאבק, שלב אורגני ותשוב עד מאד בחיי הקרבה וקרב, סיכוי וסיכון, סבל ותקוה, כשלונות והצלחות — הם חלי איש המחתרת. אמרתי בזמנו: מכירים אדם לא רק בכיסו בכוסו ובכעסו, אלא בעיקר בכלאו.

אחרי שנים של פעילות קדחתנית ב־ארצות הברית, בזמן רכש לעצמו אהדה ותשפעה בחוגים רחבים ואצל אישים חשובים — זו הצלחה מפתיעה באדם צעיר המחייב להשתמש באמונתו וב־תלהבותו ובזיכו האישי כבמפתח ל־נפשות בני אדם — אחרי אותם חדשים קצרים ותשובים של הכשרת הקרקע ל־הכרות המרד ובהפעלת המחתרת הוע־מד אריה במבחן־ חדש ושונה בטיבו: בתחי סוהר, במחנה לטרון ובגולת אם־ריקה.

עד היום מספרים לי פלאי־פלאים על פרשת אריה בן־אליעזר באפריקה. ב־ימים הקשים האלה היה הוא למבצר כוח נפשי, ולמעיין המזרים עידוד, אופטי־מיות, אמונה לליבות חבריו. הוא היה דובדים של העצורים בפני זרים. הוא מילא את תפקידו האחראי הזה לא רק כדיפלומט מושלם, אלא גם כלוחם גאה, והיה לו חלק־פעיל באותם מבצעי בריי־חה מחמתות הנועזה, שהעמידו את כל השלטונות הבריטיים באפריקה הקולוניא־לית במצב הכן — ודאגה מתמדת.

* * *

ואחר כך פתאום, כאילו היה זה דבר מובן מאליו, אחרי אותן ארבע שנים שהיו ארוכות בזמנן, כי מלאות מחשבה, דאגה, סכנה, צרות, מעשים ומחיתות ועתה נראות לנו כקצרות ובעצם נפל־אות ונעימות — שוב נפגשנו, כבר ב־מדינת אשראל.

והמסגרת החדשה — שקיוויננו שהיא תמשיך בדרכי מפלגה פוליטית את ה־שאיפות של המחתרת הלוחמת — למען השלמת מעש השחרור — שיחרור המו־לדת בשלמותה והעם כולו — הרי היא תנועת החרות.

יותר מחמש עשרה שנה נמשך ה־מאבק החדש שלנו — ועוד הדרך ארו־כה מאד.

בחלקנו נפל תפקיד אופוזיציה מדי־נית ופרלמנטרית, וזה תפקיד חשוב ו־חיוני לעתיד האומה ולדימוקרטיה ב־מדינה. ובמלחמת אופוזיציה זו — זכות גדולה לאריה. מכירים אותו בתור ט־אם גדול, מקסים, מקורי, היודע לקלוע לשכל וללב כאחד. פרלמנטרי מנוסה, יושב ראש מעורר כבוד במליאת הכנ־סת אולם מועמים יודעים להעריך, ב־מלואם את כתייזומתו, את מקוריות מח־שבתו, את בינתו, את שיקוליו החדרים, ואת כשרונו המיוחד ליצור אווירה טובת שהיא תנאי ראשון לשיתוף פעולה ב־מפלגה חופשית, בה הכל בנוי על התי־נדבות ועל איתון הדדי.

ועוד פחות ידועות לרבים תכונותיו היקרות ביותר של אריה: זה כות־התמ־מדה שלו.

* * *

לא פעם עמדנו מודאגים לבריאותו, זוהי מעין פצצת־זמן — פצע פנימי בעצם נכות מלחמה. גם אלה שחזקו ב־שלום מכלא, ממושך, כגלות אריטריאת, סודאן, קניה — ממבצעי־בריחה, מחיים במחבוא ממושך אי־שם בנקודות־נידי־חות של אפריקה השרופית, בריאותם נפ־געה. וכך חלה גם אריה, והיינו מלאי־דאגה. אך רוחו, נפשו, ומוגו עמדו גם במבחן זה. ואם אריה הוא היום שוב אדם בריא ומלא מרץ — הרי לא רק זכות רופאים בזה, אלא קודם כל זכות אופיו: הוא לא נכנע אף פעם. ובפי שלא נכנע לתורת ההבלגה של הישוב המארגן, אלא מצא לו דרך ליבית"ר ו־לארגון הצבאי הלאומי, וכפי שלא נכנע לפיתויי ניו־יורק ושיקאגו, אלא חזר למולדת ערב המרד, וכפי שידע לעמוד בימי המרד המתיש ולמעצר ובגולה ו־לא לסגת, ולא להיכנע, וכפי שידע ל־המשיך באותה רוח כמנהיג דגול בת־נועתנו — כך ידע לנצח אף מחלה אני מסתכל בו, מאזין לדבריו, מביט ב־חיוכו, ואינני רואה הבדל בין סגן ישוב ראש הכנסת אריה בן־אליעזר לבין אר־יה מאיר אתו שוחחנו, התלהבנו, חלמנו — לפני עשרים שנה.

* * *

אריה לא סיפר לי על ימיו הצעירים, כשהיה עוד חייל־שורה אלמוני בבית"ר ובאצ"ל. אך אחרים סיפרו לי: על אריה בימי עלילת אדם, ימי הסחה ורדיפות — הם ימי משפט אחימאיר, סטבסקי ו־רוזנבלט, ועל פעולות בהן השתתף בימי שבירת ההבלגה.

אמר לי גדול המשוררים בישראל ש־מעודו לא ראה אדם אמין־לב כאריה בן־אליעזר! עשרים שנה עברו מאז ש־מעתי דברי הערכה אלה. ובוודאי מכל ההכנונות הנפלאות של אריה, אומץ לבו, אומץ בקרב, והאומץ האינטלקטואלי ב־חיפוש אחרי אמת ואחרי דרך נכונה, ואומץ לב אזרחי כאחת — הרי זה א־ריה שלנו.

ומבחינתי אני — ישנה תועלת בזוח שנלאו לו חמישים. זוהי בשבילי הזדמנות לכתוב שורות אלה, לספר עליו, כפי שאני רואה אותו והרי לא מקובל להגיד אמת על חברו וידידו לא ביובל.

אברהם דרורי

זכותו הגדולה

אות היכר לאדם — באשר אדם הוא באלף רבתי — עמידתו במבחני החיים; אות היכר למנהיגי — כושרו לראות את הנולד; אות היכר לווחם — דבקותו למשימה על אף מכ־שולים; אות היכר לאיש ציבור — עמידתו בשעת משבר.

בכלל המבחנים האלה — הוטבעו באריה בן־אליעזר סימני־היכר בולטים.

רבים מידידיו — בודאי יעמדו עליהם, לפי סדר הטבעתם בזמותו. נוהג הוא, ביום יובל, לברך אדם ואגיד כך גם לצייר את דמותו הכוללת, לאור התקופה ואתגריה. רבים בוודאי יעשו זאת. יתארו את המעיין — בית תוריו — ממנו שאב ראשית דעת ואופי, את הבאר — בית"ר — ממנה שתה את תורת הלאום ואת תלום תקומתו, את מעשיו ב־מע־מד — בתרות־המחתרת ומאתגרי סוגר ובריח, את חלקו בחינוך דעת־הקהל האמריקאית ובחבריו בניו־יורק.

אריה התגלה אז כנואם בחסך עליון, אבל הקראתו הצעינה לא רק בצורה הרטו־רית, אלא גם בניתוח המעמיק של המצב. חיש מהר התברר כי התנעניותו של אריה בפוליטיקה הפולי־טית הוא מוגבל, כי עיקר שאיפתו היא הפעלה נמרצת של הארגון ה־צבאי הלאומי.

ב.

בתקופה ההיא רשם אריה את שמו באו־תיות זהב בתולדות הארגון הצבאי הלאומי ומאבקו לשחרור המולדת.

שיחותיו על בעיות פוליטיות לא היו אלא הסוואה, כי כל מאמציו הוקדשו ליריעו־רגון של אצ"ל. הודות למאמציו שוחרר מנחם בגין מן הצבא הפולני הגולה, שחנה אז בארץ.

אריה יום את השיגויים במפקדת אצ"ל, מנחם בגין נתמנה למפקד, יעקב מרידור מצאנו הטוב עבר להיות סגן־המפקד, הוק־מה מפקדה חדשה (אותה היה אחד מחבריה), והחלה ההכנה הקדחתנית לחידוש פעולות האצ"ל. הצבר הראשון כלפי חוץ היתה הכ־רזת המרד, אותה הכרזה אשר עשרים שנה לימים פיקסמה תנגון עכשיו.

אחרי ההכרזה באו הפעולות עצמן, ואת־רגון גם הגל הראשון הגדול של מאסרים כשבשבוי נפלו גם יעקב מרידור ואריה בן אלי־עזר. פרשי־מאסרו ובריחתו הם הרפתקאות הראויות לספר נפרד, אם כי לא מעט פרטים כלולים בספרו של יעקב מרידור, „ארוכה ודרך לחירות".

עם שוכו ארצה התחילה תקופה חדשה בחייו, תקופת פעילות פוליטית־פרלמנטרית.

ג.

בהופעותיו הפומביות קנה לו אריה מיד מוניטין ברחבי הארץ. היה בו שילוב נדיר של דמוקרטיה מלהיבה עם ניתוח הגיוני, וב־זה כבש את ההמונים.

בכנסת רכש לו עמדה בתור פרלמנטרי מובהק ומצא תמיד אוזן קשבת בהופעותיו על אותה הבמה הקשה, הביקרתית. ביחוד הוא מצטיין בנאומיו בעניני חוץ ובטחון.

משנת 1955, מהכנסת השלישית, הוא מכהן בתור סגן יושב־ראש הכנסת, וגם ב־תפקידו זה זכה לכבוד ואהדה כלליים. רק חבריו טוענים כי לפעמים הוא „אובייקטי־בי" יתר על המידה.

הכל יחד משלב אצלו לאישיות יפה מלאה מרץ וקסם, שיקול דעת והתלהבות, נוסוף על כל אלה הוא איש חביב, ידיד טוב, ותלמיד נאמן, ללא סייג של זאב ז'בוטינסקי. ולפניו עוד עתיד מזהיר בתפקידים האח־רונים שהוטלו עליו בעבר הכן, ואנו מקווים, כי בק־רוב גם בעתיד.

* * *

ואחרי כך פתאום, כאילו היה זה דבר מובן מאליו, אחרי אותן ארבע שנים שהיו ארוכות בזמנן, כי מלאות מחשבה, דאגה, סכנה, צרות, מעשים ומחיתות ועתה נראות לנו כקצרות ובעצם נפל־אות ונעימות — שוב נפגשנו, כבר ב־מדינת אשראל.

ואחרי כך פתאום, כאילו היה זה דבר מובן מאליו, אחרי אותן ארבע שנים שהיו ארוכות בזמנן, כי מלאות מחשבה, דאגה, סכנה, צרות, מעשים ומחיתות ועתה נראות לנו כקצרות ובעצם נפל־אות ונעימות — שוב נפגשנו, כבר ב־מדינת אשראל.

אי רמבה / זו הדרך בה הלך

רגש זה הוא, אשר הניע את אריה לקרוא לעצמו בשם אביו: בן־אליעזר.

ב.

בהבחירה היתה, איפוא, ברורה: לא על דרך הפרולטר־יון ההילכתי והמאבק המוסיאלי, אלא על נתיב הגאולה הלאומית. אבל בנתיב זה היו שבילים שונים. הנה אחיו הגדולים ממנו בשנים הצטרפו ל„הגנה", ואילו הוא, האציל והלשקות ולהלבשת תריסר נפשות ולתת חינוך לעשרה ילדים — לאדם מטופל בלי עין הרע בבנים ובנות לא היה אז מבחר של קורות־פרנסה. הארץ עוד עמדה אצבעות יד אחת. ובתי־מגורים רבים לא היו. ובימים ההם לא ספיקו ממנו בשנים — לא של המנדטור הבריטי, ולא של השלטונות היהודיים, הסוכנות והועד־הלאומי — שיכון לעולים חדשים, כפי שנעשה הדבר עכשו. משפחת ובריובסקי — זהו שם־משפחתו של אריה בן־אליעזר — סעמה את סעם העוני והדחקות במלוא־חריפותם. שנתיים התגוררה המשפחה באוהל, ועוד שמונה שנים בצריף. אבא עבד עבודות־פרך בכל ידי השיגה: הילדים ככל אשר יכלו — עזרו לשאת את רבים, ולמדו בית־ספר תיכון, הגאלצים היו אין נערים לכלכל את עצמם, ליתן שהתורים אין ביכלתם למלא את כל צרכיהם של הבנים. לא רק דמי־כיס לביתור לא היתה יכולה לתקוע בידי בנה, אריה. אלא אפילו לקניית ספר ומחברת — לא היתה הפורוטה מצויה בקלות, והתלמיד באלץ לרכוש לעצמו בעמל־כפיו את החסר.

משפחה פרולטרית במלוא־משמעותה של המלה, ולפי מסיבות־חיין ותנאי־המקורים של המשפחה, היה בחורון מועמד ל„נוער העובד" או אפילו להרחיק לכת עד כדי המפלגה הקומוניסטית, מרוב מרירות על המחסור. אבל בית ובורובסקי — בית ציוני היה עוד בוילנה, רק בזכות זה הוא נמנה עם חיל־החלוץ, אשר עלה לארץ־ישראל בהנף השטר של הציונות המתגשמת. כי בירירה היתה למשפחה: להגר לאמריקה או לעלות לארץ־ישראל. ואלמלא היה חלום ציון מתגנן בנפש אבא ואמא, כי אז היתה ההכרעה נופלת לצד מדינת־קולומבוס, שבה חיו כבר קרובי־משפחה, עליהם אפשר היה להישען בימים הראשונים, כשהמהגר עודנו „ירוק", והעיקר: אמריקה — מוניטין יצאו לה בין יהודי־הגלות כ„מדינת־הזהב". ותמימים רבים חשבו, כשם שעוד יש החושבים עד היום הזה, כי כסף מתגלגל שם בחוצות, וצריך רק להתכופף כדי להרים חופן שם של מטבעות־זהב ושטרי־כסף, דולרים ירוקים, מלוא־היד. ואף על פי כן הכריעו אבא ואמא: ארץ־ישראל, אף שידעו כי לא „לקקו בה דבש" בכוונם בידים ריקות לארץ, שהישוב העברי צעד בה את צעדיו הראשונים.

את הנשמה הציונית, אשר העדיפה את האידיאל על הנוחיות — ירש אריה מאבא ואמא. ביום של שמחה שלו, ודאי יאתה תהילה להם. כל בן מכבד את אביו. אבל אולי מתחת לסף־ההכרה היה רגש זה של תודה לאב, על אשר בחר בארץ־ישראל במקום מדינת־ההזהב של קולומבוס —

התמודדו בני הנוער הלאומי הלוחם עם משעבדיהם ואויביהם. בשנת 1931, ואריה בן קרוב ל־15, הריהו מובל אחר כבוד לכלא ירושלים, בהיותו אחד מממלאי הוראת ראש־בית"ר לנגד מיפקד־האכלוסין בארץ־ישראל, שהשלטון המנדטורי הבריטי יזם על מנת להכין את המערכה המחוקקת הפלשתי־נאית. דומני שהוא עצמו, אריה, עדיין לא הגיע לגיל, שבו חלה עליו חובת־ההתפקדות. אך הוא משפיע על יהודים בישוב, לבל יפלו בפח שהשלטון הזר טומן להם.

אחר כך נפתחת עונת מאסרים כנגד „ברית הבריונים", בן שלושי־עשרה היה והצטרף לשורת תלמידיו של זאב ז'בוטינסקי, בימים ההם, בשנת 1926, לא היו לו עדיין לאריה שפמנון, אך חוגי־נוער רחבים בארץ, ליטול מהם דוגמא. ראש־בית"ר כבר עמד אז בריב חריף עם הנהלת הסוכנות היהודית ועם מנהיגי הישוב הרשמי, וביחוד עם מנהיגי־הפועלים, שכבר החלו לפרוס את המסבב של הציונות הגדולה באסיפותם קטנטנות. היו אלה השנים הראשונות של הצה"ר וביתי"ר, שקמו כמחאה על קיצוץ כנפיו של החזון הגדול של ז'בוטינסקי — לאט לאט סללו להם דרך בהכרת אזרחי־הישוב, בודדים הצטרפו אליו מלכתחילה. קומץ־פה, קימץ־שם. ומאהדה פומבית לא נהנו. כי לא רבים מסוגלים לשחות נגד הזרם, והכל הריהו כי הצה"ר וביתי"ר — זוהי הליכה בדרך חשוכה ומחנות־המעצר בתקופות המרובות, שבהן

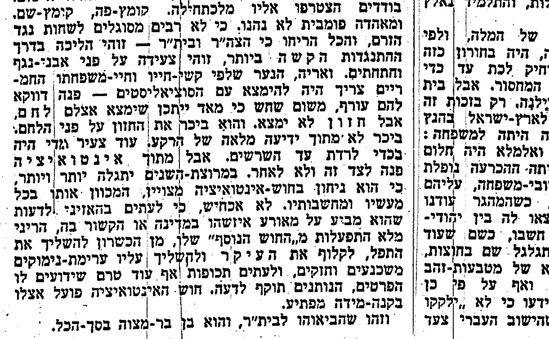

הרב ד"ר י. ש. בן־מאיר פנן שר הפנים / הטביע חותמו על המאבק לתקומת ישראל

היה זה בשנת 1951.

תושבי המדינה היו נתונים לסערת רוחות של הסכם השילומים עם גר־מניה והענין הובא להכרעתה של ה־כנסת. בישיבת המליאה נעשו הרו־חות גובהו המתיצות בין מחנה המ־חייבים לבין מחנה השוללים בחל או־לם־הישיבות, שעה שחברי הבית נק־ראו אחד אחד להביע את דעתם מי לחיוב ומי לשלילה. הם ידעו היטב כי בידם נתונה הכרעה היסטורית.

* * *

כעבור ארבע שנים באתי, או שבתי לארץ־ישראל, מה הן ארבע שנים בי־חייה של אומה, או באין־סוף של קיום לאומים? אבל בין שנת 1938 לבין שנת 1942 התרחשו מאורעות, שבעבקותיהם נוצר עולם חדש ויקמה תקופה היסטורית אחרת הן בשבילנו, היהודים, הן בשביל שמי תבל. המל־חמה הגרמנית השניה, שהיתה נקוד־עים מתהילה, והפכה אף היא לעולמית, השתוללה בכל עזתה. יהדות אירופה כבר היתה שבויה, רו־בה כבולה, בידי עם המשמידים. גו־רלה נחרץ. גם אם „עוצבות" הדמים אך החלו במלאכת ההכחדה. נפתחו חזיתות חדשות באירות, כמעט בכ־ל הים. ואילו היה חלום הציונות מתגשם בנגב אבא ואמא, כי אז היתה ההכרעה נופלת לצד מדינת־קולומבוס, שבה חיו כבר קרובי־משפחה, עליהם אפשר היה להישען בימים הראשונים, כשהמהגר עודנו „ירוק", והעיקר: אמריקה — מוניטין יצאו לה בין יהודי־הגלות כ„מדינת־הזהב". ותמימים רבים חשבו, כשם שעוד יש החושבים עד היום הזה, כי כסף מתגלגל שם בחוצות, וצריך רק להתכופף כדי להרים חופן שם של מטבעות־זהב ושטרי־כסף, דולרים ירוקים, מלוא־היד. ואף על פי כן הכריעו אבא ואמא: ארץ־ישראל, אף שידעו כי לא „לקקו בה דבש" בכוונם בידים ריקות לארץ, שהישוב העברי צעד בה את צעדיו הראשונים.

את הנשמה הציונית, אשר העדיפה את האידיאל על הנוחיות — ירש אריה מאבא ואמא. ביום של שמחה שלו, ודאי יאתה תהילה להם. כל בן מכבד את אביו. אבל אולי מתחת לסף־ההכרה היה רגש זה של תודה לאב, על אשר בחר בארץ־ישראל במקום מדינת־ההזהב של קולומבוס — המורה הגדול נסתלק. נשארנו לבדנו. אברהם יאיר, אשר אף הוא היה, אם כי לא באורח רשמי, בכנוס העולמי דוורשא, נרצח. מפקדנו הראשי, דוד רזיאל, נפל בקרב. אנא אנו באים? איך נמצא את הדרך? כולנו שאלנו שאלות אלו. יש ותשובה לא נמצאה. לעתים, היו התשובות מרובות מדי.

בימים ההם של חיפושי דרך שאל־תי ידידים: היכן אריה בן־אליעזר? זכרתי את דבריו ואת שיחותינו ובטוח הייתי, כי הוא יוכל לתרום תרומה, אולי מן המכריעות, לא רק לבקשת הדרך אלא גם למציאתה. נאמר לי, כי הוא באמריקה. ברוך השם על אשר ניצול, אמרתי בלבי, אך חבל שאינו פה, עמנו.

* * *

כעבור שנה בא אריה לארץ־ישראל. הוא הגיע אלינו כשליחו של הועד להקמת צבא עברי, שהיה במרוצת הימים לוועד העברי לשחרור האומה. מה רבה היתה שמחת הפגישה אחר הפרידה הממושכת! הסתבר, כי, כפי שאנחנו בארץ־ישראל שאלנו: היכן אריה בן־אליעזר, כן הוא בא לש־אול: היכן אנחנו? במלים אחרות, אריה ציפה, אף ממרחקים, למלחמה בשל

יוסף סרלין סגן יו"ר הכנסת

היריב האביר

בשיא בשבע השיא תגנה הכנסת את יום הולדתה החמשה-עשר. לרגל המאורעתותו של בית הנבחרים הציער שלנו נכתב ובעל-פה. כרגיל בהזדמנויות כאלו מפריזים בהערכת ההישגים, מבליטים יתר של המדה את החיוב ומעלימים עין מן השלילה, אם כי המאזן הכללי של הכנסת ממשך 15 שנות קיומה הנהו, ללא ספק, נכונית את הדעת מבחינת עיצוב דמות וצורה לחייבי הפרלמנטריים.

ניתנת האמת להאמר שהמבנה המפלגתי שלנו רחוק מלהיות מקור-ברכה לחיים פרלמנטריים תקינים. רבוי מפלגות אי-הוויתיות. מבלי להחליש במשהו את מא-נגנו בדרך השבע גורם להאדרת הפרלמנ-טריזם, ורבוי הסיעות בכנסת, מטבע הד-ברים, מרבה חלוקי-דעות, מרבה גישות ושונות והערכות שונות לתופעות החבר-כנסת שלנו, שכל שבילי הפרלמנטריזם שלנו נהירין לו, וכפרלמנטרי מנוסה אין החברות על חשבון היריבות. יתירה מ-זו, יריבותו של חתן היובל היא מיוחדת במינה, זוהי יריבות אבירית, ובזה הוא נבדל מרבה ח"כים אחרים, בתכונה זו קנה לו מינה מיוחדת בבית הנבחרים שלנו, שלא כל ח"כ זוכה לכך.

זכיתי יחד עם חתן היובל לשבת 15 שנה בכל הכסאות, ואנו יושבים זה שנים אחדות בנשיאות הכנסת, ואני מוחה ש-אני עוקב לעתים הכוסות בהערצה אחר אותה יריבות אבירית. בה הוא עורך את מאבקיו, לעתים מזומנת מתוך ידיעה ברורה שאין כל סכוי, שהמאבק יוכתר בהצלחה, ולמרות הרגשה זו אין הוא יו-צא משווי המשקל האבירי.

בן-אליעזר נאבק על דעותיו בקולו ה-מתכתי הערב לאוזן ובקשת רחבה של כ-לי-נשק פרלמנטריים, המוסיפים כבוד לו ולכנסת.

עם הגיעו לעצה — מיטב ברכותי וא-שיר שיעוד רבות בשנים ישמיע עצותיו מעל במת הכנסת. כה לחי!

שמואל תמיר

שלוש פגישות

סוף שנת 1943. הידיעות המגיעות מ-אירופה מאשרות את דבר ההשמדה של המישה מיליון יהודים, ואת האיום ה-מיידי על המיליון האחרון.

ירושלים. בדירה צנועה מאוד, וחמימה מאוד, ברחוב אלפסי בירושלים, בה הי-זורר פעם אבא אחימאיר ומשפחתו, גר צעה נציב בית"ר עולין, שהגיע ארצה מן השואה ומערבות סיביר: מנחם בגין, דיעתו, ובכורו הפעוט בנו, על הקיר — תמונת ראש בית"ר. בכניסה, על השולב, מעיל צבאי כבד: אלה הם חדשי השרות הארוכים של מנחם בגין בצבא הפולני, בשרם הרשע השתרור המורמלי שאיפשר את התגייסותו הטוטאלית לפיקוד על עבא-המחתרת.

ובאן יש לציין בסיפוק רב שבין המפ-תעות הרבות שהכנסת זיכתה אותנו, ה-גדולה ביותר, הנעימה ביותר והמרגיזה ביותר, היא דוקא האפתעה במיטור ה-חסים האישיים בין ח"כים מסיעות שונות.

המפתכל מן הצד עלול לתמוה על ה-ישיבה בצוותא במזגון הכנסת מיד לאחר „צהצות לשון" במליאת הכנסת. האפתעה הזה שהכנסת השכילה על אף הסיעות ה-פרובות, על אף חלוקי הדעות ועל אף מאבקים פרלמנטריים „חמים" באוקטובות

זכאי בשולחן הכנסת, לשמור על מידת חברות שיש להתברך בה.

הכנסת יצרה את הפרלמנטרי הישראלי, הייזדע למוג בקרבו, בהופעותיו וביחסיו עם ח"כים אחרים יריבות וחברות גם יחד.

וכשם שיש דרגות שונות ליריבות, כן גם ישנן דרגות שונות לחברות בין ח"כים שונים מסיעות שונות.

דומני שאקלע למטרה אם אומר שחתן היובל חונן בדרגה גבוהה של חברות, רוח מבלי לוותר כמלוא הגימה על מתח היריבות. מבלי להחליש במשהו את מא-בקו לדעותיו, לדרכו, מבלי לוותר אף על אחד מכלי הנשק הפרלמנטריים. כי הזן מיוחד הנתן אחד הפרלמנטריים המנוסים בכנסת שלנו, שכל שבילי הפרלמנטריזם שלנו נהירין לו, וכפרלמנטרי מנוסה אין החברות על חשבון היריבות. יתירה מ-זו, יריבותו של חתן היובל היא מיוחדת במינה, זוהי יריבות אבירית, ובזה הוא נבדל מרבה ח"כים אחרים, בתכונה זו קנה לו מינה מיוחדת בבית הנבחרים שלנו, שלא כל ח"כ זוכה לכך.

זכיתי יחד עם חתן היובל לשבת 15 שנה בכל הכסאות, ואנו יושבים זה שנים אחדות בנשיאות הכנסת, ואני מוחה ש-אני עוקב לעתים הכוסות בהערצה אחר אותה יריבות אבירית. בה הוא עורך את מאבקיו, לעתים מזומנת מתוך ידיעה ברורה שאין כל סכוי, שהמאבק יוכתר בהצלחה, ולמרות הרגשה זו אין הוא יו-צא משווי המשקל האבירי.

בן-אליעזר נאבק על דעותיו בקולו ה-מתכתי הערב לאוזן ובקשת רחבה של כ-לי-נשק פרלמנטריים, המוסיפים כבוד לו ולכנסת.

עם הגיעו לעצה — מיטב ברכותי וא-שיר שיעוד רבות בשנים ישמיע עצותיו מעל במת הכנסת. כה לחי!

שמואל תמיר

שלוש פגישות

סוף שנת 1943. הידיעות המגיעות מ-אירופה מאשרות את דבר ההשמדה של המישה מיליון יהודים, ואת האיום ה-מיידי על המיליון האחרון.

ירושלים. בדירה צנועה מאוד, וחמימה מאוד, ברחוב אלפסי בירושלים, בה הי-זורר פעם אבא אחימאיר ומשפחתו, גר צעה נציב בית"ר עולין, שהגיע ארצה מן השואה ומערבות סיביר: מנחם בגין, דיעתו, ובכורו הפעוט בנו, על הקיר — תמונת ראש בית"ר. בכניסה, על השולב, מעיל צבאי כבד: אלה הם חדשי השרות הארוכים של מנחם בגין בצבא הפולני, בשרם הרשע השתרור המורמלי שאיפשר את התגייסותו הטוטאלית לפיקוד על עבא-המחתרת.

ובאן יש לציין בסיפוק רב שבין המפ-תעות הרבות שהכנסת זיכתה אותנו, ה-גדולה ביותר, הנעימה ביותר והמרגיזה ביותר, היא דוקא האפתעה במיטור ה-חסים האישיים בין ח"כים מסיעות שונות.

המפתכל מן הצד עלול לתמוה על ה-ישיבה בצוותא במזגון הכנסת מיד לאחר „צהצות לשון" במליאת הכנסת. האפתעה הזה שהכנסת השכילה על אף הסיעות ה-פרובות, על אף חלוקי הדעות ועל אף מאבקים פרלמנטריים „חמים" באוקטובות

שמואל תמיר

שלוש פגישות

סוף שנת 1943. הידיעות המגיעות מ-אירופה מאשרות את דבר ההשמדה של המישה מיליון יהודים, ואת האיום ה-מיידי על המיליון האחרון.

ירושלים. בדירה צנועה מאוד, וחמימה מאוד, ברחוב אלפסי בירושלים, בה הי-זורר פעם אבא אחימאיר ומשפחתו, גר צעה נציב בית"ר עולין, שהגיע ארצה מן השואה ומערבות סיביר: מנחם בגין, דיעתו, ובכורו הפעוט בנו, על הקיר — תמונת ראש בית"ר. בכניסה, על השולב, מעיל צבאי כבד: אלה הם חדשי השרות הארוכים של מנחם בגין בצבא הפולני, בשרם הרשע השתרור המורמלי שאיפשר את התגייסותו הטוטאלית לפיקוד על עבא-המחתרת.

ובאן יש לציין בסיפוק רב שבין המפ-תעות הרבות שהכנסת זיכתה אותנו, ה-גדולה ביותר, הנעימה ביותר והמרגיזה ביותר, היא דוקא האפתעה במיטור ה-חסים האישיים בין ח"כים מסיעות שונות.

המפתכל מן הצד עלול לתמוה על ה-ישיבה בצוותא במזגון הכנסת מיד לאחר „צהצות לשון" במליאת הכנסת. האפתעה הזה שהכנסת השכילה על אף הסיעות ה-פרובות, על אף חלוקי הדעות ועל אף מאבקים פרלמנטריים „חמים" באוקטובות

אליהו לנקין

לאריה ליובלו

(הרהורים בקול רם)

זוכרני אריה, גם אתה כבר בן חמישים! האין במספר שנים זה משום ניגוד לאותה דמות של צעיר חייכני וחביב על הבריות שהתרגלנו לציירה בדמיוננו בעת שחשבנו על אריה בן-אליעזר? כיום הנך איש בעל מעמד מכובד במדינה: חבר הכנסת, סגן יושב-ראשה, ממנהיגיה המוכרים של הנוער התורני. אין לזלזל במעמד זה שרוך שנים. רשאי אתה להתגיע לעצמך בידיעה כי עבדת במשך שנים אלו, ואם נזכור כי הנעת אין מקומות רבים למשרות מכובדות ולתפקידים חשובים, הרי ערכו של מעמדך במדינה מן הדין כי יעלה בהרבה.

אולם, עם כל הכבוד למעמדך דהיום, תרשה לי, אריה, להזכור בימים עברו, כאשר לא הייתה לך עמדה כה נכבדה במדינה והיית כמעט בלתי ידוע לבריות. ולזכותך, יאמר, אריה. — באותה שנת 1943, כאשר נטלת חלק פעיל בהכנות לקראת המרד של המארגן הצבאי הלאומי, התנסית כבר בחיי אישי־ציבור „בעולם הגדול". החליפה ומבצעה־השרד כבר לא היו זרים לך, טעמת מחיי־נוחות ולמרות זאת, הצטרפת למחתרת ככל שאר הבחורים בעלי־מכנסי־החאקי־הקצרים. ודאי ברור היה לך כי בשעה שתחמצת על הצהרת המרד — נסתיימו חייך הציבוריים ה־לגיטימיים". הקץ לקבלות פנים המפוארות באשכי־שם בארצות הברית בהם נאמת נאומיך, לפגישות בציבור, לנסיעות מניר ורוץ לשיקאגו ולוואשינגטון, לעבודה ב־משרד נוח עם מזכירות וטלפונים וכד'. ודאי לא השלים עצמך כי תוכל להמשיך בצורת־חיים זאת ללא הפרעות. ובכל זאת, השלכת מאחוריך גוון את כל הברק שבחייך בארצות הברית ונכנסת למחתרת ללא היסוס ומשם... לבית הסוהר הבריטי ומחנות המעצר בגולות, יחד עם מאות לוחמים ממך.

ושוב נפסק ביניכם המגע היום־יומי, ממעט לשנה תמימה. עד שנתראינו במעצר בגולות, וכשם שבהתוש כך גם במעצר — הנית על המרד, על מלחמת אחיך בארץ ב...על יציאה לתוש בהערצה את תפקיד ה־סופרווייזר" שמלאת במחנה. תפקיד דובר המחנה כלפי המפקדים הבריטים והממונים עליהם כי נראה אותם אחראים למצרך מחדש, שהרי שייך הנך למנהיגי המחתרת מתחים כי נראה אותם אחראים למצרך העבריית ושומה עליהם לדאוג לבטחונך. והצרפתים הביאו שעתנזו זו והתיחסו אליה את היום ההוא בגמל הצבאי של צרפת — סולון, כאשר התקרבה אנית קרב צרפתית אל חרציף ובין הקציניים הצרפתיים שירדו אליה חיית אתה אריה, בבגד אזרחי, איש־מחתרת עבריית, אסיר בורח שהגיע באניה צבאית צרפתית מגיבריטי לפי תור־נגד השלטון הבריטי ש־20 השנים לתכ־ריותו הגנגו בעצם ימים אלה.

מה טוב לך, אריה, שהיום, עשרים שנים לאחר אותו תאריך, בהגיעך לגיל חמישים, רשאי אתה להתדיע לעצמך ולאחרים כי עברו הימים הם, אך אין מקומות רבים למשרות מכובדות ולתפקידים חשובים, הרי ערכו של מעמדך במדינה מן הדין כי יעלה בהרבה.

אולם, עם כל הכבוד למעמדך דהיום, תרשה לי, אריה, להזכור בימים עברו, כאשר לא הייתה לך עמדה כה נכבדה במדינה והיית כמעט בלתי ידוע לבריות. ולזכותך, יאמר, אריה. — באותה שנת 1943, כאשר נטלת חלק פעיל בהכנות לקראת המרד של המארגן הצבאי הלאומי, התנסית כבר בחיי אישי־ציבור „בעולם הגדול". החליפה ומבצעה־השרד כבר לא היו זרים לך, טעמת מחיי־נוחות ולמרות זאת, הצטרפת למחתרת ככל שאר הבחורים בעלי־מכנסי־החאקי־הקצרים. ודאי ברור היה לך כי בשעה שתחמצת על הצהרת המרד — נסתיימו חייך הציבוריים ה־לגיטימיים". הקץ לקבלות פנים המפוארות באשכי־שם בארצות הברית בהם נאמת נאומיך, לפגישות בציבור, לנסיעות מניר ורוץ לשיקאגו ולוואשינגטון, לעבודה ב־משרד נוח עם מזכירות וטלפונים וכד'. ודאי לא השלים עצמך כי תוכל להמשיך בצורת־חיים זאת ללא הפרעות. ובכל זאת, הצטרפת למחתרת ללא היסוס ומשם... לבית הסוהר הבריטי ומחנות המעצר בגולות, יחד עם מאות לוחמים ממך.

ושוב נפסק ביניכם המגע היום־יומי, כמעט לשנה תמימה. עד שנתראינו במעצר בגולות, וכשם שבהתוש כך גם במעצר — הנית על המרד, על מלחמת אחיך בארץ ב...על יציאה לתוש בהערצה את תפקיד ה־סופרווייזר" שמלאת במחנה. תפקיד דובר המחנה כלפי המפקדים הבריטים והממונים עליהם כי נראה אותם אחראים למצרך העבריית ושומה עליהם לדאוג לבטחונך. והצרפתים הביאו שעתנזו זו והתיחסו אליה את היום ההוא בגמל הצבאי של צרפת — סולון, כאשר התקרבה אנית קרב צרפתית אל חרציף ובין הקציניים הצרפתיים שירדו אליה חיית אתה אריה, בבגד אזרחי, איש־מחתרת עבריית, אסיר בורח שהגיע באניה צבאית צרפתית מגיבריטי לפי תור־נגד השלטון הבריטי ש־20 השנים לתכ־ריותו הגנגו בעצם ימים אלה.

מה טוב לך, אריה, שהיום, עשרים שנים לאחר אותו תאריך, בהגיעך לגיל חמישים, רשאי אתה להתדיע לעצמך ולאחרים כי עברו הימים הם, אך אין מקומות רבים למשרות מכובדות ולתפקידים חשובים, הרי ערכו של מעמדך במדינה מן הדין כי יעלה בהרבה.

אולם, עם כל הכבוד למעמדך דהיום, תרשה לי, אריה, להזכור בימים עברו, כאשר לא הייתה לך עמדה כה נכבדה במדינה והיית כמעט בלתי ידוע לבריות. מבלי להחליש במשהו את מא־בקו לדעותיו, לדרכו, מבלי לוותר אף על אחד מכלי הנשק הפרלמנטריים. כי הזן מיוחד הנתן אחד הפרלמנטריים המנוסים בכנסת שלנו, שכל שבילי הפרלמנטריזם שלנו נהירין לו, וכפרלמנטרי מנוסה אין החברות על חשבון היריבות. יתירה מ־זו, יריבותו של חתן היובל היא מיוחדת במינה, זוהי יריבות אבירית, ובזה הוא נבדל מרבה ח"כים אחרים, בתכונה זו קנה לו מינה מיוחדת בבית הנבחרים שלנו, שלא כל ח"כ זוכה לכך.

זכיתי יחד עם חתן היובל לשבת 15 שנה בכל הכסאות, ואנו יושבים זה שנים אחדות בנשיאות הכנסת, ואני מוחה ש־אני עוקב לעתים הכוסות בהערצה אחר אותה יריבות אבירית. בה הוא עורך את מאבקיו, לעתים מזומנת מתוך ידיעה ברורה שאין כל סכוי, שהמאבק יוכתר בהצלחה, ולמרות הרגשה זו אין הוא יו־צא משווי המשקל האבירי.

בן־אליעזר נאבק על דעותיו בקולו ה־מתכתי הערב לאוזן ובקשת רחבה של כ־לי־נשק פרלמנטריים, המוסיפים כבוד לו ולכנסת.

עם הגיעו לעצה — מיטב ברכותי וא־שיר שיעוד רבות בשנים ישמיע עצותיו מעל במת הכנסת. כה לחי!

שמואל תמיר

שלוש פגישות

סוף שנת 1943. הידיעות המגיעות מ־אירופה מאשרות את דבר ההשמדה של המישה מיליון יהודים, ואת האיום ה־מיידי על המיליון האחרון.

ירושלים. בדירה צנועה מאוד, וחמימה מאוד, ברחוב אלפסי בירושלים, בה הי־זורר פעם אבא אחימאיר ומשפחתו, גר צעה נציב בית"ר עולין, שהגיע ארצה מן השואה ומערבות סיביר: מנחם בגין, דיעתו, ובכורו הפעוט בנו, על הקיר — תמונת ראש בית"ר. בכניסה, על השולב, מעיל צבאי כבד: אלה הם חדשי השרות הארוכים של מנחם בגין בצבא הפולני, בשרם הרשע השתרור המורמלי שאיפשר את התגייסותו הטוטאלית לפיקוד על עבא־המחתרת.

ובאן יש לציין בסיפוק רב שבין המפ־תעות הרבות שהכנסת זיכתה אותנו, ה־גדולה ביותר, הנעימה ביותר והמרגיזה ביותר, היא דוקא האפתעה במיטור ה־חסים האישיים בין ח"כים מסיעות שונות.

המפתכל מן הצד עלול לתמוה על ה־ישיבה בצוותא במזגון הכנסת מיד לאחר „צהצות לשון" במליאת הכנסת. האפתעה הזה שהכנסת השכילה על אף הסיעות ה־פרובות, על אף חלוקי הדעות ועל אף מאבקים פרלמנטריים „חמים" באוקטובות

מ. גורין

ידידות שנקשרה ב...אזיקים

(בשורה אחרונה השלישי משמאל: אריה בן־אליעזר)

אסירי מלחמת העבודה העברית מהרצליה — בין חבריהם — לאחר שחרורם

א.

היכרות מוזרה היתה ביניהם.

לא אזכור אם היתה זו שוטר בריטי, או יהודי ששירת את הבריטים במוסדי של שוטר „פלשטינאי". היה זה לפני שלוש עשרות בשנים, בעיר טנורי, בהרצליה. „הציר" שוטר את האחד (בפני חשני?) בעצם, לידי של השני, וקשר את ידו השמאלית של בחור צעיר לידי הימנית בכבלים. בחור נלהב, בעל טמפרמנט סוער, שאף בתוך שנדר הבולשת לא ישב במנוחה. כך טלטל את ידי עד כדי כאב תוך בקשת סליחה... והמשיך לטלטל.

כך „נקשרה" הידידות, והיא התחדקה בלילת הראשון ב„קישלה" (כלא) ביפו, „בורש" (מוזון בית הסוהר) ע"י „בורש" קלחה השיחה על סדרי בית סוהר בארץ, כאל השכל ז'ל. למוסירין — שמואל כץ. אותן הזכויות חדיפלומטיות, ואריה נתנ במכוניות הנציגות, מלאת נשק ומעלית דגל בריטי שאליו מצדיעים משמרות בריטיים המוצפים נשק...

ב.

אריכה הדרך לחרות. מנחם בגין עושה אותה מפולגת, דרך ערבות סיבירית, תוך כסור ורעב וצמא וחולי כשטר אלקי צבאות ישראל שומר עליו למען יעודו — חידוש המדת שדשך. גם אריה, אריכה לו הדרך. רומנית, פולנית, נדדך על פני אירופה עד שמגיע לארצות־הברית ויחד עם הלל קוק, שמואל מרלין, ירמיהו הלפרן, יצחק רוזין ועוד זיבוטינסקי מקי־מים את הועד לשחרור האומה החוא.

אריה זכה להיות שליחו של הועד לארץ, כדי לשים את חרב המלחמה בידיו של מנחם בגין.

הגחלת שעמדה לדעוך התלקחה שוב. ובינתיים נדידה אימתה. אזכור אותו ערב טוריים.

ג.

מאז הלילה הראשון בכלא יפו, גרס אריה: — בני אדם נולדים בלי אזיקים וכך עליהם להשאר. תקפה עלי פקודת מעקרת הא.צ.ל. להשמיד את ח"דאר ח' זקסי" מיד עם פיענוחו והתשובה עליה. יש ואני מצטער שלא יכולתי לסדר „סיקס" ולשמוע על דיוישותיו התכופות של אריה „מצות את כל הדרכים לשחרורו". בתוקף תמקציי סתרי לעורך הדין ס. ליגנסקי והוא באחת: — „עד מוצאת המלך אגיע".

אריה חרק שן ולא הסיר את האזיקים מעל ידיו, עד... שמועצה המלך הבריטי

לאריה בן אליעזר

במלאות לו 50 שנה
ברכת כה לחי!

מרכז תנועת החרות
וסיעתה בכנסת

לאריה בן אליעזר

סגן יו"ר הכנסת

מיטב הברכות
ליובלך ה־50

ההנהלה העולמית
של ברית חרות הצה"ר

לאריה בן אליעזר

מיטב הברכות
ליובלו החמישים

שלטון בית"ר
נציבות בית"ר
בארץ - ישראל

לסגן יו"ר הכנסת

מר אריה בן־אליעזר

ברכות
ליובלו ה־50

הועד הפועל
של הסתדרות העובדים הלאומית
מרכז קופת חולים לעובדים לאומיים
„סלע" חברת שיכון בע"מ

לסגן יו"ר הכנסת
וחבר הנהלת תנועת החרות

מר אריה בן־אליעזר

שפע ברכות בהגיעך ליובל החמישים
בריאות והצלחה בכל פועלך

מרכז הספורט הארצי לבית"ר
מרכז הכדורגל לבית"ר ישראל
והועדות הארציות לאיגרוף,
כדור־סל, אטלטיקה קלה
וטניס־שולחן ליד מרכז בית"ר
קבוצות הכדורגל של בית"ר:

ירושלים	גני־תקוה
תל־אביב	נדרה
נתניה	דימונה
רמלה	הרצליה
כפר עקרון	זכרון־יעקב
נהריה	חדרה
עכו	טבריה
צפת	טירת־הכרמל
באר־שבע	יהוד
בית־ליד	כפר־סבא
בנימינה	מגדיאל
חולון	מגדל העמק
חיפה	מחנה יהודה
לוד	נס־ציונה
מזכרת־יהודה פ"ת	עתלית
קרית־אונו	עין־הכרם
קרית שמונה	קרית־טבעון
אופקים	ראשון לציון
אשדוד	ראש־העין
אשקלון	רכסים
אור־יהודה	רמת־גן
בית־דגון	רמת־השרון
בת־ים	רחובות
בת־שאן	שעריה פ"ת
בת־שמש	תל־חנן — נשר

למר אריה בן־אליעזר

שלוחה ברכה נאמנה
ביום חגו

מרכז צעירי חרות

לאריה

ליובלו - אבי געזונט
חברי המפקדה
של הארגון הצבאי הלאומי

למר אריה בן־אליעזר

חבר המפקדה ומראשי הועד לשחרור לאומי בארה"ב

ברכות לבביות
ליום חגו

ברית חיילי האצ"ל

לסגן יו"ר הכנסת

מר אריה בן־אליעזר

תושב עירנו

ברכות חמות
ליובלו החמישים
כה לחי!

א. קרינ'צי
ראש העיר

סגן יו"ר הכנסת

מר אריה בן־אליעזר

ברכות לבביות ואחולים
ליום חגו

נעם לאונר
ראש עירית ראשון לציון

למר אריה בן־אליעזר

סגן יו"ר הכנסת
ברכות מאליפות ליובלו

בית הנס פרוץ

לסגן יו"ר הונסת

מר אריה בן־אליעזר

שלוחה ברכה נאמנה
ליובלו החמישים

בנימין לזר

למר אריה בן־אליעזר

סגן יו"ר הכנסת

ברכות נאמנות
בהגיעך לגיל 50

ליאו גולדברג

לסגן יו"ר הכנסת

מר אריה בן־אליעזר

שפע ברכות
ליובלו החמישים

עו"ד מקס זליגמן

ב"ה
לדגול באדריכלי המרד והתקומה
לסגן יו"ר הונסת

אריה בן־אליעזר נ"י

בהגיעו לשנת היובל —
ברכתנו ותפילתנו

שיחייהו ויקיימהו ויגיעהו ה' ל„גבורות", למען יזכה לחוג
את השלמת „המלאכה" בירושלים עיר־הקודש במהרה בימינו.

אחדות־ישראל
הועד המרכזי

למר אריה בן־אליעזר

סגן יו"ר הכנסת
וחבר הנהלת התנועה

מיטב ברכותינו ליובלך

ברית נשים חרות בישראל

לסגן יו"ר הכנסת

מר אריה בן־אליעזר

בהגיעו לגיל 50
מיטב הברכות

חוג יוצאי הצה"ר בית"ר
רומניה

לידידנו

אריה בן־אליעזר

ליובל החמישים
ברכות נאמנות — כה לחי!

אסתר ואלכסנדר רפאלי

לאריה בן־אליעזר

סגן יו"ר הכנסת

ברכות מקרב לב
ביום חגך

אבנר ארליך ומשפחתו

לסגן יו"ר הכנסת

מר אריה בן־אליעזר

מיטב הברכות
ליובלו החמישים

משפחת בנצינברג

לסגן יו"ר הכנסת

מר אריה בן־אליעזר

מיטב הברכות
ליובלו החמישים

גלריה ישראל

לסגן יו"ר הכנסת

מר אריה בן־אליעזר

הלוחם והחייל לתקומת ישראל
ברכות מקרב לב ליובלו

עו"ד דב מילמן
עו"ד מנחם ברגר

למר אריה בן־אליעזר

סגן יו"ר הכנסת
ברכות מקרב לב
להגיעו לשנת היובל
כה לחי!

י. אייפרמן
משרד לתיירות „אטלס"
נתניה

לסגן יו"ר הכנסת

לאריה בן־אליעזר

ברכות לבביות
ליובלו החמישים

מלון סבוי
יונתן בן־צבי ומשפחתו

לסגן יו"ר הכנסת

מר אריה בן־אליעזר

שלוחה ברכה נאמנה
ליובלו החמישים

נסים ג'יברי ומשפחתו

לאריה בן־אליעזר

סגן יו"ר הכנסת
הלוחם והחיל לתקומת ישראל

ברכות מקרב לב
ליובלו

משפחת פלוטקין

לידידנו

אריה בן־אליעזר

איחולים לבביים
ליובלו החמישים

משפחות קופמן רענן

למר אריה בן־אליעזר

סגן יו"ר הכנסת
הלוחם האמיץ לשחרור ישראל

שלוחות ברכות
ליובלו החמישים

ישראל פשטיצקי ומשפחתו

לסגן יו"ר הכנסת

מר אריה בן־אליעזר

מיטב הברכות
ליובלו החמישים

מ. קפליצקי

לידידנו

אריה בן־אליעזר

מיטב הברכות
ליובלו החמישים

יוסף קרמרמן ומשפחתו

לאריה בן־אליעזר

סגן יו"ר הכנסת

ברכות לבביות
ליום חגו

עמליה ומנחם שיף

למר אריה בן־אליעזר

סגן יו"ר הכנסת

איחולים לבביים
ליובלו החמישים

עו"ד יורם ארידור
עו"ד אריה בן חרוץ
עו"ד שלמה גולוד
עו"ד אסף גולדברג
עו"ד שמואל מינצר
עו"ד אברהם נאמן
עו"ד יצחק פגלין
עו"ד שמואל תמיר.

לסגן יו"ר הכנסת

מר אריה בן־אליעזר

איש ההדר והתגר
ברכות נאמנות ליובלו

עו"ד יצחק אלמדון
עו"ד שמואל אמסטר
עו"ד חיים גלעד
עו"ד אריה מרינסקי
עו"ד משה נחשון
עו"ד דניאל פוטשבוצקי
עו"ד מנחם פלדי

לסגן יו"ר הכנסת

מר אריה בן־אליעזר

מיטב הברכות
ליובלו החמישים

יעקב באומן
יצחק מיטלמן
נחמן שטרן
שלמה הרפז

לסגן יו"ר הכנסת
וחבר הנהלת התנועה

מר אריה בן־אליעזר

ליובלו החמישים
אחולים לבביים

מי יתן ותזכה לשלמות המולדת

דוד אבוקסים	צבי ליבל
לאון אלי	שמשון ליסין
יהושע ביקור	אשר מיאסניק
יהושע בלט	יחזקאל מנשה
מנחם בן־לולו	יעקב נתן
אפרים גוטויין	חנניה סבח
יעקב דגני	רוברט רובנוב
יהודה חמו	אבא שורץ
משה כהן	ומשפחותיהם

לסגן יו"ר הכנסת

מר אריה בן־אליעזר

בהגיעו לגיל העצה
מיטב הבכות והאיחולים

אליעזר אדלשטיין־שנול	דוד מלמדוביץ
חיה ואלימלך אוסטר	מנחם מרקוספלד
משה אריאלי	משה פלזנשטיין
יהושע בורשטיין	משה פריים
אריה גולדין	בנימין קליינמן
שמואל דויטש	ד"ר חנן קאופמן
צבי הולצמן	זאב קמפלר
אברהם וינרייך	כתריאל רוזנבלום
יעקב זמר־טוב	אברהם שדמון
יצחק ילין	אלימלך שחורי
אביאל כץ	אריה שפרכמן
שלמה מלחי	ומשפחותיהם

לסגן יו"ר הכנסת

מר אריה בן־אליעזר

וחבר הנהלת התנועה

תלמידו הנאמן של ראש בית"ר
ומגשים דרכו

ברכות לבביות ליובלו החמישים

יעקב אבוטבול	מרקו לוי
ארמונד אבוקסים	מאיר סבח
אלברט אוחנא	שבת סכסומוביץ
מורים איבג'	יצחק ענבי
שמואל אלקובי	משה פלישון
מרדכי אפלבוים	יוסף צבי
אהרן בנפשהיאן	אברהם קלו
מאיר הרשטיין	דוד שטרן
משה טצור	יהודה שמאי

ומשפחותיהם

למר אריה בן־אליעזר

סגן יו"ר הכנסת

ברכות מקרב לב
להגיעו לגיל החמישים

תנועת החרות
סניף קרית־אונו

ד"ר יואב כהן
רופא משפחה

052-7654321

רח' הרצל 14, תל אביב

שרה לוי-אברהם
עורכת דין

רח' דיזנגוף 88, קומה 5
תל אביב 6433221
טל' 03-5271900

מרפאת שיניים
חיוכים בריאים

ד"ר נועה שפירא
רחוב הגפן 3, דירה 7
ירושלים 9412305
טלפון: 02-6789012

אולפן לנהיגה
מורה: אבי גולן

רכב הלימוד: מאזדה 3
טל' 054-3344556

מכון יופי "הדר"
מספרה לגברים ולנשים

שדרות ירושלים 22, באר שבע
טלפון 08-6234567

ד"ר יעל שמיר
רופאת עור ומין

רחוב הגפן 3, דירה 7
ירושלים 9412305
טלפון: 02-6789012

רפואה * משפט * קולנע * בולים * שחמט * רדיו

במערכות משפט

מאת עו"ד יוסף סיני

תפקידים בלתי שגרתיים של לשכת עורכי־הדין

ביום ג' הבא עלינו לטובה תתקיים "מגה בחירות למוסדות לשכת עוה"ד. בזה יום־הדין על ציבור המשפטנים בארץ להרהר לא רק על עניני דיומא של מקצוע ופרנסה, אלא גם על התפקידים הבלתי שיגרתיים המוטלים על הלשכה.

אם מקצוע עריכת־דין רוצה להיות ראוי לכינוי "מקצוע מכובד", יש לדאוג לא רק לאינטרסים המקצועיים בלבד. לא על הלחם לבדו יחיה עורך־הדין. יש לדאוג גם, ואולי בעיקר, לרמתם התרבותית של בעלי מקצוע זה.

משפט אין לומדים כלאחר יד. אין זה פנקסנות או קצרנות. כשם שרפואה ומדעי הטבע, כן גם משפט יש ללמוד באופן יסודי. רופא שטחי ילמוד שטחי — שניהם מסוכנים לציבור.

לדאבוננו, דור המשפטנים הצעיר שלנו רבים מהם אינם לומדים אלא לשם הבחינות. כדי לעבור בחינות אפשריות. כמעט בכל מפלגה שורר "נומוס קלאוזוס" לא פחות חמור מאשר אצל הגויים כלפי היהודים. האמת היא, כי עשרות עורכי־דין מוכרחים לעזוב את חיקיהם ולקר חותיהם ולעבוד לטובת הכלל, אבל אין מי שנוקף להם! אולי שר המשפטים יתן לנו את כתובת המשרד המקבל עורכי־דין לעבודה ציבורית?

היו זמנים שאלו אשר עסקו בעניני הכלל עשו זאת שלא על מנת לקבל פרס. על אלה נאמר שם "עוסקים בצורכי ציבור באמונה". תקופה "בט לנים" זו חלפה ועברה מן העולם. היום עבודה ציבורית נחשבה ל"ביזנס". וכדי להתקדם בענף זה, יש צורך במרפקים, פרוטקציה וגיבוי חזק. לשון אדם עוד לא הכיאו כל עס זהב. הצעה לקבל משרת ציבורית, ועוד טרם התפרסמה מדעה בעתון שדרוש מוצ מך לכנסת או לכהונת שגריר, מיניים אלה נעשים בחדרי חדרים. והכיבודים מתחלקים לפי מפתח מסויים. כאן אין קובע הכשרון דוקא, זהו שטח של קומבינציות: שר הבריאות אינו חייב בארץ לאיזה סוג של מסחר או תיוון או טיפול בעניינים שיגרתיים, שאינם משפטי; גם לא מן הנמנע ששר המשפטים יוכל להיות רופא. בוודאי זרוזים חכמה, כמו עבודה במאבו או שתדלנות במשרדי הממשלה ו' כדומה. אם עורך־דין שלנו ידע רק כיצד להגיש חביעה או לעשות עיקול או כיצד לייסד חברה אצל רשם החברות — גיע למצב עלוב ושבוב. אם כל חכמתו של עורך־דין תהיה לדעת מתי יש לשלם מס קנייה ומתי אין לשלם מס שבח — כלום אדם כזה ייחשב בעל השכלה אקדמאית? אם העיקר אצלו אינו אלא מקצוע ופר נסה — במה הוא עדיף על חנווני? אם עורך־דין אינו יותר מאשר בעל מלאכה, אין מעמדו עדיף על מעמדו של שרברב. אם קובעת רק יד־יעה מקצועית, אזי חשיבותו של חייט טוב או טבח טוב אינה נופלת מחשיבותו של רופא־שיניים טוב. כבר מזמן העלו את הרעיון לייסד אקדמיה לחייטות שתעניק לחייט מצטיין תואר "דוק טור". אם המקצוע הוא העיקר, הרי גם סנדלרות ופחחות הוא מקצוע.

אקדמאי הוא קודם כל אדם בעל השכלה רחבה בכל השטחים. מי שמכיר את חוק השטרות ומעולם לא קרא ספר על פילוסופיה או היסטוריה של המשפט, אזי התואר האקדמאי שלו הוא תואר סרק. מי שרחוק מספרות כללית ועברית, אמר השופט חשין המנוח, לא ייחשב פרקליט יהודי משכיל. כשם שמוסיקאי אינו אדם סטיים בחינות בקונסרבטוריה בלבד, כן גם מבחינות בלבד באוניברסיטה לא יצמח מעמד של אינטליגנציה. מעמד עורכי־הדין ברוטיה הסרה אדמה היה מרכז חיי החברה ומעמד התווך של חיי התרבות במדינה. הפרקליט הנודע גרוזנברג היה קודם כל סופר מחונן ואדם תרבותי בעל שאר רוח, ורק אחרי כן עורך־דין. הוא היה אומר, כי סעיפי החוק הם כלי ריק, ורק בחכמת החיים אפשר למלאם תוכן מחשבתי ואנושי. מי שאינו מבין את החיים ובעיות החברה, גם לא יבין את הסעיפים. מכאן שיש להזהיר בכל החומרה: אם הלימודים לא יעסקו להיות למראית עין בלבד, יגדל אצלנו דור של בורים ועמי הארץ.

שאלה זו כרוכה בעוד שאלה. לא כל צורת המורים באוניברסיטה הוא בעל שיעור קומה שבכוחם להלהיב את הנוער ולנטוע בו אהבה למדע הגות. אצלנו אין למרצים רבים מה להציע לסטודנטים. מטעם הרוחני הוא דל. אין להם עבר מדעי, ורק בדרך מקרה או פרוטקציה הם קיבלו קטדרות. יש כאלו שכל תורתם אינה אלא לימוד של תקדימים אנגליים. ואצלם מצליח רק אותו סטודנט שיודע על פה את שמות הצדיקים. ואפילו אם יודע את ההלכה, אולם נשכח מלבו שם המשפחה של התובע או הנתבע — דבר שלא צריך להיות איכפת לשר בר־דעת — הוא עלול להיכשל. לעומת זאת, מורי ורבי הפרופ' הרמטי ו. סינאיסקי, מרצה בחוק האזרחי העניק את הציון הטוב ביותר לסטודנט שלא חשיב כהלכה על כל שלוש השאלות של הבחינה. לא התשובה הקונקרטית היתה אצלו העיקר, אלא רמת המחשבה. — אם אצלנו קיימת ריקנות כזו בקרב מרצים — מה לדרוש מן התלמידים? אין התפוח נופל רחוק מן העץ.

הלשכה חייבת לדאוג לבדק־בית בשטח זה. אין זו שאלה של חזון

בממלכת הבד

בעריכת שמואל אור

חזון חיפודי שעמד לרשותנו היה רב עצום. הוא הסתכם ברצון טוב ובלהט יצירה. אך עד מהרה נוכחנו לדעת כי בכך לא די. גייסנו לעזרתנו "יועץ פינג־סי", את מר ראובן שנקר. אולם בעצות בלבד קשה היה להתחיל בעבודה, דרושים היום לשם כך גם קצת מזומנים וכפתיון למזמנים דרוש היה מסריט שיבטיח מי־נימום הצאות ומקסימום אמנות וכמובן רוחות לבעל המזמנים. החומר שעליו צריך היה המסריט להתבסס נמצא לנו ליברמן — לבנה.

ועד מהרה היו ידי מלאות עבודה: לה־פוך ספור ילדים למסריט ול„דריי־בוך". שכר הסופרים שולם לצבי לבנה ביד רחבה: בשכר ספורו ניתנה לו הזכות לגייס את כל המושב שלו — נהלל, על מוריו, תלמידיו, שומריו, אכריו, תרנגו־לותיו סוסיו ופרותיו לצורך ההסרטה. ו־אמנם, הוא עשה זאת באמונה ובכושר רב.

כעת חפשנו אחרי מה שנקרא „יהודי עם טובה ומצלמת במושב נהלל. ואם כי לא ברחוב, ואחרי אכזבות רבות ומפח נפש נמצא לנו לבסוף הגואל. חותבי, מר אה־רון ספיבק, לא עמד בפני פתויי בתו וה־דפלומטיה של שנקר וגרד למעני בתו את הסכום האגדתי של —300 לא"י, קרי: שלוש מאות לירות א"י, שאותן הוא השקיע בעסק.

* * *

כך התחלנו. זו היתה עבודת צוות שבה עשה כל אחד כמיטב יכולתו בתחומו הוא והעניק עצה טובה ודעה מוס־מכת או לא מוסמכת בתחומים שאינם שלו. המבצע הכביר הראשון היה רכישת „אפרט". בלומר מכונת צלום. כי אותה קופסא שניתנה ברשות נתן אכסלרוד לא היתה לדעתו כשרה לעבודה כה חשובה כצלום „עודד הנודד". שמועות הילכו כי לחברת החשמל יש מין „אפרט" הנאה ו־היאה להלילות. ואחרי השתדלויות, עמל רב והבטחות יפות לתשלומים נרכשה מ־כונת הפלאים ושוכנה כבוד על גבי „שט־טיב" בצריפו של נתן אכסלרוד בשכונת מונטפיורי. באותו צריף עצמו נבנתה גם „לבורטוריה" — קרי מעבדה — שתוכננה על ידי מר צבי גולדין — גורן. „לבור־טוריה" זו היתה כה מרשימה, שהעתונאי שלמה בן ישראל, הוא מעורכי ה„מאר־ועדעס" ואז חלרץ הספרות הבלשית אי"י, כתב עליה מאמר נלהב בשם „מסתרי ה־חדר הרטוב".

צילומים החלו. אמנם טרם נשל־מה כתיבת הדרי־בוך, אך למי היו זמן וסבלנות לחכות להשלמתו: סיימתי כתיבתו עם תום הצלומים, שהתלו בשעה טובה ומוצלחת במשוב נהלל. ואם כי לא רמת־גן שהתאים כפרי, הן בלהיכותיו והן בלבושו, הופיע למגינת שלו, שדהרו על סוסיהם האבירים לצורך לבי לצלום בכל הדר תפארת בגדי השבת והחול, מגולח כתחן ביום חופתו הקולנועית של שנקר וגרד למעני בתו את הסכום האגדתי של —300 לא"י, קרי: שלוש מאות לירות א"י, שאותן הוא השקיע בעסק.

* * *

כך התחלנו. זו היתה עבודת צוות שבה עשה כל אחד כמיטב יכולתו בתחומו הוא והעניק עצה טובה ודעה מוס־מכת או לא מוסמכת בתחומים שאינם שלו. המבצע הכביר הראשון היה רכישת „אפרט". בלומר מכונת צלום. כי אותה קופסא שניתנה ברשות נתן אכסלרוד לא היתה לדעתו כשרה לעבודה כה חשובה כצלום „עודד הנודד". שמועות הילכו כי לחברת החשמל יש מין „אפרט" הנאה ו־היאה להלילות. ואחרי השתדלויות, עמל רב והבטחות יפות לתשלומים נרכשה מ־כונת הפלאים ושוכנה כבוד על גבי „שט־טיב" בצריפו של נתן אכסלרוד בשכונת מונטפיורי. באותו צריף עצמו נבנתה גם „לבורטוריה" — קרי מעבדה — שתוכננה על ידי מר צבי גולדין — גורן. „לבור־טוריה" זו היתה כה מרשימה, שהעתונאי שלמה בן ישראל, הוא מעורכי ה„מאר־ועדעס" ואז חלרץ הספרות הבלשית אי"י, כתב עליה מאמר נלהב בשם „מסתרי ה־חדר הרטוב".

פספוס כפיו של אביו הרוחני: חיים הלחמי

„שקט" הנה לבנו לא היה כלל וכלל שקט. התחכמנו וביימנו את „ההדיוט" שלו על מונטפיורי, היא כה התלהבה ממשחקה עד שיצאה מתחום ראייתה של המצ־למה והמשיכה לשחק גם אחרי גמר הצילום.

* * *

בינתיים אפס הכסף. הקמת המעבדה גזלה מרבית הכספים. ו־לשחקנים המקצועיים יש לשלם, אמנם לא רבים היו: ארבעה בלבד, שפרה אשמן ז"ל, מנחם גנסי ז"ל, ויבל"ת משה תורגל ושמעון פינקל. את רעיתי דבורה הלחמי איני מונה, כי לה נשארנו חייבים עד היום הזה. השחקן הראשי, בפני מצלמה. ובחיות לפניה במה רחבת ידיים ומלאת השראה כשדרה בשכונת מונטפיורי, היא כה התלהבה ממשחקה עד שיצאה מתחום ראייתה של המצ־למה והמשיכה לשחק גם אחרי גמר הצילום.

* * *

בינתיים אפס הכסף. הקמת המעבדה גזלה מרבית הכספים. ו־לשחקנים המקצועיים יש לשלם, אמנם לא רבים היו: ארבעה בלבד, שפרה אשמן ז"ל, מנחם גנסי ז"ל, ויבל"ת משה תורגל ושמעון פינקל. את רעיתי דבורה הלחמי איני מונה, כי לה נשארנו חייבים עד היום הזה. השחקן הראשי,

היו זמנים

חמישה פרטים ישראליים נמצאים עתה בתהליך של יצור. ארבעה פרטים אחרים הושלמו. מצפים לתורם להסרטה על הבד הישראלי.

אם היית מספר זאת לפני 31 שנים ליהודי מן הרחוב — היה צוחק לך כפרצוף. רק שלושה דון־קישוטים, כמאי, צייר וצלם, היו מקבלים זאת כמובן

מאליו. השלושה — חיים הלחמי, צבי גולדין ונתן אכסלרוד, עמקו באותם היממים פרטים ישראליים ראשונים עודד הנודד (בתמונה למעלה): הנבור — עודד פבזנר). להלן פיפור יצורו של סרט חלוצי זה. — כפי שהוא מפופר בפיו של אביו הרוחני: חיים הלחמי.

בולים ובולאים

— בעריכת חיים לנגלבן —

בולי שקספיר

מלבד נושא הכתר — מהווים גם את הסדרה הראשונה בת 5 בולים שהוצאה ע"י הדואר הבריטי מזה 35 שנה והסדרה השניה שהוצאה אי פעם.

הוצאת בולים זאת, תלווה ע"י מספר הקלות, אשר תבטאנה את תמיכתו של הדואר הבריטי לפסטיבל שקספיר, ה־מאורע האומנותי הגדול ביותר השנה בארץ זו.

ביום ההוצאה יקוים שרות מיוחד ותו־צא מעטפת יום ראשון מיוחדת שצויירה אף היא ע"י דוד ג'נטלמן ותשלח לפי כתבתו ישר מסטרטפורד, בעיר בה נולד שקספיר בשנת 1564.

לרשות הצבור תיבות דואר למטרות בו־לאיות מיוחדות בלמעלה מ־40 ערים, יו־תר מאי־פעם.

מלבד מכירתם הרגילה במשרדי הדו־אר, תוצא למכירה כל הסדרה בצורה או־מנותית, אשר תכלול פרסים טכניים ו־אומנותיים של הבולים.

מתוך ההכרה בעובדה, כי הענין בבו־לים אלו יהיה רב מאוד, בעיקר בחו"ל, יוצעו מחירים מיוחדים לקונים, תמורת השרות למעטפות יום ראשון תנתן הנחה לקניה למעלה מ־20 מעטפות.

התמונות של הבולים, הן צלומים של חיתוכי עץ, זוהי טכניקה מיוחדת, בה השתמש הצייר בהצלחה מרובה. בחיתו־כים נראות הדמויות כשהן מוצבות על במות זעירות בתפאורות של המאה ה־16, בתים ומבצרים. בצבעים הבהירים וברקע הכהה, הביא הצייר לידי ביטוי את ה־נגוד שבין צבעי הבמה, התלבושת והד־מויות לבין המעטפות הלבנות. בבול בע־רך נקוב של 3 פ' נראים דמויותיהם של פק וברוטוס בראש החמור שלו, הבול השני בערך של 6 פ' מראה את פסטה הליצן, על הבול של שילינג ו־3 פ' נר־אים רומיאו ויוליה בסצנת המרפסת ה־מפורסמת בבול, נוסף בן שילינג ו־6 פ' נראה הנרי ה־5 כשהוא מחפלל באהלו ה־ערב אג'נקורט. הבול האחרון בן שני שילינג ו־6 פ', הוא כאמור בסגנון שונה כאן האומנים השתמשו בטכניקה של חי־תוך קו. הבול מראה את המלך כשהוא מהרהר, ובידו גלגלתו של אריך.

הבולים יודפסו ע"י חברת הרישון ו־בנין והבול של המלט ע"י חברת וויל־קינסון בע"מ.

בל הציורים יופקו גם בקוי זרחן.

מעטפות יום הראשון, נושאת עליה את דמויותיהם של הליצן פסטה ושל בוטום מ"חלום ליל קיץ", כשהם מופיעים על במה מתקופת אליזבט. התפאורות השתמ־שו ובמקומן ישנה תבונה של הקלוב תי־אטרון שנלקחה מתוך התחריט המפור־סם של לונדון מהמאה ה־16. — הצרוף של שתי היצירות, מודסם בטכניקה מיו־חדת במינה, מדגישה את הרושם המתקבל מהבמה ומה„קלוב תיאטרי".

משרד הדואר בעיר סטרטפורד, רושם את כתובות המומינים על המעטפות וכן יבטלן בחותמת יד מיוחדת מגומי שהוצא לרגל המאורע במקום חותמות המתכת ה־רגילות לשם הבטחת החתמות משוכחות.

השירות הבולאי הבריטי יוציא חוברות מיוחדות אמנותיות, כן תכלולנה אינפור־מציה אומנותית ויצירנית על הבולים, אשר תהיה צמודה לגליונות הבולים, כן תוצא הוצאה מיוחדת לבתי ספר, אשר תכלול את תמונות הבולים כסצנות הסטוריות־ספרותיות וכן חומר על יצירת הבולים.

מנהלי הדואר יארגנו תערוכות נידות־זוטא על מנת להפיץ את החומר הבולא־לי על שקספיר. ההכנסות עבור המוצגים ה־נמכרים יוקדשו לתמיכה לאירועים בשנת פסטיבל־שקספיר.

אין כל ספק שבולי שקספיר שיופיעו באנגליה תהווים סנסציה בולאית, גם בג־לל צורתם אופים ובעיקר בגלל העלאת דמות נוספת על הבול נוסף לדמות המ־קודשת של נושא הכתר.

הננו מיעצים לכל קוראינו כבר עכשו ליכבול בתוליי שקספיר אצל סוכניהם לשם הבטחת קבלתם.

תכנית בתי הקולנוע

תל־אביב

זמני ההצגות: 4.00 — 7.15 — 9.15

קולנוע אופיר
הצגת בכורה ארצית
שבוע רביעי
פאר תפקת פרסי 1964—1963 באנגליה
מחירן של גבר
ריצ'רד הריס רחל דוברטס
בימוי: לינדסי אנדרסון
— למבוגרים בלבד —
הצגה יומית ב־4.00
סרט רנק
מופע ע"י: 7 פוכפים

קולנוע אוריון
שבוע שביעי
דוד ניבן, קלודיה קרדינאלה
פישר סרט, קפוצ'ין, רוברט אנדר
בקומדיה הגרנדיוזית
הפנתר הורוד
בצבעים טכנירמה
3.30 — 7.15 — 9.30
— רק למבוגרים —

קולנוע אלנבי
אלפרד ה צ'קוק
האדם שידע יותר מדי
דוריס דיי
ג'יימס סטיוארט
9.30—7.15—4

קולנוע אסתר
שבוע שני
ג'יין פונדה פיטס פינץ
אנג'לה לנסבורי
יחסים אסורים
מדע נתנה אהבתה לגבר זר?!
למבוגרים בלבד
9.30 — 7.15 3.30

אורמון דוד
הקומדיה על הנושא האקסטואלי
סרטו הצבעוני של וולט דיסני
הבה נתראה בירח
עם:
בריאן קייט (האב מאבא מתארס)
דני סאבל
פורט פילם
9.15—7.15—3.30

קולנוע בן יהודה תישא, טל. 228409
שבוע 21
החל ממוצ"ש 22.64
בגלל אורך הסרט רק 2 הצגות ליום
9.30 — 6.45
אירמה לה דוס
שירלי מקליין — זיק למון
רק למבוגרים

קולנוע גת
שבוע שמיני
סרט ההתעמרת המשפט והתעלומה
פרשת דיפרה
מרינה ולדי פייר ברסר
בורויל
בימוי כריסטיאן ז'אק
בשעות: 3.30 7.15 9.30

קולנוע "דן" תישא, רחי חירקון 61,
החל מיום ששי 21.2.64 6 הצגות ליום
10—12—2—4—7.15—9.15
המערבון שכולם מחכים לו
הלוחם הבודד
עם
קירק דוגלס

קולנוע דן יהודה תישא, טל. 228409
שבוע 21
החל ממוצ"ש 22.64
בגלל אורך הסרט רק 2 הצגות ליום
9.30 — 6.45
אירמה לה דוס
שירלי מקליין — זיק למון
רק למבוגרים

קולנוע גת
שבוע שמיני
סרט ההתעמרת המשפט והתעלומה
פרשת דיפרה
מרינה ולדי פייר ברסר
בורויל
בימוי כריסטיאן ז'אק
בשעות: 3.30 7.15 9.30

קולנוע "דן" תישא, רחי חירקון 61,
החל מיום ששי 21.2.64 6 הצגות ליום
10—12—2—4—7.15—9.15
המערבון שכולם מחכים לו
הלוחם הבודד
עם
קירק דוגלס

קולנוע יד
שבוע שלישי
סרט המוסיקלי
וונוס הפרברים
עם השחקנית אליקי
רק למבוגרים
9.30 — 7.15 — 3.30

חן
הצגת בכורה ארצית
של הסרט בעל —הרקע הישראלי המרתק
קזבלן
לפי מחזהו של יגאל מוסינזון
הבמאי: לארי פריש
— רק למבוגרים —
9.30—7.15—3.30

קולנוע ירדן טל. 57952
שבוע שני
הצגת בכורה ארצית
סרט שסרם היה כמותו!
סטריפטיז אשר סדם הועיע על המסך.
הסריפטיז הנועז ביותר ממועדוני הלילה
הגדעים ברחבי תבל!
העולם הסקסי בלילה
3 הצגות 4.00 — 7.15 — 9.15
רק למבוגרים

קולנוע מוגרבי טל. 58331
סרטו של קלוד אוטן לורה
לא תרצח!
גרמני וצרפתי עומדים לפני בית דין בינלאומי באשמת השתתפות ברצח.
מי הרוצח?
9.30—7.15—3.30

קולנוע מקסים
שבוע שלישי
סרט הפסטיבלים
סוכריות מפולפלות
עם סימון סיניורה, ז'אן פול בלמונדו, מריאנה ולאדי
3.30 — 7.30 — 9.30

קולנוע מרכז
הצגת בכורה ארצית
חטאי נעורים
בעיית בני הטובים ביותר
זמני ההצגות:
9.15—7.15—4—2—12—10

קולנוע מתמיד
החל מיום ששי 21.2 משעה 10.00 בבקר
ובמשך כל השבוע 6 הצגות ליום
9.30—7.15—4—2—12—10
נקמת המוסקטרים
(חלק שני)
עם השחקנים:
מילן דמונג'ו גראר פרי
פינמסקופ
מוצ"ש: 9.30—7.15

עדן החורף
שבוע שלישי
הצגה בכורה ארצית
אשמת אם
דרמה תורכית מזעזעת
3.30 — 7.00 — 9.00

קולנוע פאר
שבוע 11
2 הצגות במוצאי שבת ובכל יום ב־:
6.00 9.00 נא לדייק
הבריחה הגדולה
סטיב מקווין ג'יימס קרנר
ריצ'רד אטנבורו
— סרט יוניברסל ארטיס

ירושלים

זמני ההצגות: מוצ"ש 6.45 — 8.45
בימי חול בשעות: 3.30 — 6.45 — 8.45

אדיסון, טל. 24056
שבוע שני
האולם מוסך ומחומם
החל מיום ששי (היום) שעה 2.45
בפעם הראשונה בתולדות אמנות הבד
את פרטו החדיש של הומר סם. 1 של
תורכיה זקי מורן
מה יפים החיים
הסרט שוכה בהצלחה גדולה בפאר
ריחבי העולם

אוריון, טל. 22914
הצגת בכורה בירושלים
כבוד ותהילה לגבורים והאמיצים
שהקריבו עצמם!
בעמוד התליה
אודי מורפי קתלין קרוולי
אורנע, טל. 24738
שבוע שני
הצגת בכורה אזרית
סטיב ריבס ז'אק סרנס
בסרט הרפתקאות שצולם במימי מדגסקר ובראבי המורת הרוחק.
גם היום (ששי) ב־3 וביום ב־10.30 לפנות"צ.

אור־גיל טל 26486
שבוע שני
הסרט הרומנטי המלבב
עם
הנרי פונדה מורין אוהרה
נוה החלומות
ממוצ"ש 22.2.64

ארנון, טל. 24829
— הכניסה לממה מגיל 16 אפורה —
ממוצ"ש בשעות 7—9
בימי חול: 3.30—6.45—8.45
הכרך האכזרי
קרול בקר ראלף מיקר
דרמה עזה, באופק הקולנוע משוב חדש
ובלתי רגיל.
גם היום (ששי) ב־3.

חבירה, טל. 26399
במוצ"ש ב־8.15 בלבד
בימי חול: 4—8.15
שבוע רביעי
לורנס איש ערב
אלק ג'ינס אנטוני קווין
פיטר אוטול חוזה פרר
ג'ק הוקינס ארטור קנדי
הזמנות והנחות בטלות

חן, טל. 22955
החל מיום ששי 21.2 בשעה 3
הדרמה הישראלית המסעירה
לפי מחזהו של יגאל מוסינזון
קזבלן
— למבוגרים בלבד —

פתח־תקוה, טל. 23742
ממוצ"ש בשעות 6.45—9
סרט מוסיקלי מבדח ומשעשע
מוסיקה של ריצ'רד והרשיין
דרום פסיפיק
עם
רוזנו ברצי

עדן, טל. 23829
החל מיום ששי בשעות 3
הם חשלו חרוחם בכשרם ובדמם וזכו לחיי נצח בפנתאון האומה
ב־16 פרסים בינלאומיים
פנצ'ו מגולונה רוזה רוזל
אל הדרור

ציון, טל. 23286
הקומדיה המוצלחת ביותר של השנה
לאחר הצלחה של 9 שבועות בתל־אביב
דירת הרווקים
פרנק סינטרה
לי ג'. קוב מולי פיקון
ברברה ראש
בצבעים פרחיבים

רון, טל. 23104
אנטוני קווין מורין אוחרת
אי־ פלין
הפירט שתום העין
פינמסקופ
גדול סרטי הרפתקאות שצולם במימי מדגסקר ובראבי המורת הרוחק.
גם היום (ששי) ב־3 וביום ב־10.30 לפנות"צ.

חיפה

זמני ההצגות: 4—7—9

קולנוע אורדי
דקה מתחנת הכרמלית!
שבוע שלישי
קורה שגם המשטרה מבוקשת
באשמת שוד
בקומדיה החינגית
המשטרה מבקשת
פיטר סלרס
2 הצגות לערב 6.45—9.00

אורה, טלפון 4017
ראף וולונה
(מהסרט „מריאה על השרור")
מריה פיורה
(מיס אירופה 1962)
אליאונורה רוסי־דרגו
בסרט הדן ביחסי אהבה בין
בעל וחברת אשתו
בית האהבה האסורה
— למבוגרים מגיל 16 ומעלה בלבד —

אמפיתיאטרון טלפון 4018
שבוע שני
סופיה לורן מקסימיליאן של
כסרט בעל השפעה והצלחה כבירה
לפי ספרו של ז'אן פול סרטר
נדוני אלטונה
הזמנות והנחות בטלות

קולנוע ארמון
סרט האוסטרי הנועז שזעזע את העולם!
לולו
נדית טילר או־ הסה
(מר מיסיסיפי)
סרט פורס פילם. רק למבוגרים

קולנוע גן־אור חיפה
החל ממוצאי־שבת 22.2 בשעות 7—9
ובמשך כל השבוע ב־4—7—9
הצגת בכורה ארצית
דן אוהרליהי גלניס ג'ונס
בסרט המרתק והנועז
ד"ר קליגרי
— למבוגרים בלבד —
פרט פוקס סינמסקופ
יומיות בשעות 10—12—2
„ק' קוסל הענקים"
„ו' קרב בגבעת הכסף"
„סאפו"
„הגנב מבגדד"

קולנוע חן
3 הצגות ליום: 4—6.45—9.00
סרטו של אלן רנה אשר זכה
ב־16 פרסים בינלאומיים
אשתקד במארינבד
תרגום אנגלי ועברי בגוף הסרט

קולנוע „מירון"
שבוע שביעי
בעקבות הופעת הלהקה „בריזוקה" בארץ
הסרט המוסיקאלי הגדול
נערות באביב
(בצבעים)
עם הלהקה הרוסית „בריזוקה"

קולנוע פאר
הסרט התיכי הגדול לכל המשפחה!
יעקב ועשיו
מופע ע"י מלאך פילם

קולנוע עצמון
יאן הנדרי
תחגלית החדשה של הקולנוע
ג'ון ריטשי
(כוכבת „רק נשיכה אחת של אנשור")
במאר הסרטים הבריטים
הנאה בתשלומים

קולנוע „רון" 69069
שבוע 3 ואחרון
דין מרטין ז'ולייט גרקו
ג'ילבר בקו ריקה זראי
והבלט של הילדי בפרס
הבידור מושלם גדוש סקס
ותוויה בלתי נשכחת
העולם שר ורוקד
בצבעים רק למבוגרים
3 הצגות — 9 — 6.45 — 4

נתניה

קולנוע אפתר
9—7
החל ממוצ"ש
האלמנית מהונג־קונג
בהשתתפות דליליה
יומיות ב־4.30: הגלמודה

קולנוע פטודיו
9.15—7
אני, אשתי והוא
בהשתתפות:
לוסיל בול בוב הופ
יומיות ב־4.30: הכל למען הצחוק

קולנוע שרון
9.30—7
תשע שעות לנצח
הורסט בוכהולץ דיאנה בייקר
חוזה פרר
יומיות ב־4.30:
מלחמת הטטרים השחורים

רמת־גן וגבעתיים

קולנוע „אורדע" רמת־גן, טל. 221720
ממוצ"ש ובמשך השבוע 7.15—9.15
ריצ'ארד טוד אן הייווד
בסרט המתח נוסח הצ'קוק
הקצה המסוכן
יומיות כל יום ב־4:
1. רובינזון קרוזו
2. לוול והידי בחופשה

קולנוע „הדר" בגבעתיים
שבוע רביעי
במוצ"ש ובמשך השבוע ב־6.30 — 9.15
צ'רלטון הסטון אוה גרדנר
דויד ניבן
בסרט הבלתי נשכח
55 ימים בפקינג
70 מ"מ טכנורמה צליל סטריאופוני
בצבעים

קולנוע „יריד" רמת־יצחק, טל. 824238
במוצ"ש ובמשך השבוע 7.15—9.15
שבוע שלישי
קירק דוגלס בורט לנקסטר
טוני קרטיס פרנק סינטרה
בסרט התעלומה הגדול
ספורו של אדריאן מסנג'ר
יומיות בימים א', ב', ג', ד' ב־4 ו־7
שעור לנשואין

קולנוע „רמת־גן", טל. 824504
כל השבוע 7.15—9.30
אחרי הצלחה גדולה בקולנוע „חן" חזר
3 חתיכות לשידוה
עם:
קירק דוגלס מיצי גיינמן
יומיות כל יום ב־4:
הרקולס כובש האטלנטיס

קולנוע „עדנה" רמת־גן, טל. 824238
שבוע 14
עלות

תעשיית המזון ובתי הארחה

תעשיית המזון בסימן הרחבה

מאת מ. אבי אורית

בד בבד עם פיצול האוכלוסיה הלכה התרחבה תעשיית המזון הישראלית. ברם, לעובדה זאת ישנם כמה תופעות לואי שמן הדין למנותן כאן כדי להבין את התמורות שחלו בענף זה. ענף המזון גתן במיוחד בשנים האחרונות להשפעתן המשולבת של תמורות אשר התרחשו בישראל כתוצאה מכמה גורמים. ראשית, ההשקעה הגדולה במשק בכלל ובתעשייה בפרט. שנית, ההתרחבות של התפוקה החקלאית. שלישית, העלאת הצריכה. רבי־עית, שינויים שחלו בהרכב התזונה הישראלית.

כמובן שאל עובדות אלה יש להוסיף את השינויים הטכנולוגיים בהכנת מוצרי המזון האריזתם וכן את השינויים בצרכי השווק בענפי משנה. התרחבות התפוקה החקלאית, עודפי ירקות, יבול גדול יותר של פירות נשירים, הרחבת מטעי הדר, שיפור ושיפור מטעי הזית — כל אלה המאפיינים את מפעלנו ואם נצרף אותם ביחד, הרי שבלי ספק יצטייר לפנינו „אסם" כמפעל בעל יחוד מסוים.

„הייתי מתחיל בציין הרבגוניות הרבה של מוצרי „אסם" — ממוצרי „אסם" אפשר להכין ארוחה שלמה, החל ממנה ראשונה וכלה בקנוח סעודה טעים. אנו מייצרים מבחר רב של מרקים בשקיות להכנה קלה ומהירה. יש לנו 3 סוגי מרק נמס בקוביות. יש לנו שקדי מרק מוכנים לאכילה. יש לנו למעלה מ־60 מינים של מקרונים, אטריות ופתיתים מהם אפשר להכין סלטים פיקנטיים, מנות עיקריות שמשתדות לקנות סעודה יכו־. יש לנו רוסבים להכנה מהירה, רוסב נוזלי — כתבלין למאכלים רבים, רב־יולי בקופסאות פח, קמחים להכנת עו־גות, פודינגים להכנה בן־רגע, מרק פי־רות, גלידה וכו׳.

„תכונה נוספת אשר הייתי מציין, המ־שיך איש שיחתנו, היא שאיפתנו ליצור מוצרים המקלים על עבודת עקרת הבית והוסכים מזמנה, כך שתוכל להתמסר יותר לעבודות הבית האחרות".

תאם קיים „טעם ישראלי"?

איך אתם קובעים את הטעם של ה־מוצרים שלכם, הרי ארצנו ארץ קיבוץ גלויות היא ולכל עדה הטעם המיוחד שלה?

„נכון — זוהי בעיה שאנו מת־לבטים בה לא מעט. לאחר שמונדס המזון בשיתוף עם הטכנית המומחים שלנו מציעים לנו את המוצר החדש, הוא עובר שורה של בדיקות עטימה על ידי צוות טועמים המורכב מאנשים מעדות שונות. רק לאחר שאנו מגיעים לטעם שלדעת הרוב המכריע של הטו־עמים הוא טעם מצויין, מחליטים אנו להתחיל ביצור המוצר החדש. אולם גם אז עובר המוצר תהליך ארוך של בדי־קות וטסינות. יש לבדוק את כת עמידתו בתנאי מזג אויר שונים, השמירה על הצבע ועל הטעם גם אם המוצר יאחר תקופה ממושכת יותר על אצטבאת ה־חנות. כמובן, אחד התנאים להבטחת מו־צרים טובים הוא השימוש בחומרים ה־מעולים ביותר — ועל זה אנו שמים תשומת לב מיוחדת. לדוגמא: מרק עוף אנו מכינים מבשר עופות מובחרים, באטריות אנו מכניסים ביצי משק טריות וכו׳.

„יש לדאוג לאריזה המתאימה, אשר תשמור על המוצר, תבטית בטיחות מלאה לשקרת הבית המשתמשת בו (לדוגמא — אין אף אריזה שלנו הנסגרת באמצעות סיכה או כל גף אר). האריזה צריכה להיו תנוחה לשימוש וגם נאה ונעימה לעין.

אריזה אוטומטית

הטיפול בכל הבעיות האלו ודאי מצריך צוות עובדים גדול מאד — שאלנו.

„נכון", אישר איש השיחה שלנו — „מפעלנו מעסיק למעלה מ־400 עובדים בהתלקות שלו, אולם חלק גדול מתהליכי היצור מתבצעים באופן אוטו־מט בלי נגיעת ידים. לדוגמא: אנו אוך־זים באופן אוטומטי לגמרי את המרקים שלנו במכונה האורות למעלה מ־60 שק־יות מרק לדקה גם קוביות המרק שלנו וגם האטריות נארזות אוטומטית — הדבר מבטיח לא רק יעילות בעבודה אלא. גם הגיינה מכסימלית בייצור כאן אולי המקום להזכיר, שמפעלנו עומד תחת השגחתו של כב׳ הרב יעקב לבדא, אב־ד דבני ברק, הידוע במיוחד כמחמיר בענייני כשרות. ללא ספק זו הסיבה שמוצרינו מקובלים גם על חוגים חרדים ביותר לא רק בארץ, אלא גם בגולה.

גם בתו"ל אוכלים מוצרי „אסם"

אם הזכרת את הגולה, האם אפשר לשו־מע קצת פרטים על היצוא שלכם?

הוספנו לשאול.

„גם אנו משתדלים לתרום את חלקנו למאמץ הלאומי להגברת היצוא. ומוצרינו ידועים במספר גדול של ארצות בעולם. אנו מייצאים למספר ארצות אירופיות כגון: שוודיה, בלגיה, שוייץ ואנגליה. בלונדון יש לנו חברת־בת בשם „אסם" (לונדון). אשר קיימת זה חמש שנים ודואגת לשווק מוצרינו לכל הקהילה המאוחדת. מוצרי „אסם" מקובלים ב־אנגליה לא רק בין חוגים יהודיים, אלא גם בחוגים לא יהודיים רבים. יש לנו יצוא גם לדרום אפריקה, רודזיה וכמויות נסיוניות של מוצרינו נשלחו גם לקנדה אוסטרליה וכו׳. כמובן שאנו עושים מאמ־צים בלתי פוסקים להרחבת היצוא שלנו".

ומה בקשר לצרכי השיווק שלכם ב־ישראל ?" — שאלנו.

„הייתי אומר שגם כאן משהו האופייני במיוחד למפעלנו: אנו מספקים את מוצרינו באמצעות צי מכוניות שלנו ישר מבית החרושת, או מהמחסנים המרכזיים שלנו בירושלים, חיפה ובאר־שבע לאלפי חנויות הפזורות בכל רחבי הארץ. שיטת האספקה הישירה מאפשרת לנו קשר בלי תי אמצעי עם לקוחותינו ומבטיחה שה־סחורה הנמצאת בחנויות תהיה טרי־ה.

נראה לנו שהמאמצים, אשר אנו מש־קיעים לשם שיפור שיטות היצור שלנו, ההרחבה המתמדת של מוצרינו, הבסחת איכותם המעולה והדאגה המתמדת לאס־פקה סדירה לחנויות נושאים פרי: הן ציבור בעלי או מנהלי חנויות המזון בארץ והן מאות אלפי עקרות הבית בישראל ביוטתים במוצרינו ומשתמשים בהם מדי יום ביומו."

מוצרי „עסיס" כובשים את שוקי העולם

ב־4 לספטמבר בשנה שעברה הודיעו האחים בז׳רנו, בעלי „עסיס" על מכירת היחת״ר שלהם לסיגריות. בתחר מיוחד שהופץ בין בעלי המניות צויינו ארבע סיבות לצעד זה, שלוש מהן בענייני מינ־הל ואירגון והרביעית בנושא מאמר זה — חברת „עסיס". הנוסח היה כדלקמן: „ענף פעולתנו העיקרי", „עסיס בע״מ", אוצר בתוכו אפשרויות פיתוח עצומות, הן בשוק המקומי והן בשווק היצוא. אנו נפיק תועלת רבה יותר על ידי ריכוז אמצעינו והכוחות המינהליים שלנו בענף זה".

דברים אלו לא היו התרברבות גרידא. עובדה היא שבשנת 1962 הגיע היקף היצוא של „עסיס" ל־2,084,000 דולר, והשנה, בחודש אוקטובר — נרשם גידול נוסף. מוצרי „עסיס" למיניהם — מיצים, שימורי ירקות, שימורי פירות, ריבות, כוהל ואחרים זכו לתפוצה בינלאומית בהיקף רחב ביותר בשנים האחרונות, מוצרים אלה הפכו לשם דבר, בעיקר בארצות אירופה, ונראה שתוך שנים ספו־רות בלבד יהפוך „עסיס" לאחד המפעלים הגדולים בעולם בענפי הייצור שלו.

במגמה לעמוד על הסיבות להתפתחות זו, וכן על הנעשה בתוכני המפעל הענק עם מר דוד הרצנו, מהנהלת „עסיס", וכן עם כמה מנהלי מחלקות, בין היתר מנהל מחלקת ה־צוא, אשר מסרו לא־מור:

כיום אין כל דמיון בין המפעל הענק על בניניו ומחסניו לבין בהת״ר הקטן של שנת 1929. בהנהלה ואירגון נבונים התקבלו מוצרי „עסיס". בשוק המקומי בעין יפה, יצאו לשווקי העולם וזכו לפופולריות גדלה והלכת, ובמחלקת ה־יצוא מדברים כבר על שווקי אפריקה. יש בכך לקח רב ערך לכלכלה הישר־אלית כולה; מוצרי „עסיס" זכו להצלחתם הגדולה לא רק בגלל טיבם ואיכותם, כי אם גם בגלל ניהול נבון, והודות לעובדה שהמפעל מנצל את הענף בו הוא עוסק ניצול מלא כמעט. ענפים רבים אחרים עשויים לזכות להצלחה דומה אם יקדישו תשומ תלב מספקת לניצול נכון של אפשרויותיהם. ימגער פקת רווחים מהירים על לטווח ארוך.

הייצור במפעלי „עסיס" נחלק לכמה וכמה מחלקות, על פי תמרי־הגלם השו־נים. החלוקה הכמסית היא כלהלן: מיצי פרי־הדר, שימורי ירקות, ריבות, מיצים ממותקים, שמורי עגבניות, שימו־רי פירות וציפות (פולפות) לייצור ריבה ומשקאות קלים.

המחלקה העיקרית היא מחלקת מיצי התדר. זוהי גם הגדולה במחלקות — היא מסוגלת לעבד עד שלושים אלף טון בעונה בת ארבעה חדשים בערך, וכושר העיבוד היומי שלה מגיע ל־350 טון, בעבודת שלוש משמרות. יתרון נוסף במחלקה זו — הצורך המשולל בה מאפשר לעבד, בעת ובעונה אחת — שני מיני פרי שונים. במחלקה זו מעוב־דים מיצי תפוז, לימון, אשכוליות ומנ־דרינות.

המוצר הראשון — מין התדר — הוא החשוב ביותר, היות ובו נתקל הציבור יותר מאשר במוצרים אחרים של „עסיס" מין זה מעובד לכמה מטרות. ראשון — תרכיזים, המתקבלים ע״י אידוי בתת־לחץ, המשחרר אותם מעודפי המים. תר־כיזים אלו משמשים להכנת תעריובות שונות של משקאות קלים, מסוגים שו־נים, בארץ ובחו״ל. ראוי לזכויר כאן כי „עסיס" מייצרת גם מיצים טבעיים מפוס־טרים, אך הדגש הוא דוקא על התרכי־זים, בעיקר לצורך פיתוח הרחבת קשרי־התוץ שלה. תרכיזים אלו מיוצאים לחו״ל כחומר גלם להכנת המשקאות הקלים ה־שונים, ע״י הוספת מים. מובן שכדאי יותר לייצא את המיץ המרוכז לצורך עיבודו בחו״ל, מאשר לשלחו מכאן עם המים. התוספים נפח מיותר.

מוצר שני הוא השמן האתרי, המופק מן הקליפות. שמן זה עובר תהליך של ניקוי ע״י צנטריפוגציה, במכונות בעלות 3000 עד 4000 סיבובים לדקה. הוא מש־מש כחומר יסוד חשוב בתעשיית הפר־מצבטיקה, הבושם והרפואה.

המוצר השלישי הוא הקליפה, המש־משת לשתי מטרות: הפקת כוהל ומזון לבהמות.

מנסיונות לה־חשבון תכנון

נחלק לכמה השו־ המיצים היא כלהלן: ריבות, ירקות, שימורי ריבה ומשקאות קלים.

מחלקת מיצי במחלקות — שלושים אלף בערך, וכושר העיבוד היומי שלה מגיע ל־350 טון, בעבודת שלוש משמרות. יתרון נוסף במחלקה זו — הצורך המשולל בה מאפשר לעבד, בעת ובעונה אחת — שני מיני פרי שונים. במחלקה זו מעוב־דים מיצי תפוז, לימון, אשכוליות ומנ־דרינות.

המוצר הראשון — מין התדר — הוא החשוב ביותר, היות ובו נתקל הציבור יותר מאשר במוצרים אחרים של „עסיס" מין זה מעובד לכמה מטרות. ראשון — תרכיזים, המתקבלים ע״י אידוי בתת־לחץ, המשחרר אותם מעודפי המים. תר־כיזים אלו משמשים להכנת תעריובות שונות של משקאות קלים, מסוגים שו־נים, בארץ ובחו״ל. ראוי לזכויר כאן כי „עסיס" מייצרת גם מיצים טבעיים מפוס־טרים, אך הדגש הוא דוקא על התרכי־זים, בעיקר לצורך פיתוח הרחבת קשרי־התוץ שלה. תרכיזים אלו מיוצאים לחו״ל כחומר גלם להכנת המשקאות הקלים ה־שונים, ע״י הוספת מים. מובן שכדאי יותר לייצא את המיץ המרוכז לצורך עיבודו בחו״ל, מאשר לשלחו מכאן עם המים. התוספים נפח מיותר.

מוצר שני הוא השמן האתרי, המופק מן הקליפות. שמן זה עובר תהליך של ניקוי ע״י צנטריפוגציה, במכונות בעלות 3000 עד 4000 סיבובים לדקה. הוא מש־מש כחומר יסוד חשוב בתעשיית הפר־מצבטיקה, הבושם והרפואה.

המוצר השלישי הוא הקליפה, המש־משת לשתי מטרות: הפקת כוהל ומזון לבהמות.

טוב להם...

בוקר וערב הם נהנים מטעמם הנפלא של הקיבות והמעדנים, אשר הוכנו בתהליך המיוחד לעסיס על טהרת הפרי והסוכר.

לגיון הארוחות — מפחר ריבות ומעדנים.
מכל סוגי הפרי בצנצנות עסיס
מקוריות עם מכסה „פתח־קל".

האיכות עולה על המחיר
כי עסיס לא עסיס

בית חרושת לייצור נקניק ובשר מע שן
„ירושלים" בע"מ
כשר למהדרין בהשגחה קבועה של הרבנות הראשית ירושלים
ירושלים, גבעת־שאול, טלפון 28632
מייצר נקניק ובשר מעושן
מהמשובח מכל הסוגים
חלוץ תעשית הנקניק בפריה

כשר לפסח

לסלט
לטיגון
לבישול
לאפיה
לשד ספציאל SP
זה נהדר — זה יצהר

מרק אסם נפלא לאניני הטעם
• מרק עוף
• מרק ירקות
• מרק אטריות
• מרק עוף קרם
• מרק אפונה
• מרק אספרגוס
• מרק עוף עם אטריות ביצים
• מרק „פאר"
(פרווה - למאכלי בשר אוחלב)
• מרק בשר
זה טוב – זה אסם
אסם

לשרותך
שרות מיוחד להכנת מסיבות ונשפים
CATERING
בהנהלת מ. גרוס
לשרותך הנו המפעל הראשון והיחיד במינו בארץ, להכנת מסיבות ונשפים לפי דוגמאות „הקטרינג סרביס" הנפוצים והידועים בעיקר בארצות הברית ובקנדה.
לשרותך עורך מסיבות בביתך, מסיבות גן, קבלות פנים, בנקטים, מסיבות קוקטייל, נשפים ושמחות.
לשרותך יעמיד לרשותך את צוות מומחיו המאומנים בביצוע שרותי „קטרינג", במהירות וביעילות המקסימלית.
לשרותך ידאג לכיבוד, לציוד הדרוש, לאמנים, לתזמורת, לבידור, לצלמים, לקישוט, לתאורה מתאימה, לצורה הנאה ולטעם הטוב.
לשרותך מבצע את ההגשה על ידי צוות אדיב ומנוסה.
לשרותך מאפשר לך לבלות עם אורחיך במסיבה ומסיר מעליך את עול השרות והאירוח.
לשרותך מגיש את שרותיו בכל רחבי הארץ לפי בחירתך.
לשרותך הנו ערובה — להצלחת המסיבה.
מועדון מסחרי ותעשיתי
תל־אביב, רחוב נחמני 17א/ טל. 61400—722314
מועדון בית הרופא
תל־אביב, רחוב הפטמן 1

בבקרך בבירה, — סור
לנקניקיה ומסעדה אוכל יהודי מסורתי כשר למהדרין מן המהדרין
פפרברג
ירושלים, רחוב יפו מס. 53 פנת המלך ג׳ורג׳, טל. 24841

עקיבה שכטר
בית מסחר משובח של יינות „כרמל מזרחי" יינות ירושלמיים, ליקרים, קוניאקים וכל מיני משקאות חריפים.
פונו בלעדי למיץ ענבים, פיירד ומיץ תפוחי עץ תוצרת „נאות מרדכי"
מקבל הזמנות לבתים פרטיים ולשמחות לשביעת רצונם הגמורה של הלקוחות.
ירושלים, רחוב אגריפס 105 טל. 27781

מסעדת־מעדנים מ. הפנר
כשר
• ירושלים, רחוב לונץ 4, טלפון 28493
• מסעדה ומטעמים יהודיים • ארוחות אירופאיות
• ארגון מסיבות וחתונות בביתך • מסיבות קוקטייל
• ארגון מסיבות „במועדון חובבי תיירות"
מעון פרטי: דישראלי 21, טל. 31314

חברת ליבר בע"מ
שוקולד, ממתקים, דרזה, ופלים, ככאו, חלבה ובזוקה
הסוכן בירושלים וסביבותיה
פ. ורשבסקי
רחוב יפו, פנת הבצלת טל. 24178

פנינת המזרח
מסעדה מזרחית ואירופית משולה
כשר למהדרין
* מאכלים טעימים ממדרגה ראשונה
* מחירים נוחים — שירות אדיב
* הזמנות מתקבלות גם ע"י הטלפון
ירושלים, רחוב בן יהודה 6, טל. 22627

„שיא הבירה" בע"מ
מ. זנדברג
מכירת בירה ומשקאות חריפים
בשיטונות
תל־אביב, מגרש התערוכה, טל. 42441
סוף רחוב דיזנגוף

לכל אירוע והזדמנות חגיגית

מסעדה מטבח צרפתי לאניני הטעם
כביש הישן להרצליה — רמת השרון — טל. 931683—
• הפונדק סגור בליל שבת •

זמברג אפרים
סוכנות תעשיות בירה
„נשר", „ואביר" הדרום
בת־ים, רחוב הרצל 47, טל. 824730
י פ ו, רחוב דח רזיאל 19, טל. 825517
חולון, רחוב סוקולוב 37, טל. 826342

מרבז הקפה והממתקים בע"מ
ירושלים • בן יהודה 22 • טל. 26599
הקפה והממתקים הכיבחרים תוכלו להשיג במרכז הקפה
הקפה שלנו הקלוי יום יום והטחון בנוכחות הלקוח מורכב מזנים משובחים — לפי טעם הקונה.
מבחר גדול של פרי, שקדים ואגוזים.
שרות אדיב וטפול אישי. נסו ותוכחו!

את חוק בית"ר המליך על עצמו

(למשה שטיין בהגיעו לגיל העצה)

"ציות: — לגיל בדיוק — — כוכן עליך נזיר? חפשי, את חק ביתר המלכתי על עצמי כי צו ביתיר הוא חד לצו לבי — לנזר

חשר פתחתם דפרי.
מתוך "הנזיר" חיתיתי
(יואב ז'בוטינסקי)

א.

בעיני רבים בודאי אהיה מוזוזן כבדאי אם אגלה סוד שמשה שטין מחזיק איתו כבמחתרת. הוא הגיע לגיל חמשים. ברם

ה"משריקה" אינה אוהבת סודות. ביחס למשה, "תעודת הלידה" היא אותו שא-חק הגיוס הביתיארי שנתקלתי בו בשנת ראי לרגל איסוף חומר על מלוגות ה-ציון. הוא היה ב"עוקיריר".

בעצם משה, או כפי שקראנו לו "מיש-קה", לא היה חייב גיוס לפי הפקודה הביתיארית. הוא עלה ארצה בשנת 1931, כחלמיד בית הספר החקלאי במקוה ישראל.

ראל. שם גם הכרתיו לראשונה, בערב אביבי, דשא רשון מפיץ ריח משכר, ב-מאיר, אביגדור קיקניס וכותב הטורים האלה עם נער בן 17-18 ותתיעו על קנ-קנו.

בבית ספר זה התרכז בימים ההם מי-סב הנוער. "בריח הביריונים" רצחת לת-קוע יחד במקום. משה היה יתד חזקה. בכך אז התגלה אפיו: לא אהב לדבר גבהות, אבל ידע לנסוך בעבודה אפי-רה. כביכול, התלהבות שקטה, צנועה וקונקנו זהר היה. אחיאמיר ז"ל הקפה מכנו: בעבור זמן מה שוב נפגשנו. הס-פם במסגרת התאים הלאומיים. כשה פיקשל, אז אח יצחק ואהרן עד שפרצה המלחמה בורלסבסקי ואת משה בראי"ז ז"ל. מט-עם "בריח הביריונים" היה שוב אביא ז"ל ויבל"א היים דבוריי, יעקב אורנשטיין, ד"ר סף הורביץ (הגלילי) וכותב הטורים ה-אלה. אלא שבאביגדור נו גמלה כבר בלבו של משה התלטה: — הגיוס הביתיארי. ממכתביו למשה: "אם לא ניתן לנו לל-חום בעד ציון, לאחות נפגוע בעדת, והוא "הולך" לסבול בערבות סיבירית. משה שטין מצליח אחרי טלטולים רבים, לשוב למולדת.

לגבי משה, עד היום ביתיאר ומחתרת חד הוא. אמונה בדרך ונשמה מורשת ראש ביתיאר. מאז הוא למד ביתיאיות מהי הוא יודע: מי שאינו יכול לשבת ב-חפירות, לא יצליח לעלות עלי בריריות. כך גם התיקם לשנות המאסר הארוכות שלו. גם המאסר יסירה הוא. אין פלא כשבשובו למולדת, ביכים שבהם רקד הועד הלאומי, יצחק בן-צבי, נשיאה ה-שני של ישראל בעתיד, עם פרטי חב-שמה. בן-צבי מתיחס באהדה אל בעל התלומות העציר, אלא שולח אותו אל ראשי... ה"הגנה". חלום חפז בו ונעלם.

ובינתיים פוקד "מוסקוה" על משק הכותל המערבי. הבריחים והערבים גם יחד לא הצליחו למנוע אף תפילה אל יד הכותל בעיצומו של המרעות. הוא שו-מר גם על יחסי חברות עם היישוב הישן בעיר התיקה, מר ויינגרטן המנוח, היה מבאי הפלוגה ואף ערך את סדר הפסח בפלוגה יחד עם משפחתו. סדר זה משך, כמובן את הנוער המקומי לפלוגה.

הנה זורק אורי צבי גרינברג דברי נבואה. מי שישלוט (בעיר התיקה) ב-ירושלים ישלוט בארץ כולה. ערי מה-לים ליסד פלוגה בירושלים. "מוסקוה" מבקש שהיא תהיה בעיר התיקה ודוקא מהחומר הנותיק של הקאדר הגיוסי. כך נוצרה פלוגת "הכתל" ובדרך לירושלים — פלוגת "הכבישי" בגולת-יצחק (מחצ-בה).

לעולם לא אשכח את אותה שבת חר-פית של גג הפלוגה. רק הלבין השחר החלו פעמוני הכנסיות לפלא את חלל האויר הירושלמי. והנה כמעט באותו מתאומי הזדקר וחתך את האויר הצונן הדגל העברי והתנשא למרומים כאילו הכריז: אני חשולם כאן. קר בחוץ וחם בלב ובתוך החמימות הזאת ומחוץ קריני האוויר הראשונים של שמש יירושלים הא-זנתי לחלומות של "מוסקוה" — פלוגות בחברון, ובית-לחם, פלוגה בכל עיר ער-בית ובעיר התיקה. ריכוז הפגימיות של הסטודנטים היהודיים... היה זה רע-יון של פרופ' בנימין אקצין, אבל "מוס-קוה" רוצה להנשימו. מתיצב בפני נשיא

שפיגל ויראוני נידונו לשנה מאסר

השופט: „העדפת אינטרס מפלגתי היא לא רק פסול, אלא שחיתות"

שני נאשמי „משפט תל-גיבורים" שיצאו חייבים ברין, עו"ד יהודה שפיגל והקבלן יהודה יראוני, נדונו אתמול בבית משפט השלום בתל-אביב לשנת מאסר בפועל, כל אחד. השופט נינה בנזר דינו העדפת ענין המפלגה על זה של המדינה בקשר לפרשה שהועלתה במשפט השוחד.

השנים הודיעו, כי יערערו בבית המשפט המחוזי, על פסק הדין ובינתיים נדחה ביצוע גזר הדין ל-20 יום. שפיגל הכריז, בפני עתונאים, מיד לאחר מתן גזר הדין, כי „טרם אמר את המלה האחרונה בפרשה זו".

שפיגל, סגן המנהל הכללי של משרד הבריאות שהושעה, נידון ל-20 חדשי מאסר, מזה 12 בפועל ו-8 על תנאי, על לקיחת שוחד בסך 220 אלף לירות, כדי לגרום למסירת תיכנון בית החולים בתל-גיבורים לידי „המרכז לתכנון ופיתוח בע"מ". מלבד זאת נידון על פרטי אישום אחרים בקשר לקבלת 10.000 לירות ו-30.000 לירות מאת הנאשם יראוני, ל-8 חדשים על כל סכום. כל ענשי המאסר יהיו חופפים ובסך הכל ידצה הנאשם מאסר שנה.

הקבלן יהודה יראוני נידון ל-12 חדשי מאסר בפועל על מתן שוחד בסך 220 אלף לירות לשפיגל כדי לקבל את עבודת תיכנון בית החולים. מלבד זאת נידון על שני פרטי אישום של תיווך לשוחד, ל-8 חדשי מאסר כל אחד. כל המאסרים יהיו חופפים.

השופט החליט, כי יצורת אלפים לירות, שניתנו כשוחד והוחרמו ע"י המשטרה, יש למסור לאוצר המדינה, ואילו את 30 אלף הלירות ששימשו כמוצג ב„מלכודת" שהטמינה המשטרה, יש להחזיר לידי המשטרה.

להלן אמר השופט בגזר דינו, כי הוא מסכים עם דעתו של הסניגור, עו"ד א. שימרון, שיש ללמוד מן הראיות שהובאו, כי אין לראות בהן דבר המצביע על כוונת שפיגל לשלשל את הכסף או חלק ממנו לכיסו הפרטי. „אולם — המשיך השופט — במידה והמטרה היתה לכוון את השוחד לטובת מפלגה, תנועה או מוסד צבורי כל שהם — יורשה לי לחוות את דעתי ולאמר, שהעדפת אינטרסים של מפלגה, תנועה או מוסד כל שהוא על האינטרסים של המדינה — פסולים בעיני. לא כל שכן אם יש מזה נזק למדינה, לעומת רווח למפלגה או למוסד, לא רק פסול יש בכך, אלא מעשה שחיתות".

„נפל מאיגרא רמא לבירא עמיקתא"

ביחס לשפיגל העיר השופט: „נכון אמנם ששפיגל נפל מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, כבר בזה שניתן נגדו פסק דין, אך אין זה צריך לפטור אותו מן העונש הראוי לו". עם זאת התחשב השופט במצב בריאותו של הנאשם.

בדברו על מצבו של יראוני אמר השופט, פי אף על פי שהנאשם הוגדר כאדם „אפור ורגיל", הרי אין להסיק מכך שרמת הבנתו לא היתה מספקת לו להבחין בכך שדרכו גלוזה, ואכן הוא הבין היטב לעשה את כל אותם ה„מעשים הטובים" בהכרה, בידיעה, בנכונות ובהתלהבות.

הסניגורים ביקשו לדחות את ביצוע גזר הדין עד שיתברר הערעור שהם עומדים להגיש לבית המשפט המחוזי. פרקליט המחוז מר א. לייבסון ביקש לעומת זאת להגדיל את סכום הערבות כדי להבטיח שהנאשמים יופיעו בכל עת שיידרשו. הוא ביקש גם להשתמש בחוק לתיקון פקודת שחרור בערבות, שהתפרסם רק לפני שבוע, המתנה את השחרור בערבות גם בהפקדת דרכון או תעודת מסע אחרת.

השופט החליט לדחות את ביצוע גזר הדין למשך 20 יום בערבות של 20 אלף ל"י ולצוות על עיכוב יציאת שני הנדונים מהארץ. שפיגל, המחזיק בדרכון, נצטווה להפקידו בידי המשטרה.

הצהרת שפיגל אחרי פסק הדין

מיד לאחר מכן פנה שפיגל אל העתונאים וביקש למסור בפניהם הצהרה, כשסימני התרגשות ניכרים על פניו. „למרות פסק הדין — אמר — שניתן נגדי אני מרגיש שאני חף מכל פשע בכל הענין הזה. עברי פתוח בפני כל אחד וכל אדם יכול לבחון את דרכי בחיים הציבוריים. אני שמח ואני מודה לבית המשפט שלמרות מאמצי פרקליט המחוז להשחיתני לא קיבל השופט את הגירסה שכאילו רציתי לשלשל מכסף זה לכיסי.

עובדה היא שהמשטרה גבתה עדות מראש הישיבה ומסגן השר מר י. רפאל, ובכל זאת, התביעה לא מצאה לנכון להביאם כעדים שיתמכו ב„גירסתו" של פרקליט המחוז.

אני אומר באמונה שלמה, כיהודי מאמין, שצידקתי תצא לאור. לא גרמתי שום נזק למדינה והממצאים שהובאו בפני בית המשפט מוכיחים בצורה חותכת על כך. אני מאמין שדעת הקהל במדינה תתמוך בי. דעת קהל זו תחזקני ותאמצני שאוכל בעזרת השם לטהר את שמי ולהוכיח שטפלו עלי עלילת שוא".

נשיא המדינה — חבר כבוד של אגודת עתונאי הבירה

חברות כבוד באגודת העתונאים של ירושלים הוענקה לנשיא המדינה מר ש. ז. שזר בטכס חגיגי שהתקיים אתמול אחה"צ במועדון עתונאי הבירה, בהשתתפות אישים, עתונאים וראשי הציבור ובהם נשיא בית המשפט העליון מר י. אולשן, ד"ר י. א. נבנצאל מבקר המדינה, מר א. אישמשלום ראש עירית ירושלים, ראשי אגודות העותנאים בתל-אביב מר א. רמבה, ובחיפה — מר י. ארדון.

בטכס הוקרא מכתב ברכה מאת מר לוי אשכול ראש הממשלה המציין כי שניים מתוך שלושת נשיאי המדינה באו משורות העתונאים, ולא בחסד של חברות כבוד „אלא בזכות של שנות עבודה, יצירה ושרות צבורי. הענקת חברות הכבוד לנשיאנו הדגול באה להדגיש קשר זה".

פתח את הטכס יו"ר אגודת העתונאים בירושלים מר א. צימוקי שברך את נשיא המדינה ומסר למר שזר את תעודת הקלף המעניקה לו חברות כבוד באגודה.

ברכת האיגוד הארצי של עתונאי ישראל הביא מר מיכאל אסף, יו"ר האיגוד.

הנשיא מר שזר שהודה על חברות הכבוד באגודת העתונאים הירושלמית תעלה זכרונות מעבודתו הפעילה בשדה העתונות בארץ, וסיפר כי למעשה הוציא בעצמו ירחון בעברית עוד בהיותו בן 13, לפני שישים שנה בעיר מולדתו ברוסיה. בעת ביקורו האחרון, לפני כשנה בברית המועצות, קיבל מר שזר טפסים אחדים מעתונו זה אשר נשמרו עבורו בידי אחיו הנמצא בברית המועצות.

מר שזר קרא אל פעילי העתונות הישראלית למצוא דרכים מעשיות כדי לחזק ולהעמיק את הקשר בין העתונות הישראלית לבין הציבוריות היהודית ברחבי התפוצות.

תייר אנגלי הוחזר משבי ב„ירדן"

התייר האנגלי וולטר סנידן שעבר את הקוים ב-8 לחודש זה ליד עקבה הוחזר אתמול במעבר מנדלבאום ונמסר לידי שלטונות ישראל בנוכחות נציגי ועדת שביתת הנשק הישראלית ירדנית.

הוא נעצר לחקירה ע"י משטרת ישראל ולאחר שמסר על מסיבות נפילתו לשבי שוחרר מיד.

מר סנידן סיפר כי התרחץ בחוף אילת וכפי הנראה הרחיק לשחות. כאשר עלה לחוף הופיעו לפניו „ירדנים", שעצרוהו, במקום, בעודו לבוש בגד ים בלבד. בהיותו במעצר „הירדני" המציא לו הקונסול הבריטי בירושלים בגדים, וטיפל בהחשת שחרורו והחזרתו לישראל.

ש. סביסלוצקי ז"ל — למנוחות

חברי כנסת, עתונאים ואישי ציבור לוו אתמול אחר הצהרים את שמואל סביסלוצקי, חבר מערכת „ידיעות אחרונות", בדרכו האחרונה למנוחת עולמים.

ארונו של המנוח הובא בשעה 2.30 מבית החולים „איכילוב" אל הרחבה שלפני „בית סוקולוב" בתל-אביב. לפני צאת מסע ההלויה מבית החולים הספיד את המנוח חבר הנהלת הסוכנות מר חיים לבנון.

בכניסה לבית העתונאים הונח הארון עטוף השחורים וסביבו עמדו בדומיה בני משפחתו ומוקיריו של המנוח. לאחר אמירת פדקי תהילים ואזכרה מפי החזן העלו קהים לדמותו של המנוח יו"ר אגודת העתונאים כת"א מר אייזיק רמבה וחבר הכנסת ברוך אזניה.

חבר הכנסת מנחם בגין, שהספיד אף הוא את המנוח, הגדירו כיהודי וציוני במלוא מובן המלה, אמר. היו ימים בהם ביקר את אנשי השלטון ולעתים ביקר את אנשי האופוזיציה באותה מידת חריפות. על כך העריכוהו חברי הכנסת מכל החוגים. „הכנסת תהיה עניה יותר ללא שמואל סביסלוצקי", סיים חבר הכנסת בגין.

מ„בית סוקולוב" המשיך מסע ההלויה לבית העלמין בקרית שאול, כשמלווים את ארונו של המנוח בני משפחתו ראשי אגודת העתונאים, חברי כנסת ומוקירי זכרו.

ישישה פולניה מחפשת את לוסיה ויינשטיין

בילדותה נמסרה לוסיה ע"י אביה לפקדון בידי הנוצריה, ועקבותיה נעלמו בישראל

— מאת נח זבולוני, סופר „חרות" בירושלים —

אשה נוצריה בפולניה אשר בזמן המלחמה הצילה ילדה יהודיה, תוך בכנה עצמית, מחפשת עתה את „בתה" זו. היא סבורה שהבת לוסיה (לאה) וינשטיין נמצאת בישראל.

הפולניה הישישה ברוניסלבה וינצקובסקה מרחוב בוסקה 1322 בורשה ברגה, פנתה לעתונות בורשה בחיפושים אחרי „בתה" היהודיה לוסיה (לאה) וינשטיין, שאת חייה הצילה בהסתירה אותה בביתה.

הדבר קרה בשנת 1942. בחודש ספטמבר הובאה לוסיה בהיותה רק בת 5, ע"י הוריה אל הפולניה, מכרת המשפחה, לשמירת עד יעבור זעם.

בפברואר 1943, כשנוכחה הגב' ברוניסלבה וינצקובסקה כי סכנה צפויה למשפחתה עקב הילדה היהודיה המסתתרת אצלם, עזבה את ביתה ואת ורשה ועברה 130 ק"מ ברגל, כשהילדה לוסיה על שכמה, ובאה לאחותה מריה פזיקובה ללוקוב, שם מצאה מחסה ומקלט לילדה היהודיה.

עם גמר המלחמה חזרה הגב' ברוניסלבה וינצקובסקה יחד עם לוסיה לורשה, ושם רשמה את הילדה בועד היהודי המקומי בשמה היהודי הקודם, בתקוה כי הוריה נשארו בחיים ובשמה היהודי תוכל הבת להגיע אליהם.

הועד היהודי הציע לגב' ברוניסלבה וינצקובסקה למסור את הילדה לוסיה למעון ילדים יהודי אשר בשבדברוב, אחרי שנוכחו כי מצבה הכלכלי הוא קריטי מאוד; בכאב רב ובצער נפרדה הפלגויה מ„בתה" היהודיה ומסרה אותה בהיותה בת 7 למעון הילדים היהודי בשבדברוב.

נפשה של הפולניה היתה קשורה עם היהודיה, היתה מבקרת אותה לעתים קרובות בביתה החדש ואף הביאה לה מדי פעם מתנות לחגים וימים טובים. ביום בהיר אחד, כשבאה ברוניסלבה לבקרה כדרכה מימים ימימה, לא מצאה את לוסיה ונאמר לה כי היא יצאה באופן מסתורי לישראל, ומאז נפסק הקשר ביניהם.

אחרת געגועים וצער פנתה הגב' ברוניסלבה וינצקובסקה לעתונות בורשה בחיפושים אחרי „בתה", שאת חייה הצילה בסכנה בכך את עצמה ואת משפחתה. הגב' ברוניסלבה וינצקובסקה מבקשת מלוסיה בכל לשון של בקשה שהיא תמסור סימן של חיים ותתקשר אתה, כמו כן היא חפצה למסור ללוסיה מזכרות מבית אביה שנשארו אצלה והן: תמונה משפחתית, תעודות אישיות של אביה שהשאיר באחד הביקורים אצלה בברחו ממחנה המות אשר בטרבלינקה.

מי מכיר ומי יודע על לוסיה (לאה) וינשטיין, בת חיים יצחק וינשטיין סוחר ידוע בקאלושין, שבעת הכיבוש גר בורשה רחוב לשנה 45, ואחר־כך ברחוב נובוליפקי 17, בגיטו שימש כשומר בית, שם אמה רוזה. כל היודע על בת זו מתבקש למסור עליה פרטים לאחד העתונים הפולניים או ל„פאלקס־שטימע" בורשה.

תושבי דובב התפרעו בתביעה להעבירם מהמקום

כוחות משטרה גדולים הופעלו לדיכוי המתפרעים — 12 נעצרו

מאת י. בר שלמה, סופר „חרות" בגליל

עשרות מתישבי דובב שעל גבול הצפון פתחו בשרשרת של התפרעויות, רגימות אבנים וחסימות כבישים נגד עובדי מחלקת ההתישבות של הסוכנות היהודית וכוחות המשטרה, בתביעה להעבירם לאיזורים אחרים, לאחר שלדבריהם לא הצליחו להיקלט בעבודה חקלאית במקום.

שלשום לפנות ערב תקפו המתישבים באבנים את מדריכי הסוכנות שהגיעו למושב ומנעו בכח את כניסתם למקום. המתישבים על נשותיהם וילדיהם המונים למעלה מ־400 נפש חסמו את הכבישים ואת כל דרכי הגישה לדובב. בהגיע המשטרה למקום נרגמו אף אנשיה באבנים. מכונית ניזוקה קשה. השוטרים נאלצו לעזוב את המקום, מבלי יכולת להשליט סדר. אתמול יצאו למקום כוחות גדולים של משטרה מכל תחנות הצפון, מצוידים באלות ומגינים כדי לעצור את המתפרעים. אולם משנוכחו המתישבים הגיצבים במחסומיהם על הכבישים בכוחות המשטרה הגדולים הם נכנעו ולא גילו כל התנגדות למעצרם של אלה החשודים בתקיפה.

המשטרה עצרה 12 איש ועזבה את המקום. מיד לאחר מכן יצאו עשרות מתישבים על נשותיהם וילדיהם מרחק של כ־30 ק"מ לצפת, שם פתחו בשביתת־שבת ליד משרדי מחלקת ההתישבות של הסוכנות היהודית במקום. בתשובה על תביעתם של המתישבים להעברתם מדובב אמר לכתבנו מנהל מחלקת ההתישבות בגליל מר מאיר שמיר שהסוכנות העמידה לרשות מתישבי דובב את תנאי הקליטה המשקיים והחברתיים הטובים ביותר המבטיחים את ביסוסם במקום. מר שמיר ציין שהסוכנות לא תכנע לאיומיהם של המתישבים שלדבריו הם מוסתים ע"י קבוצה קטנה שלא נקלטה מבחינה חברתית.

תושבי שושנת העמקים תובעים שיכון

— מאת סופרנו בנתניה שלמה יהושע —

400 תושבי מעברת שושנת העמקים — חבצלת השרון צעדו אתמול בבוקר לאורכו של כביש החוף הסמוך כמחאה על אי העברתם לשיכוני קבע.

במעברה שהוקמה לפני 13 שנה, שוררים תנאי דיור קשים ביותר. לאחר מצעד ההפגנה ערכו המפגינים שביתת שבת ליד משרדי המועצה האיזורית בכפר ויתקין. דובר ועד המעברה מסר לסופרנו שהתישבים מיואשים ממצבם.

הרב קלמנוביץ — למנוחות

קהל של רבנים, אנשי רוח, ראשי ישיבות, אישי ציבור והברי כנסת, הלכו אתמול אחרי ארונו של הרב אברהם קלמנוביץ ז"ל, ראש ישיבת מיר בברוקלין, שהובל למנוחת עולמים בבית הקברות סנהדריה שבירושלים.

בקר בתערוכה העולמית-
תייר את ניו יורק,
עיר ט.וו.א., עיר השנה!

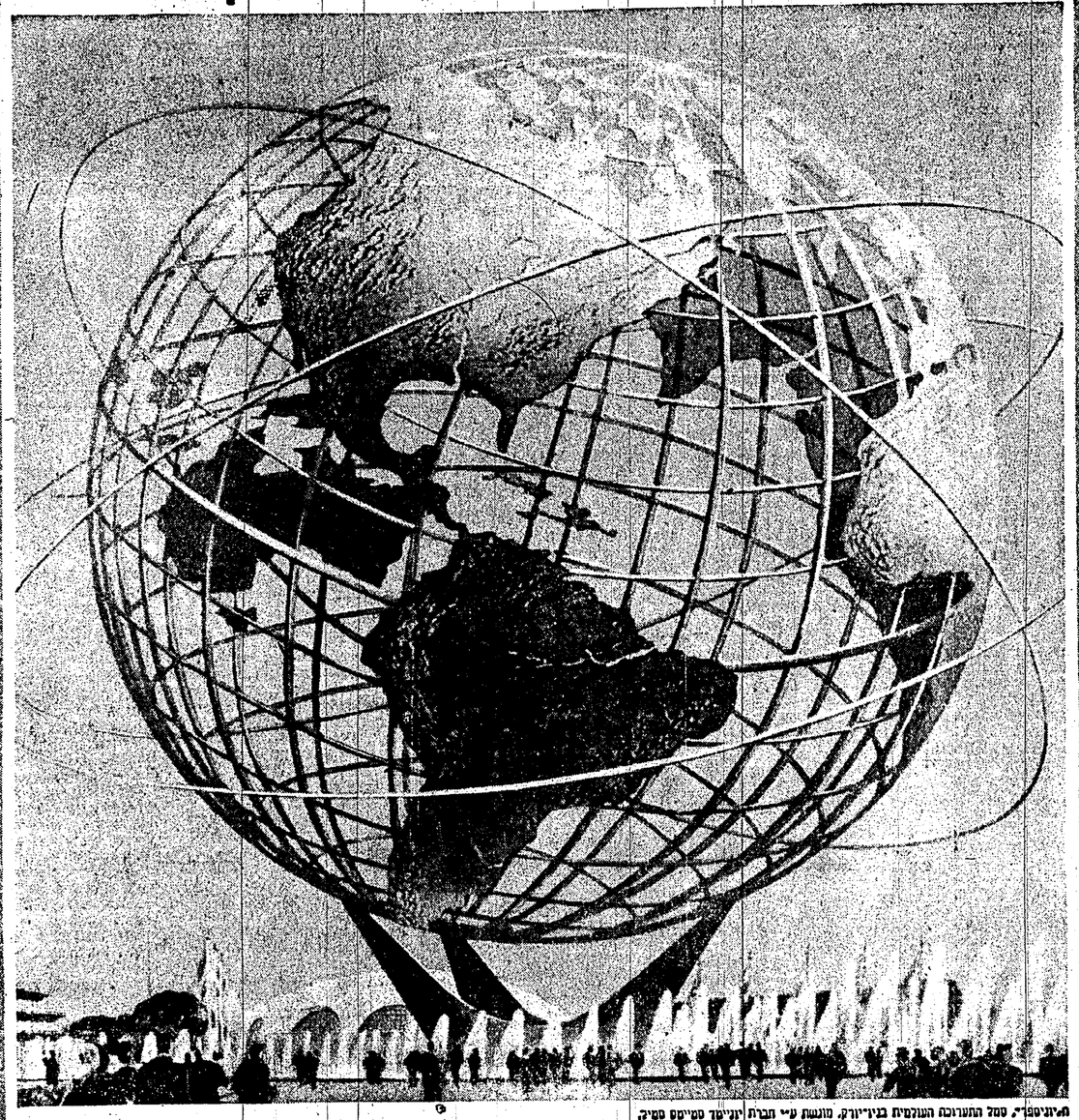

ה„יונייספר", סמל התערוכה העולמית בניו־יורק, מוגשת ע"י חברת יונייטד סטייטס סטיל.

טוס בעניני עסק או חופשה. התערוכה העולמית לשנת 1964 נועדה לשניהם. תמצא שם שפע ביתנים מכל קצות העולם. מסעדות אקסוטיות. תיאטראות. קונצרטים. תהנה מכולם ולאחר מכן תגלה את העיר ניו יורק בעצמה. סע ברכבת התחתית לאיצטדיון ה„ינקים" וחזה במשחק ה„בייסבול" — אל תוותר על נקניקיות חמות ופופקורן. בקר במרכז רוקפלר, תהנה בכל מקום!

הדרך הטובה ביותר לארה"ב? ט. וו. א. חברת התעופה היחידה המטיסה אותך מתל אביב והמשרתת 70 ערים בארה"ב. טוס במחלקה הראשונה „רוואל אמבסדור" ותהנה מארוחות מעולות, סרטי קולנוע בשעת הטיסה (רק ב־ט. וו. א.), או חזה בסרט חדיש בתשלום סמלי במחלקת החסכון. תכנן את נסיעתך עם ט. וו. א. או פנה לסוכן הנסיעות שלך.

U.S.A.-Europe
Africa-Asia
depend on TWA

חקלאי מגדל חסמו הכביש כהפגנה על אי־פיצוי נזקי קרה

עשרות חקלאים מהמושבה מגדל שליד טבריה, בליוית 7 טרקטורים ועגלות, חסמו אתמול לפנה"צ את הכביש הראשי טבריה — הגליל העליון, בשעת הפגנה שנערכו על אי קבלת פיצויים בשביל הנזקים שסבלו מן הקור והברד.

הכביש הראשי נשאר חסום במשך שעה וחצי בערך, מ־9.30 עד 11 לפנה"צ ורק בעזרת המשטרה, שבעצמה פיזרה את הטרקטורים והעגלות, נפתח הכביש מחדש. המפגינים עצמם נעמדו בצידי הכביש שעה שהמשטרה הופיעה, אולם הם סרבו לפנת את הטרקטורים, ולכן נאלצו אנשי המשטרה בעצמם לסחוב את הטרקטורים לצדי הכביש.

ההפגנה נערכה לאחר שמוסדות שונים נתנו הבטחתם לפצות את החקלאים שהתרוששו עקב הפגיעות בירקות מהכפור, אולם מלבד ההבטחות לא נתקבל כל סכום על חשבון הפיצויים עד כה. במושבה מגדל נפגעו 1500 דונם ירקות, בעקר עגבניות, מתוך 1700 דונם שאותם מגדלים 70 חקלאים במגדל. מבין החקלאים ישנם גם 30 משפחות עולים חדשים שנשארו עתה מחוסרי פת לחם ממש עקב הנזקים החמורים. כפי שנודע עומדת וועדה מטעם מועצת שיווק הירקות לבקר במושבה כדי לדון עם החקלאים על המצב החמור שנוצר.

רשמית:

ועדה בודקת נזקי הקרה

לשכת העתונות הממשלתית מודיעה: וועדה המשותפת למשרדי האוצר והחקלאות בודקת עתה את נזקי הקרה וכל עוד לא הגישה את מסקנותיה, כל ההערכות בעניין זה אין להן על מה להסתמך — על כך מסרו אתמול דוברי משרדי החקלאות והאוצר.

צויין, כי תשלום פיצויים על נזקי טבע אינו נעשה על ידי משרד החקלאות ולא נתנו כל הבטחות בדבר גובה סכומי פיצויים — נאמר בהודעה.

עצומה לממשלת פולין על התעלמותה מזכר הקרבנות היהודים

בתביעה לממשלת פולין לא לקפח את זכרם של היהודים קירבנות ההשמדה במחנה אושוויץ, פנתה אתמול משלחת מטעם ארגון אס־רי הנאצים לשעבר וארגון ניצולי ברגן בלזן אל שגריר פולין בישראל.

יו"ר הארגון, מר פסה בורשטין, מסר לשגריר מר יוזף פוטה בשגרירות בתל אביב עצומה מטעם הארגונים המוחאת על כך שבאנדרטאות ובלוחות הזכרון המוקמות במחנה אושוויץ אין מזכירים את 3 מיליון היהודים שהושמדו בו. האנדרטאות מוקדשות לזכרן של קבוצות לאומיות שונות כגון אזרחי פולין, אוסטריה וכדומה, ואין כל ציון נפרד לזכר קדשי העם היהודי.

השגריר הבטיח למשלחת, כי יעביר את תביעתה לממשלתו.

ברנבלט מבקש להשתחרר בערבות

בקשתו של הירש ברנבלט להשתחרר בערבות עד לבירור ערעורו בפני בית המשפט העליון — תידון ב־2 למרץ בפני נשיא בית המשפט העליון מר י. אולשן. הירש ברנבלט הורשע, כזכור, לפי החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם ונידון ל־5 שנות מאסר. הוא ערער לבית המשפט העליון על הרשעתו בדין ולחילופין על העונש החמור שהוטל עליו.

2×45,000
בבל שבוע

היום הגרלת מפעל הפיס
מפעל הפיס

למד מקצוע העופתי
קורס טכנאי ציוד טיסה

חיל האויר מודיע על פתיחת קורס טכנאי ציוד טיסה אשר ייערך בחודש מאי 1964.

* הקורס יכשיר צעירים במקצוע טכנאות ציוד טיסה, על כל ענפיו. משך הקורס — כ־6 חודשים.
* למסיימי הקורס תנתנה תעודות־גמר של ביה"ס הטכני של חיל האויר.
* עם גיוסם לצה"ל, ישרתו בוגרי הקורס במקצועם, בחיל האויר.
* דמי הלימוד (בתנאי פנימיה) — 150 ל"י.
* מתקבלים מועמדים בני 17—17½ שנה, בעלי תעודת גמר של בי"ס עממי. המועמדים יעברו בדיקות רפואיות.

מספר המקומות מוגבל

פרטים אצל נציג חיל האויר בכל לשכות הגיוס.

בטוח המשפחה
החץ למטרה
ארדם חברה לבטוח בע"מ